

ЗОРАН МАРКОВИЋ, ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА СИНДИКАТА „ФИЈАТ АУТОМОБИЛИ СРБИЈА”

Када ће Маркионе да одрешу кесу

КРИЗА СТОЧНОГ ФОНДА И ТРЖИШТА МЕСА

Сви на дугом посту

СТРАНА 10

ВЛАСНИЦИ ЛОКАЛА ТРАЖЕ ЈЕДИНСТВЕНУ ЦЕНУ ГРЕЈАЊА

Рачун *Енерџетике* тежи од кирије

СТРАНА 13

НЕИСПРИЧАНА ПРИЧА ИЗ 1941. ГОДИНЕ

Велики час професора Алојза Берника

СТРАНА 16

МАРИНА НЕКТАРИЈЕВИЋ МЕЂУ МИСИЦАМА СРБИЈЕ

Најлепше ноге одвеле је на врх

СТРАНА 20

ВОДА ЈЕ ДРАГОЦЕНА

КРАГУЈЕВАЦ

ТРОШИТЕ ЈЕ РАЦИОНАЛНО

ФИЛИГРАН
 ЗЛАТО - СРЕБРО

МИЛТКО ДВОКРАСНО - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

034/ 33 66 99

ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I OŠTEĆENIH PLASTIKA I TASTERA NA SVIM VRSTAMA AUTO KLJUČEVA I DALJINACA

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž mir u kući

www.refilm.com

Karađorđeva 51, 34013 Ož, 0341 287 64 64

WOBY HAUS
 Dobrodošli majstori!

Корсаоницка 1, Крагујевац
 034/356-722

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Срби леће на небо

Пише Драган Рајчић

Спектакуларни скок с висине од четрдесетак километара који је ономад извео онај екстремни чулак изнад пустиње у Новом Мексику, инспирисао ме је за редове који следе. Дакле, вежите се јер уз помоћ маште и ми Срби полећемо на небо.

Са чим полећемо? Са потрошачком корпом која кад се онако празна надује може да постигне већу брзину и висину од сваког балона. Са собом легално носимо само по векну 'леба која би нам горе, баш као и овде на земљи, била сасвим довољна за преживљавање и занимају.

Ко улази у потрошачку корпу, тј. српску капсулу? То се одређује извлачењем срећних добитника. Интересовање је огромно, сви би да се макну одавде, макар и тих 40 километара увис, а лутријом премију добијамо нас сто најсрећнијих. Сви срећници имају овлашћење надлежног министарства, али и обавезу, да већ након првог успона, док грлицама онај 'лебац, истовремено машемо Европи и шаљемо јој пољупце све док јој, евентуално, не угледамо алтернативу.

Успон на небеса почињемо из ове наше пустиње, што ће рећи са било ког места у оквиру постојећих нам државних граница. За погонско гориво користимо празна обећања којих, хвала Богу, имамо довољно да обиђемо целу галаксију.

У небеса нас свечано испраћају сви они који су протеклих неколико деценија бринули о нама. Покојни Слоба се у чуду крсти што десетак година од његовог пада с таквим еланом напуштамо земљу у којој он мирно почива. Коштунца моли да останемо неутрални и на тим висинама и да подједнако машемо и Европи и сваком другом континенту који угледамо. Тадић, видно заинтересован, пита да ли је и Ђилас пошао са нама. Вучић подсећа да он неће одустати у борби против корупције и криминала, а док будемо у слободном и демократском паду пробијали звучни зид јавиће нам ко ће сутра бити ухапшен. Дачић, иако одушевљен нашом свемирском технологијом, мудро ћути да не би био погрешно протумачен. Кад год је тако радио, у његову памет нико није сумњао. Динкић, као главни оператер за потрошачку корпу у центру моћи проверава све процедуре. Кад се уверио да у њој нема ништа друго сем оног 'леба, даје зелено светло за ову историјску српску мисију по небесима.

Уздигемо се прилично брзо. Кад су нам они који су нас испратили потпуно нестали из видокруга, из наших грла спонтано се заорила иста мисао: - Земљо, како си сад лепа! Неко отвара флашу с ракијом коју је успео да прошферцује да прослаavimo тај сјајан поглед на земљу без дотичних.

На договорену висину стижемо пре рока јер су лажна обећања која смо користили као гориво имала изузетну октанску вредност. Е, тада настаје озбиљан проблем. Динкић из командног центра моћи говори да је време за искакање. Наравно да никоме од нас тако нешто сада и не пада на памет. Да се вратимо поново у нашу пустињу - нека, фала! Из дотичног центра нам обећавају и по флашу зејтина ако се приземљимо како треба, али ми срећници смо непоколебљиви и чврсто решени да наставимо пут увис, макар до Месеца који нам је најближи. Наравно да смо за тако нешто прокријумчарили и извесне залихе кисеоника које ће нам бити неопходне, док се, онако по српски, тамо не снађемо. Пуни наде у боље сутра грабимо у небеса. Земља нам је све мања и мања, а последње што са ње чујемо је узбуђени глас Динкића који нас упозорава да на Месецу нема услова за живот. Губимо комуникацију са њим баш кад смо, опет у глас, заустили да му одговоримо: - Е, ти ћеш да нам кажеш! Па, шта ако их нема. Као да их у Србији има!

Збогом Земљани!

АНКЕТА ХОЋЕТЕ ЛИ ИЋИ НА ВЕЛИКИ ШКОЛСКИ ЧАС У ШУМАРИЦАМА?

М. Ивњишковић

Никола Божовић, инжењер информатике:
- Овогодишњу манифестацију ћу пропустити, запослио сам се.

Љиља Бркић, правник:
- Хоћу, поготову што нам је Велики парк уређен као никада до сада.

Драгица Костић, пензионер:
- Живим у Паризу, али када сам у Крагујевцу идем.

Зоран Јовановић, грађевински инжењер:
- Не верујем, зависи од тога какво ће време бити!

Никола Миловановић, економиста:
- Тешко, радим код приватника, мада сам до сада био редовно на најважнијем крагујевачком часу.

Влада Михајловић, професор:
- Преживао сам тај несрећни дан, ишао сам сваке године до сада и ићи ћу док сам жив.

Зоран Цанковић, машински техничар:
- Да, поштовање према жртвама и традиција немају алтернативу.

Мира Митровић, хемијски техничар:
- Увек идем, без обзира на временске прилике.

Џидилко Михајловић, пензионер:
- Можда хоћу. Прагићу сигурно на малом екрану, ако пада киша.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путњина 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Првобитно по произвођачним ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, личнатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улци Драгослава Срејовића 5.

prozori sa imenom i prezimenom **SUNCE**

Da li ćete i ove zime grejati ulicu?

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ВОДЕЋИ ГРАДСКИ ФУНКЦИОНЕРИ НАСТАВИЛИ ДА ПРОЗИВАЈУ НАЧЕЛНИКА ПОЛИЦИЈСКЕ УПРАВЕ КРАГУЈЕВЦА

Котрљање грудве

Још се ни наслутити не може какав ће бити епилог обрачуна који, са све већим жаром, воде први човек града и први човек овдашње полиције, али је сасвим извесно да су, за сада, његова највећа „коллатерална штета“ новинари, као „посредници“ између две стране, јер ни једна од њих не игра отворених карата. Град, оличен у највишим функционерима „Заједно за Шумадију“, на страначким конференцијама за штампу информације дозира, а друга страна, начелник Полицијске управе, на њих не жели да одговара нити да их коментарише. Тако јавност, у чијој би служби новинари требало да буду, остаје ускраћена за елементарно право – објективно, истинито и правовремено информисање о овом нимало безазленом „случају“.

Гласна (али не и јасна) страна у овом сукобу, челници града, односно највиши функционери „Заједно за Шумадију“, два петка за редом држали су страначку конференцију за медије на којој је главна тема била полиција и њен начелник. На првој (5. октобра) у гро плану било је хапшење руководилаца Дирекције за урбанизам, „суђење осумњаченима пре суда“, „ширење аброва и дезинформација“, вођење „специјалног рата“, намерно прављење афера од стране појединих „јавних служби“, па и неких градских управа, а све у циљу „стварања политичке нестабилности у граду“. Иако помињана, полиција, ипак, није баш директно прозивана, мада је било јасно „шта се иза брда ваља“.

Директна прозивка уследила је дан касније, када је на фејсбук профилу „Заједно за Крагујевац“ уследило „првих десет питања“ Ивану Ђоровићу (других десет појавило се следећег петка, уз најаву да ће их бити још), а да је сукоб ескалирао до пуцања видело се на другој конференцији, чија је тема дефинисана као: „Рад полицијске управе у Крагујевцу и грађанска слобода“. На њој су потпредседник и председник странке, Саша Миленић и Верољуб Стевановић, од свих надлежних органа у Србији затражили преиспитивање рада Полицијске управе у Крагујевцу и њеног начелника, затраживши његову смену и запретивши да ће, ако надлежни ништа не предузму до краја ове седмице у београдском Медија центру одржати конференцију за штампу, на којој ће презентирати видео материјал који јасно говори о „гресима“ Ивана Ђоровића и неких полицајаца.

Неки од њих су притисци, претње, ухођење и прислушкивање највиших функционера града, народних посланика и новинара, што је, уз друге помињане полицијске радње, Миленић дефинисао као „микролоцирани државни удар“. Опет су изостале детаљније информације, подаци, имена, конкретизовање догађаја, иако су новинари, помало збуњени „драматургијом“ и тајновитошћу, на томе инсистирали. Одговорено им је да се, до реговања надлежних из Београда, које очекују, информације дају и „дозирано“, а да ће се, ако буде требало, „све чути и видети“ у београдском Медија центру.

У међувремену, иако на конференцији за штампу није саопштено ком новинару је прећено из полиције, медији су објавили протест Независног удружења новинара Србије због притисака начелника Полицијске управе Крагујевац на руководство и новинаре Радио-телевизије Крагујевац, а поводом писма које им је упутила Јованка Маровић, директорка РТК.

Како је протекао викенд и да ли се тада нешто дешавало није нам познато, али је у понедељак и до наше редакције стигло писмо које је Саша Миленић упутио на неколико важних адреса у Скупштини Србије, образлажући зашто не може, у својству народног посланика, да путује у Немачку на међународни скуп о безбедности. Миленић је у писму користио заиста крупне речи, типа „ванредна и изузетно напета ситуација у граду Крагујевцу“, „опасност по град узрокована неконтролисаним понашањем полиције“, тражио разумевање зашто у таквој ситуацији, и као председник Скупштине града, „не може напуштати ни своје суграђане ни своју странку“ (види уоквирен текст).

Још бурнији, али и конкретнији, био је уторак, када је конференцију за штампу одржао Небојша Васиљевић, члан Градског већа за инвестиције, на тему „Актуелности у граду на релацији локална самоуправа – полицијска управа и како се то што се дешава последњих дана одражава на инвестициони ток“. Васиљевић је саопштио да је тог дана поднео кривичну пријаву против Ивана Ђоровића и инспектора за привредни криминал Владана Терзића, а за дела изнуда и лажно пријављивање (видети текст на наредној страни).

За све то време, као и претходне седмице, начелник крагујевачке Полицијске управе јавно се не оглашава, а на новинарска питања даје скоро идентичан одговор: да не жели да коментарише изјаве политичких странака и њихових челника, да нормално ради свој посао и да је свестан да борба против корупције има своју цену.

Судећи по томе како се до сада (текст је завршен у уторак увече) одвија овај обрачун, могућа су разна сценарија и крајеви. У каубојском филму, а на њега се позвао градоначелник Верољуб Стевановић, описујући амбијент који је полиција створила у граду, пуцање је обавезно, а победник је само један.

А. ВЕСИЋ

СТАВОВИ СТРАНКЕ „ЗАЈЕДНО ЗА ШУМАДИЈУ“

Микролоциран државни удар

Другу коференцију за новинаре која је „посвећена“ начелнику Полицијске управе Ивану Ђоровићу отворио је потпредседник странке „Заједно за Шумадију“ Саша Миленић речима:

– Поодавно је странка ЗЗШ ову тему отворила у кругу коалиционих партнера, у Влади Народне Републике Србије и Народној скупштини. Заједно за Шумадију је надлежним високом адресама указала на озбиљне проблеме са стањем Полицијске управе на овој територији. Тај разговор је био у форми договора и размене информација у институцијама система, уз одређену дискрецију због разумљиве осетљивости овакве теме.

Представници странке „Заједно за Шумадију“ прошлог петка поново су на конференцији за новинаре јавно затражили смену начелника Полицијске управе мајора Ивана Ђоровића. Градоначелник Верољуб Стевановић је отишао и корак даље тражећи смену читавог руководећег тима полиције у Крагујевцу, који, по њему, „не престаје да глуми у каубојском филму“

Наравно, подсетио је Миленић, ни Полицијска управа није могла бити необавештена о постојању таквих разговора.

– Ми као државотворна, конструктивна политичка организација верујемо у систем и правну државу и стрпљиво чекамо његову ефикасност, опрезно, али у том че-

кању отвара се један међупериод у којем драматично расте ниво забрињавајућих активности од стране ПУ у Крагујевцу, пре свега нешто што квалификујемо као директан напад на политичку странку Заједно за Шумадију, објаснио је Миленић.

– Потом је дошао да странка Заједно за Шумадију од надлежних органа у Републици Србији захтева испитивање стања у Полицијској управи у Крагујевцу и утврђивање њене одговорности у циљу заштите слобода грађана и привредног развоја Крагујевца.

– Наравно, притисци и претње највишим функционерима локалне самоуправе изабраним од стране грађана и народним посланицима са територије града Крагујевца, рекао је Миленић, додајући да сви они трпе неформалне, али директне притиске, уз претње од стране једног државног органа, што има карактер микролоцираног државног удара. Заједно за Шумадију, као државотворна странка привржена принципима либералне демократије, то неће дозволити. Нарочито то неће дозволити ако се има у виду да је Крагујевац међународно препозната и примећена дестинација, која својим економским развојем и резултатима у привредном оживљавању представља охрабрење за Србију.

– Миленић је потом рекао да неће дозволити да животи Крагујевчана буду угрожени било чијим карикатуралним разумевањем државе.

САША МИЛЕНИЋ У ЖАРУ ОБРАЂАЊА НОВИНАРИМА

ПИСМО САШЕ МИЛЕНИЋА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Изузетно напета ситуација у граду

На адресе председника највишег државног дома и шефове свих посланичких група Саша Миленић у својству народног посланика упутио је писмо следеће садржине:

Званично Вас обавештавам да, на моју велику жалост и огромну нематеријалну штету по моју странку и мене лично, нећу моћи да путујем у саставу парламентарне делегације у Цорц Маршал Центар у Гармиш Партенкирхену, за коју сам био одређен.

Разлог томе је ванредна и изузетно напета ситуација у граду Крагујевцу у којем власт у локалној самоуправи предводи моја странка Заједно за Шумадију, чији сам народни посланик у НСРС. Опасност по град је узрокована неконтролисаним по-

нашањем полиције, са елементима претњи, ухођења и других облика притисака на новинаре, изабране представнике грађана и народне посланике. У јавности смо то квалификовали као напад на парламентарну странку Заједно за Шумадију, а поводом медија огласило се и Независно удружење новинара. Са целом ситуацијом су упознати надлежни државни органи и ми верујемо да ће деловати ефикасно, те да ће правна држава успоставити редовну ситуацију и обезбедити слободу информисања, политичког деловања и право грађана на локалну самоуправу по свом избору.

Разумећете да док ова напета ситуација траје ја не могу напуштати ни моје суграђане ни моју странку, као њихов изабраник и политички представник, тим пре што сам ја и председник Скупштине града Крагујевца. Искрено жалим због тога јер је политичко партнерство Заједно за Шумадију са Атлантским саветом и органима НАТО важна област деловања ове политичке организације која већ годинама усамљено заговара неопходност уласка Србије у НАТО и брже евроатлантске интеграције. Писмом сличне садржине контактираћу и помену-те партнере.

... - Дакле, порука јавности је - будите спокојни, ми још увек верујемо у одговорност и предузетност свих надлежних органа у земљи, који су упознати са овом темом, само апелујемо на ефикасности и експедитивност, а ЗЗШ је стопроцентно, без икакве резерве, до краја посвећена заштити перспективе Крагујевца и Шумадије у будућности и свих породица које су се определиле да је траже и граде у овом граду.

На питање новинара да ли је ово реакција на хапшења у Дирекцији за урбанизам, Миленић је одговорио:

- Ми смо ти који су први покренули то питање и знатно раније, а када се та тема коначно схватила озбиљно, онда креће организован напад на политичку странку са озбиљним могућим консеквенцама по локалну самоуправу, град и државни поредак на овој територији. Када кажем државни поредак, немојте сматрати наивном чињеницу да је народни посланик прислушкиван и ухођен. Не може ни најобичнији разговор да обави, а да се не појави пуцање везе, сметња на везама, туђе име позвано на дисплеју... То су све „феномени“ за које имам сведоке, љутио је рекао Миленић.

Квалификујем то као микролоцирани државни удар и зато тражимо реакције надлежних органа, рекао је Саша Миленић и закључио:

- Овим што ми тражимо дао би се одлучујући допринос борби против корупције. Она је велико друштвено зло које се може победити само у лику и лицу правне државе и њених озваничених институција.

АКО НЕМА ОДГОВОРА ИЗ БЕОГРАДА, МИ ИДЕМО У БЕОГРАД: ВЕРОЉУБ СТЕВАНОВИЋ

Методе браће Чворовић су израз пропасти и корумпирани државе и то у полицијску државу као најдубљи облик коруптивне пропалости система. Тај амбијент може бити фарсичан и смешан, с обзиром да је те болести Србија ваљда пребала.

Новинарима се затим обратио Верољуб Стевановић, председник странке „Заједно за Шумадију“ и градоначелник Крагујевца.

- Ми смо упутили писма од председника Владе, до тужилаштва, унутрашњој контроли полиције... Мислимо да је добро да се људи из унутрашње контроле позабаве овим питањем, јер каубојски филм прераста у каубојски филм са обрачуном. Конкретно ће се све видети у Медија центру у Београду, уколико се људи из полиције и тужилаштва озбиљно не позабаве темом рада врха Полицијске управе у Крагујевцу, рекао је Стевановић.

Он је истовремено питао присутне да ли је законито обезбеђивати ноћне локале од стране највиших руководилаца овдашње Полицијске управе и да ли је законито пребјати младе људе у ноћним сатима од стране полицајаца у цивилу, уз коришћење полицијске значке. Таквих и много тежих питања тек ће да буде постављено, најавио је градоначелник.

Он тврди да у крагујевачкој полицији влада стање несигурности и страха, те да се томе мора стати на пут. Верује да ће много тога бити јасније после закажане конференције за новинаре странке ЗЗШ у Медија центру у Београду, где ће, уколико систем и даље не буде био ефикасан, морати јавност да упознају са свим незаконитим и нерегуларним радњама овдашње Полицијске управе.

ДЕСЕТ НОВИХ ПИТАЊА ЗА ИВАНА ЂОРОВИЋА

Десето исто – када подносителите оставку

На сајту странке „Заједно за Шумадију“ прошлог петка појавио се сет нових питања начелнику крагујевачке Полицијске управе која дословце гласи:

1. Да ли је истина да службени аутомобил начелника полицијске управе у Крагујевцу возите сами, по граду, земљи и ван Србије, до приватних дестинација и за сопствене потребе, односно, да сте га потпуно приватизовали и присвојили?

2. Да ли је истина да сте у полицијској управи у Крагујевцу успоставили лични режим и да је блискост с Вама највиши критеријум вредновања рада и статуса запослених?

3. Можете ли да објасните у чему је тајна такве блискости и на каквим се то заједничким вредностима она заснива?

4. У политици је крајње чудна и неприродна опозиција која брани власт, као што је у питањима рада чудан синдикат који штити послодавца. Независни синдикат полиције управо штити Вас, као свог непосредног послодавца, од притиска јавности, којој би полиција, ваљда, требало да служи. Да ли је и то фамозно писмо синдиката још један скеч у Вашој режији којим уз асистенцију личних изабраника удружено браните те непознате заједничке вам вредности?

5. Можете ли да објасните каквом сте блискошћу и повезаношћу скретали, и где су завршиле, пријаве које су против Вас достављане у Тужилаштво, БИА и У-БОПОК?

6. Да ли је истина да полицијска управа у Крагујевцу, супротно интересима грађанског друштва и законима Републике Србије, упражњава тамничарење, батинање и тортуру?

7. Да ли сте Ви то приватизовали полицију у Крагујевцу?

8. У атмосфери јавне пажње над садржајем емисије Инсајдер Б92 упутили сте толико телефонских порука претеће садржине и усмених притисака ка новинарима, највишим представницима локалне самоуправе и народним посланицима у Крагујевцу, да нас заиста интересује: како одржавате уверење пред цивилном јавношћу да сте Ви још увек полицајац?

9. Да ли сте се обавестили о значењу уобичајеног израза „слободарски дух Шумадије“ и схватате ли да је то реалност - непресушни извор отпора страним завојевачима, али у подједнакој мери и домаћим тлачицима који би да газе грађанско достојанство и неотуђиву слободу народа Шумадије?

10. Када ћете да поднесете оставку?

ОБРАЂАЊЕ НОВИНАРИМА НЕБОЈШЕ ВАСИЉЕВИЋА

Нас су проверавали, нека се провери и полиција

Члан Градског већа за инвестиције и развој Небојша Васиљевић у уторак, на конференцији за штампу, саопштио је да је Вишем јавном тужиластву у Крагујевцу поднео кривичну пријаву против Владимира Терзића, инспектора за привредни кримал у Полицијској управи Крагујевац и Ивана Ђоровића, начелника Полицијске управе Крагујевац, због основа сумње да су као саучесници извршили кривична дела изнуда признања и лажно пријављивање.

Васиљевић је новинарима показао пријаву која, како је рекао, има везе са градом, а односи се на ФК "Раднички", тачније трансфер фудбалера Филипа Костића.

- ФК "Раднички" је отварио највећи трансфер у историји, цела процедура је ишла преко ФИФЕ и УЕФЕ са јасним уговорима и налозима за плаћање, међутим поједини људи, рођаци фудбалера Костића, менаџер играча, као и генерални секретар, изложени су константним притисцима да дају изјаве како је неко из града, за то узео новац. То траје од маја ове године, а циљ је да се изврши лажно пријављивање, односно да поменути дају изјаве које ће мене да терете за недо-

звољене радње приликом трансфера фудбалера Костића, рекао је Васиљевић.

Он је додао да је у кривичној пријави затражио да Више јавно тужилаштво саслуша сведоке Радашина Костића и Дарка Стојановића, а као доказ навео је и СМС поруку коју је добио од начелника Полицијске управе Ивана Ђоровића, након своје посете Влади Србије, кабинету премијера Ивице Дачића, 28. септембра, у којој, како је рекао, стоји: - "Људи које журиш су

моји пријатељи и пријатељи службе". Пријава ће, каже Васиљевић, бити допуњена, али сва дешавања у последњем периоду јасно указују да је циљ стварање опште несигурности и климе која треба да доведе до тога да град Крагујевац стане са даљим развојем.

Васиљевић је негирао да је пријава коју је поднео резултат дешавања у Дирекцији за урбанизам и додао да је то само "врх леденог брега" јер овакви односи на релацији градски функционери-Полицијска управа трају много дуже.

- Ми смо радом, нерадом или свесним изнуђивањем исказа од стране Полицијске управе дошли у фазу да су сви у граду сумњиви, посебно они који се баве пословима који су витални, а то су инвестиције реализација инвестиција од продаје земљишта до саме реализације тих пројеката, било да је реч о приватним или градским инвестицијама. Таква атмосфера мора да буде прекинута и ми ћемо као град, али и ја лично, учинити да се то догоди, рекао је члан Градског већа за инвестиције.

Васиљевић је навео три витална пројекта за град на којима се ради

дуже и који су доведени у питање, а то су Стара радничка колонија, радна зона Петровац и пројекти тунела испод Мегиног брда и изградња јавне гараже.

- Увек постоји варијанта да ли би ти инвеститори или сви ми требало најпре да прођемо Полицијску управу и начелника Ђоровића, да тамо водимо инвеститоре и тамо преговарамо, или да се сами пријављујемо и тиме чинимо кривично дело лажног пријављивања. Или да радимо свој посао, али да очекујемо кривичне пријаве од запослених у управи, начелника служби, до нас самих, иако за све послове постоје и елаборати, и пројекти, и сва документација, рекао је Васиљевић. "Позивам да се, по ко зна који пут, преиспита и сва наша имовина и сви наши послови, али и да се овог пута преиспита и полицијска имовина и сви њихови послови. Апсолутно јавно. Нас су проверавали, нека проверавају и даље, али ред је и да њих неко провери", рекао је Небојша Васиљевић.

На крају, он је позвао и да се престане са шиканирањем, подметањем, злоупотребом и притиском на људе. "Ми ћемо уложити максималне напоре да се овом безвлашћу стане на пут, а од институција система очекујем да реагују на све оно што им је достављено", рекао је Васиљевић.

САОПШТЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ УДРУЖЕЊА НОВИНАРА СРБИЈЕ

Узнемирујуће поруке директорки РТК

Независно удружење новинара Србије (НУНС) најоштрије протестује због претњи и притисака начелника Полицијске управе Крагујевца Ивана Ђоровића на руководство и новинаре Радио телевизије Крагујевац (РТК). НУНС захтева да се први човек крагујевачке полиције јавно извини колективу РТК. У противном, НУНС ће од надлежних државних органа тражити покретање одговорности начелника Полицијске управе Крагујевца.

Директорка РТК Јованка Маровић обратила се данас НУНС-у писмом у којем указује на притиске и покушаје утицаја на уређивачку политику ове медијске куће.

„Желим да Вас да упознам са притисцима и покушајима утицаја на уређивачку политику, које последњих дана трпи Радио телевизија Крагујевац. Наиме, у Крагујевцу је тренутно у току јавни сукоб између представника највеће владајуће странке (уједно и челних људи локалне самоуправе) и начелника Полицијске управе Крагујевац, Ивана Ђоровића. Радио телевизија Крагујевац професионално извештава, објављујући ставове обе стране. Очигледно незадовољан што се уопште бавимо овом темом, последњих дана начелник Иван Ђоровић на мој службени телефон шаље поруке узнемиравајуће садржине. Последње три гласе:

Цело својшћење професионалцу. Оно је крајшње, не крајшње ја. А добићеш још једно. Да схватиш иша је чистији и моралан човек.

А моје љубавиће њек следи. Тек љолико да се љоравнамо. Али до краја.

Деце сузе и бол и љаиња старих родитеља и мају цену. Будише сигурни.

Како ове поруке не долазе од обичног пролазника, већ од полицајца, сматрам да је требало да обавестим новинарско удружење", наводи се у писму директорке РТК Јованке Маровић.

Устав и закон гарантују слободу информисања. Нико не сме ни на који начин, да ограничава ту слободу, нарочито не злоупотребом државних или приватних овлашћења. Законом је забрањено било каква физички или други притисак на јавно гласило и новинаре.

Новинар има право да истражује све околности и чињенице о догађајима који су од интереса за јавност. Новинар мора поштовати приватност, достојанство и интегритет људи о којима пише. НУНС подсећа да је право на приватност сужено када је реч о јавним личностима, а посебно носиоцима јавних функција, у које свакако спада и начелник Полицијске управе Крагујевца.

**ПОЛИТИКА ВЛАДЕ И БОРБА ПРОТИВ
КОРУПЦИЈЕ**

Гас до гаске или с кочницом

Док је Томислав Николић више за то да се у борби против корупције и организованог криминала чине компромиси, Александар Вучић изгледа не жели да ради на тај начин. Видеће се како ће се они договорити, јер је већ дошло до тачке када се то мора преломити, тврди Боривоје Радић

Пише Слободан Цупарић

Нови лидер Српске напредне странке, први потпредседник Владе и министар војни Александар Вучић недавно је славодобитнички поручио да је на напредњацима велика одговорност, да ће они водити Србију у наредној деценији и да ће та странка, најбоља и највећа у Србији, бити кадра да на „згаристима и спаљеним кућама“ претходне власти изгради „поштenu, нормалну и пристојну Србију“. У таквом политичком контексту, у којем је, према речима критичара, искуство напредњака у изопаченом поретку вредности фантастично, утисак је да Александар Вучић хоће озбиљно да се ухвати у коштац са корупцијом, јер у томе види добитну комбинацију – пошто сва истраживања јавног мњења показују да је у питању један од најакутнијих друштвених проблема. Међутим, оно што српски „Елиот Нес“ мора да уради, то је да хапси и из своје и из партија коалиционих партнера да би грађани то схватили као озбиљну намеру да се обрачуна с корупцијом.

Другим речима, да ли ће бити проблема уколико коалициони партнери буду реаговали тако што ће по сваку цену бранити своје министре и чланове?

Хапшења немају смисла уколико није припремљен читав доказни поступак, каже за „Крагујевачке“ др Невен Цветићанин из београдског Института друштвених наука. – Што се, пак, тиче сагласности међу коалиционим партнерима, тешко је око тога спекулисати. Ипак, можемо закључити да је интерес свих партија да очисте сопствене редове од људи који евентуално могу да их упрљају – и то може да буде онај фактор који ће допринети консензусу између коалиционих партнера.

Политички аналитичар Бранко Радун сматра да у борби против корупције треба да учествују сви, а не само они који су везани за странке владајуће коалиције, јер би само тако овај „рат“ против највећег друштвеног зла имао своју тежину и ефекат у јавности. Радун даље напомиње да и само Вучићево писмо Влади показује да „офанзива“ против корупције не тече без опструкције, да се већ јављају појединци који предлажу да се ова акција стопира.

У целој овој кампањи коју спроводи око хапшења Вучић има две ве-

лике препреке, тврди Боривоје Радић, председник крагујевачког Форума за регионализам. – Једна је што нема независне правосудне институције дорасле таквом послу, пошто су годинама разграђиване, а с друге стране нема ни довољно координације са коалиционим партнерима – пошто још увек није усаглашен став докле да се иде с хапшењем и шта да се ради. Ако тога нема, онда све зависи од политичке воље и све постаје опасни волонтиризам.

Талози корупције

Хапшења и отварање великих афера већ су довели до несугласица

унутар владајуће коалиције. Вучићево решено да се избори с криминалом и корупцијом и незадовољство врха СПС-а због тога што на том путу има социјалиста и људи њима блиских изазвали су варнице. Индикативна је недавна изјава министра Мркоњића да „Влада не може бољи живот грађанима донети хапшењима, да важнија тре-

ба да буде привредна активност која би људима обезбедила посао“. Да ли се Мркоњићу не свиђа ово што Вучић ради?

Тешко је лицитирати у вези са тим пошто већи део спада у чаршијске спекулације, каже Невен Цветићанин. – Што се тиче опаски да сама хапшења неће решити проблем, без обзира ко их изговара, Милутин Мркоњић или неко други, чињеница је да нећемо боље живети ако се ухапси овај или онај. То је, наиме, само претпоставка да се друштво очисти од талого корупције који га муче. Тек на то онда долази надградња добре економске политике, довођење инвестиција, омогућавање да људи раде... Борба против корупције може, евентуално, бити први корак – нужан и потребан, међутим и онај други је битан: стварање амбијента за пословање, развијање предузетничког духа...

Слично размишља и Бранко Радун, који сматра да је Мркоњић делом у праву када потенцира интензивирање привредне активности у смислу подстицања домаће производње, развоја нових привредних грана... Али, да би привреда могла да напредује, мора

РАЗЛИКЕ У НИЈАНСАМА ИЛИ „МАЛО ВИШЕ“

се, подсећа Радун, створити амбијент са што мање деструктивне корупције. Иначе, он каже да ова Мркоњићева изјава може да се тумачи и као неко његово прибојавање да би и сам можда могао да буде жртва борбе против корупције.

Као што сви, изгледа, наслуђују, запело је око кадрова Социјалистичке партије, а Мркоњић се ту на изванредан начин осећа прозваним и јавља се, рекао бих, и пре него што је на њега директно посумњано, вели Боривоје Радић. – И у овом случају Александар Вучић сада је на правом испиту. Људи му пребацују да није довољно да хапси само „грешнике“ из противничких редова, већ ако се залаже за истинску и неселективну борбу против корупције, мора да их потражи и у својим редовима – а ту су и коалициони кадрови из СПС-а. Ако ту застане, упозоравају критичари, неће бити ништа од његове приче.

Аугијеве штале

Александар Вучић позвао је минулих дана шефа државе Томислава Николића и партнере из Владе да јавно саопште уколико су незадовољни његовим радом у борби против корупције, а у отвореном писму јавности поручио да ће „наставити непоколебљиву борбу“. Дачић је поздрављив Вучићев став и нагласио да је ова борба апсолутни приоритет Владе. Да ли позадину отвореног писма јавности треба видети у томе што је, после случаја „Агробанке“ и покретања истраге против Оливера Дулића, Вучић „нагазио“ и неког из актуелне власти? Није ли ту запело?

То јесте озбиљан проблем, каже Бранко Радун. – Ако се заиста жели очистити висока и права корупција, где су у игри велике паре и која је веома штетна по друштво, мора се „ударити“ на врло богате и моћне људе. Е, сад, уколико се у тој бици не буде ишло до краја, остаће то само неуспешна прича. А за Србију је и те како битно да се, што је могуће у већој мери, почисте корупционашке Аугијеве штале.

Боривоје Радић има утисак да се сад води некаква двојна политика, да је Вучић за рашчишћавање, као што је кренуо, и за хапшење свих који су учествовали у корупцији и кри-

миналу, а да је Томислав Николић резервисанији када су у питању коалициони партнери. Радић верује да Николић помало притеже кочницу и стишава Вучића – нарочито када „задре“ у поље људи који су на власти.

Отуда није ни чудо то Вучић помиње изборе и на тај начин жели да стави до знања и Николићу да они могу добити изборе на таласу борбе против криминала и отклонити ту препреку, макар то био и Дачић, да сами после владају, каже Радић. – Дакле, ситуација је веома компликована, а само писмо је и те како значајно јер говори колико ти ставови још нису усаглашени и колико је ово што Вучић ради још увек тумарање по неизвесности.

Оно што треба да урадимо, по речима Невена Цветићанина, јесте да све политичке снаге, сви кључни актери и критичка јавност у виду интелектуалаца и неких мислећих људи – створе систем, а његовом стварању не допринесе спекулације о писму овога или онога, о изразу овога или онога.

Имамо и превише кремљолога који мантрају и спекулишу шта се дешава на неком српском двору, а премало људи који хоће да заврну рукаве, да се прихвате посла и да то раде добро, поручује Невен Цветићанин.

Пред Рубиконом

Томислав Николић је на састанку који је уследио после медијских најава хапшења социјалиста умешаних у аферу „Агробанка“ и „Галеника“ поручио Дачићу и Вучићу: „Хоћу да ова Влада траје четири године“. Међутим, Вучић све чешће прети изборима – уколико не добије подршку у борби против корупције. Чему смо ближи: налажењу компромиса или ванредним изборима?

Вучић је више за варијанту да се иде до краја у борби коју је започео, по цену да се изгуби подршка коалиционих партнера, док Николић, сходно свом темпераменту, више мери ствари и жели да ова Влада траје дужи, анализира Боривоје Радић. – Ако се залаже да Влада траје и да истовремено траје и борба против корупције, онда се овај „рат“

против стоголаве аждаје разводњава – и завршава на вратима Владе. Николић је више за то да се чине компромиси, а Вучић, изгледа, не жели да ради на тај начин. Како ће се они усагласити и договорити – видеће се. Ипак, већ је дошло до тачке када се то мора преломити.

Бранко Радун види пораст тензија и велику напетост у Влади због свега што се дешава. Како ће се ова прича даље развијати и да ли је Србија ближе изборима или компромису – тешко је проценити. То, заправо, знају само два-три човека у Влади. Прецизније, све је могуће, с тим што би Радун мало више шанси дао договору и компромису, јер свима је у Влади у интересу да опстане ова коалиција.

Не знам колико је добро да уђемо у циклус избора „пола године за

пола године“, јер из нестабилне ситуације расписивати изборе не значи да ћете добити ни резултате, ни могућност да се формира стабилна влада, упозорава Невен Цветићанин. – Држава и друштво се налазе пред неком врстом Рубикона – што показује наша економска ситуација. Сви политички актери треба да се узму у памет и да буду свесни да смо

плови ка својој санти леда. Дакле, ту сви треба да приону да брод помере од те санте, па кад то учине, лако ћемо наставити наша, типично српска надгорњавања.

Александар Вучић често ових дана потенцира да је у борбу против корупције и организованог криминала ушао „чиста срца и образа“, да је многима „трн у оку“ и да је ова борба његова „животна мисија“. Остаје да се види да ли су у праву скептици који овај његов политички ангажман виде као донкихотовски „рат са ветрењачама“, или пак оптимисти, који су, напокон дочекали време да сви који су мислили да су изнад закона увиде да је држава увек на првом месту. Дани пред нама ће показати да ли је Вучићево залагање за регуларну и поштenu државу истински инспирисано или је и у овом случају реч о популистичком потезу сличном оном са хлебом од три динара, инвестицијом од сто милијарди или галамом о цаковима украдених гласова.

ХАПШЕЊА НЕМАЈУ СМИСЛА АКО НИЈЕ ПРИПРЕМЉЕН ДОКАЗНИ ПОСТУПАК: НЕВЕН ЦВЕТИЋАНИН

ПРЕ ЋЕ СЕ НАЂИ КОМПРОМИС НЕГО РАСПИСАТИ НОВИ ИЗБОРИ: БРАНКО РАДУН

НЕМА РЕЗУЛТАТА АКО СВЕ БУДЕ ЗАВИСИЛО ОД ПОЛИТИЧКЕ ВОЉЕ: БОРИВОЈЕ РАДИЋ

ПРОИЗВОДЊА ДЕЛОВА ЗА „ГОРЕЊЕ“

ФАБРИКА „21. ОКТОБАР“ ПОВЕЋАВА ПРОИЗВОДЊУ ЗА „ГОРЕЊЕ“

Фрижидери - сламка спаса

Пише Милош Пантић

Изваја премијера Ивице Дачића да ће се сарадња словеначког гиганта беле технике „Горење“ и Србије повећати, те да ће ова компанија наставити измештање дела своје производње код нас, па ће ускоро 50 посто њених уређаја долазити из Србије, 40 посто из Словеније и 10 одсто из Чешке, пробудила је нове наде и у Крагујевцу. Јавило се очекивање да ће Словенци можда део своје производње расхладних уређаја сместити и у крагујевачком „21. октобру“, који већ неколико година производи на десетине делова од пластике и метала за уградњу у те апарате.

Лоша вест је да се ове оптимистичке прогнозе неће остварити, а добра да ће нова селидба „Горења“ у Србију донети крагујевачком предузећу повећање производње делова за њих, што је у борби за опстанак ове фирме од великог значаја. Горан Стојковић, директор „21. октобра“, каже да није реално да Словенци започну монтажу уређаја у Крагујевцу јер су улоге компонента и финалних произвођача у савременој индустрији строго и јасно омеђене и зна се шта је чија улога.

■ Освајање сто делова

„Горење“ је изградило фабрику фрижидера и замрзивача у Ваљевоу, која прави 450.000 уређаја годишње, док је у Зајечару подигнула фабрику веш машина. У изградњи је, међутим, још једна фабрика у Ваљевоу за расхладне уређаје, у коју ће Словенци измести део производње из своје земље, па ће се садашња производња у Ваљево удвостручити.

За „21. октобар“ као произвођача пластичних и металних делова за уградњу у те апарате ово ће значити повећање производње, која је расла из године у годину од 2008. када је сарадња успостављена. Мало по мало, дошло се до око 70 делова који се сада израђују у крагујевачкој фабрици, па је она постала највећи кооперант „Горења“ у Србији, а производња за ову компанију сада заузима највећи део укупне производње у „21. октобру“.

- У овом тренутку ми годишње производимо пет милиона комада

Није реално очекивање да ће словеначка компанија започети и монтажу расхладних уређаја у крагујевачком предузећу, јер су улоге компонента и финалних произвођача јасно одвојене, али је извесно да ће се производња делова за фрижидере повећати и олакшати преживљавање

делова за ту компанију, или 1.000 тона, што је највећи део наше производње. Пошто нова фабрика у Ваљевоу треба да буде отворена у фебруару идуће године, сада смо у преговорима, као и остали српски добављачи, да преуземо производњу и нових делова за уградњу, па је реално очекивање да ћемо од Нове године број делова за њих повећати на око 100, каже Горан Стојковић.

„Директор Горан Стојковић: Ми сада имамо око 40.000 квадрата под халама и 15 хектара земљишта, што је огромно оптерећење за фирму. Нека држава одвоји део који ради и издржава 278 радника, а преостали део нека узме и са њим располаже

делова за ту компанију, или 1.000 тона, што је највећи део наше производње. Пошто нова фабрика у Ваљевоу треба да буде отворена у фебруару идуће године, сада смо у преговорима, као и остали српски добављачи, да преуземо производњу и нових делова за уградњу, па је реално очекивање да ћемо од Нове године број делова за њих повећати на око 100, каже Горан Стојковић.

Да би се у томе успело руководство фабрике проценило је да је потребно ново улагање у две савремене машине, једну бризгалицу и једну пресу, што значи инвестицију од преко 200.000 евра. Предузеће није у стању само да обезбеди средства, па се обратило Министарству економије за помоћ, а преговори о томе су отпочели.

Шта значи сарадња са Словенцима за ову фабрику говори податак да је она некада за домаћи аутомобилски програм у крагујевачкој „Застави“ производила око 400 делова, од хладњака, браника и светлосних уређаја, до ситних пластичних делова, да би сада дошла на око 100 позиција за фрижидере и замрзиваче. Али, да није успостављена кооперација са овом компанијом, крагујевачка фабрика сигурно би се сада водила у рубрици „бивших“, јер не би било шансе да опстане.

■ И даље без књижица

Посао за „Горење“, уз знатно мању производњу делова за београдске фабрике трактора „ИМТ“ и „ИМР“, као и резервних делова за домаћи аутомобилски програм који је угашен, доноси данас довољно прихода да се за преосталих 278 запослених у фабрици обезбеде редовне нето плате. За плаћање доприноса и свих осталих дажбина зарада није довољна. Тако у овом тренутку, и поред летошњих протеста радника, они немају оверене здравствене књижице, иако се преговори са Министарством економије о решавању тог проблема и даље воде.

Проблем се решава од случаја до случаја, тако што раници који се разболе узму рачун од здравствене установе, а фабрика потом ту услугу плати. Са очекиваним повећањем производње за „Горење“ фирма ће повећати приход, могуће је и за 50 одсто, али то опет неће бити довољно да се уредно плаћа-

ју сви доприноси и дажбине које још следе, мада ће једним делом олакшати стање.

Очигледно је да сарадња са Словенцима олакшава преживљавање, али није и коначан излаз ове фабрике из кризе и трајно решење њене егзистенције. Трајно решење је њена приватизација и нови власник који би обезбедио пуну упосленост и довољно прихода да она нормално послује.

Да ли је „Горење“ потенцијални партнер који би био заинтересован да приватизује предузеће? И овде је одговор директора Стојковића негативан, из истих разлога као и на питање о могућој монтажи уређаја.

„Горење“ као финални произвођач монтира уређаје, склапајући делове које добија од добављача. Ни један финални произвођач не приватизује свог добављача, јер му то није потребно, па као што видимо ни „Фијат“ не приватизује своје компоненташе, већ их доводи да му буду што ближе, каже Стојковић.

Најава нове Владе Србије је да ће фирме које још нису приватизоване, а налазе се у поступку реструктурирања, такав статус моћи да задрже до половине 2014. године, а после тога онима који се не приватизују следи стечај. Да ли ће „21. октобар“ успети да избегне такву судбину и реши питање приватизације, пошто од очекивања да ће неки од добављача „Фијата“ доћи у ову фабрику очигледно нема ништа, јер су њене машине за израду ауто делова застареле?

По директору Стојковићу има наде да се предузеће приватизује само ако држава овде обави право реструктурирање. То значи да се одвоји здрави део фирме који израђује делове од пластике и метала, од оног који сада стоји и ништа не производи, а који је далеко већи.

- Ми сада имамо око 40.000 квадрата под халама и око 15 хектара земљишта. То је огромно оптерећење за фирму. Нека држава одвоји део који ради и издржава 278 радника, а преостали део нека узме и са њим располаже. Нека га прода ако треба, јер ми немамо овлашћење да отуђујемо делове имовине. Тај здрави део, са примерним простором и бројем радника има шансе да буде приватизован, закључује директор Стојковић.

ЗОРАН МАРКОВИЋ, ЗАМЕНИК

Менаџе

Разговарао Милутин Ђевић

Компанија „Фијат аутомобили Србија“ већ дуже је у жижи, не само српске јавности. То је и нормално када се зна да је изградња нове фабрике у Крагујевцу највећа инвестиција у земљи и да је недавно почела продаја новог модела аутомобила „Фијата 500Л“, који конкурише и за европски аутомобил године. Под паском јавности је запошљавање и нових радника, као и питање да ли ће италијанско-српска компанија испунити обећање и до краја године примити по уговору са државом, предвиђених 2.433 радника.

Позорност јавности изазвало је и ново десеточасовно радно време, четри дана у недељу, први пут примењено у овом делу Балкана.

„Фијатова“ фабрика последњих дана нашла се у центру пажње после новинских текстова који су обелоданили да је плата приправника у ФАС-у 30.000, а његовог колеге који у компанији ради од почетка чак дупло већа – око 60.000

„Овакве услове рада треба да прате и зараде радника, а ако се у догледно време плате не повећају, онда ћемо више говорити о незадовољству него задовољству запослених, посебно „плавих крагни“

динара. Зато је у граду на Лепеници, као и у целој Србији, створена атмосфера да је срећницима који су успели да се запосле у крагујевачком „Фијату“ - секира упала у мед.

Да ли је баш све тако? Менаџмент ФАС-а увео је и нова правила када је информисање у питању, па новинари до одговора на нека битна питања, као што су производња или примања запослених, никако или веома тешко могу да дођу у непосредним контактима са Италијанима.

Зато су ова, али и многа друга питања, довољан разлог за разговор са замеником председника Самосталног синдиката компаније „Фијат аутомобили Србија“ Зораном Марковићем.

Менаџменти ФАС-а често наглашава да је задовољан радницима у крагујевачкој фабрици. Да ли су запослени задовољни менаџментом и условима рада?

„Фијат“ је у Крагујевцу направио једну од најмодернијих фабрика, не само у Европи, али сви производни процеси још нису „затворени“, нису комплетирани, у току је уходавање, тако да још има доста мануелног рада. Но, мислим да ће то све да дође на своје место када крене пуна производња, када се све линије и производни процеси „утегну“. Свакако да су радници задовољни условима рада, јер ова фабрика више ни по чему не подсећа на ону стару у којој смо производили „Југа“ или „Флориду“. Ускоро би фабрика требала да добије и савремену кухињу са трпезаријом у којој би запосленима била понуђена три јела по избору. Овакве услове рада, наравно, треба да прате и зараде радника и ако се у догледно време плата не повећа, онда ћемо бити у ситуацији да више говоримо о незадовољству него о задовољству запослених, посебно „плавих крагни“, односно производних радника.

У почетку је било доста проблема, многи нови радници нису могли да се укlope у систем рада „Фијата“, па су масовно напуштали фабрику. Каква је ситуација данас?

КРАГУЈЕВАЦ У ЦЕНТРУ ДЕШАВАЊА У ОБЛАСТИ ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

Значајан скуп софтвераша

Наш град однедавно се нашао у жижи интересовања професионалаца из области информационих технологија. Њихово окупљање организује „Мајкрософт Комјунити“ организација, чији огранак у Крагујевцу веома успешно ради већ две године

По оцини професионалних софтвераша, Крагујевац је у последњих месеци и по дана постао центар дешавања у области информационих технологија (ИТ). За само две недеље одржана су два велика окупљања ИТ професионалаца, а прошле суботе Факултет инжењерских наука био је домаћин једнодневнoг семинара, у организацији „Мајкрософт Комјунити камп“, који од пре две године има свој огранак и у нашем граду. На овом скупу учествовало је

око стотину људи из разних крајева земље и из различитих компанија, који су имали прилику да чују предавања десетак еминентних стручњака из разних области ИТ, као што су примена рачунара у пословању, пословна интелигенција, као и ускостручне теме из области развоја софтвера.

Један од организатора окупљања у Крагујевцу је Милан Илић, који је и иницијатор оснивања „Мајкрософт Комјунити“ групе у Крагујевцу, једне од четири колико их има у Србији. Овдашња група броји око стотинак чланова,

сви су ИТ професионалци, а најактивнији су студенти, које старији покушавају да кроз различите активности уведу у свет професионализма. Од оснивања огранка у Крагујевцу одржано је десетак окупљања софтвераша,

ПРЕДАВАЊА ДРЖАЛИ ЕМИНЕНТНИ СТРУЧЊАЦИ

али је ово последње било на највишем нивоу. У прилог томе сведочи чињеница да су многи учесници, предавачи на овом семинару, високопозиционирани у разним институцијама, или су, пак, ангажовани у развојним центрима „Мајкрософта“.

До пре годину и по дана у Крагујевцу није постојала никаква организација нити удружење где би људи могли да се обрате у случају да имају неки проблем, или

да се, рецимо, окупе, сарађују или решавају неке проблеме. Све је било на индивидуалном нивоу. Захваљујући „Мајкрософтовој Комјунити“ организацији окупљени су људи из различитих ИТ компанија, и мада су неке од њих међусобни конкуренти, у „Комјунити“ организацијама сви припадају једној групи, објашњава Илић.

О великом интересовању за овакве скупове говори и то што ка-

да је први пут организован у Крагујевцу очекивало се присуство петнаестак људи, а окупило се више од стотину.

Међу организаторима овог последњег скупа је и Срђан Божовић, ИТ професионалац из Београда, који каже да је идеја била да се дешавања у ИТ помери из Београда у друге градове. Пошто у Крагујевцу постоје јаке ИТ компаније, попут „Ком трејда“, „Асека“ и канадског „Иноватека“, сви

ОРГАНИЗАТОРИ СКУПА У КРАГУЈЕВЦУ: СРЂАН БОЖОВИЋ И МИЛАН ИЛИЋ

МИЛАН ПЕТРОВИЋ, СОФТВЕР ИНЖЕЊЕР

Ништа без учења и усавршавања

Када се Милан уписао на факултет, истовремено се посветио изради сајтова и уз рачунар је у то време проводио и по петнаест сати дневно. Посао га је прилично одвојио од учења и спремања испита, али када је постао свестан тога решио је да направи паузу у послу и потпуно се посветио завршетку студија

На Факултету инжењерских наука (ФИН) ради већ четири године и како кажу његове колеге, прави је софтвераш. Упознали смо се на његовом терену, на факултету, где је, иако се дуго бави програмерским послом, присуствовао предавањима из информационих технологија које је организовао „Комјунити камп“. У тој области, каже, знања никада није доста, најпре зато јер се она развија муњевитом брзином и ако је редовно не прати и не усавршава се и најбољи програмер касније тешко може да ухвати корак са новим технологијама.

Ово је прича о Крагујевчанину Милану Петровићу (33), који се, после завршеног факултета у Београду, где је врло успешно радио и имао понуде да оде у иностранство, ипак вратио у свој родни град.

Диплома, па све остало

Завршио је Факултет организационих наука, смер информационе технологије, а овде Прву крагујевачку гимназију. Десет година живео је и радио у Београду, а онда се вратио у Крагујевац. Милан признаје да

му још увек није јасно како је пронашао баш ФОН, али зна да га је највише привукло то што су прве две године биле некакав „микс“ предмета који је њему деловао привлачно. Осим математике и информатике, што му је одговарало. Добро знање из математике, које је понео из Гимназије, захваљујући својој професорки Славици Марковић, знатно му је олакшало студирање.

Међутим, предност заљубљеника у информационе технологије да могу да се баве овим послом и лепо зарађују и пре него што заврше факултет, на другој страни, може да га удаљи од студија. То се Милану и догодило. Чим је отишао за Београд посветио се изради сајтова и уз рачунар је у то време проводио и по петнаест сати дневно. Посао га је прилично одвојио од учења и спремања испита, али када је постао свестан тога решио је да направи паузу у послу и потпуно се посветио завршетку студија.

Без обзира што су програмирање и информационе технологије

нека врста заната, за шта не морате да имате диплому, ја сам, ипак, одлучио да је добијем. Предмети на Факултету помогли су ми да неке ствари сагледам на прави начин, утицали су на мене да се бавим неким стварима, које у првом тренутку нису изгледале много битно. На тај начин добијао сам ширину у образовању и знао чиме располажем, објашњава Милан.

У то време, паралелно са студирањем, бавио се веб програмирањем, односно развојем апликација за веб сајтове. Кренуо је да ради за себе, тестирајући своје знање, са жељом да сам нешто направи. Прво се посветио прављењу интернет продавнице, које су сада јако популарне. Мада његова продавница никада није прорадила, била је мотив који га је увукао у причу са израдом портала.

Почео сам да радим и истовремено „пекао“ занат. Требала ми је једна технологија за формирање базе података, друга за приказивање на екрану, што је све опет требало објединити и омогућити крајњем кориснику да на једноставан начин купи неки производ. Све то што програмер ради корисник не види и не треба да види, већ само да има корист од те технологије. Што је функционисање једноставније то је за корисника боље, иако је све то, можда, захтевало месеце и године рада програмера, прича наш саговорник.

Посвећеност се исплатила

У почетку није било финансијске користи од овог рада, али је стечено знање и искуство било од непро-

цењиве вредности. То му је омогућило да сам почне да ради сајтове за неке фирме. Нарочито је поносан на сајт који је сам осмислио - послови.нет, који је тада био лидер међу сајтовима за проналажење посла. Оглашавање је било бесплатно и осим моралне сатисфакције, у смислу да је власник сајта, да га он лично одржава и има велики број посетилаца, никакве друге користи није било. Постојала је само друга страна, где се нешто ствара, при чему аутор потврђује сам себе и задовољан је сопственим радом.

На крају се ипак исплатило, јер је Милан продао тај сајт. Наставио је да ради интернет портале, а један од многобројних и познатијих је и портал за Туристичку агенцију „Контики“.

Пошто сам од двадесете године почео сам да се бавим пословима програмирања и да зарађујем од тога, захваљујући искуству које сам стекао, више нисам имао страха да сам преузем да радим неки посао, чак сам почео да правим компликованије сајтове. Истина је да сам много уложио у свој почетак, у сми-

МИЛАН ПЕТРОВИЋ РАДИ НА ФАКУЛТЕТУ И КОД КУЋЕ

слу времена и посвећености, али сам имао циљ, био сам упоран и доследан, а корист је дошла сама по себи, искрен је Милан.

Каже да је имао велику жељу и вољу да се бавим програмирањем и проводио је дан и ноћ за компјутером. И поред велике исцрпљености, то је било јаче од њега, био је пун ентузијазма, а најлепше од свега је што је одмах могао да види шта је урадио. Касније је свој производ ставио на тржиште и он је почео финансијски да се исплаћује.

У односу на своје вршњаке који су студирали на другим факултетима, Милан је успео да обезбеди себи да се сам издржава, да путује по Европи и да пристојно живи у Београду од свог рада са девојком Катарином, садашњом супругом. Оно што је нарочито занимљиво је да су сви у породици Петровић математичари и информатичари. Миланови роди-

су фокусирани на овај град, што је, када је основан огранак „Комјунитија“ пре две године и био циљ.

- Није никакво чудо што је Крагујевац у последње време центар дешавања у овој области, а што је од великог значаја за град. Ово је област која отвара нова радна места, солидно плаћена, ангажују се интелектуални потенцијали и то је велика мотивација младим људима да остану овде, оснују породице и живе добро, тврди Бојовић.

Он наглашава да је ИТ веома динамична област, чији се развој одвија невероватном брзином, па су из тог разлога овакви догађаји веома важни, а компаније их цене као нарочито значајане у ширењу знања. На овим семинарима присутни су они који желе да напредују, тврди наш саговорник, и који у крајњој линији желе да инвестирају и неку своје време у том напредовању.

Србија је, иначе, добро котирана у свету у области софтвера, о чему сведочи податак да је „Мајкрософт“ сместио у Србију један од седам развојних центара у свету. Исто тако, чланство у „Комјунити“ организацији велики је плус приликом запошљавања у ИТ компанијама.

О успешном раду крагујевачког огранка, између осталог, сведочи и чињеница да је светски позната компанија „Телерик“ понудила спонзорство нашем „Комјунитију“, па је прошле суботе подељено пет „Телерикових“ лиценци, односно софтверских пакета (цена једног пакета је 1.500 долара), као и двадесетак књига из ИТ, које је донирао „Мајкрософт“ и 50 картица за видео материјале са интернета. Оно што је нарочито занимљиво је да сви који су ангажовани у „Комјунитију“ раде потпуно бесплатно, како кажу, искључиво из љубави, а не због новца.

Г. БОЖИЋ

Идејно решење јавне гараже је еколошко, јер би се комплетна енергија за потребе објекта добијала на соларни погон, док би део фасаде био покривен биљкама пузавицама

Недавно основани грађевински кластер Шумадије и Поморавља намерава да градовима и општинама у Србији представи идејно решење „Зелене јавне гараже“, које је урадио „Алфа пројекат“ из Крагујевца, једна од 23 фирме чланице кластера. Решење троспратне јавне гараже која не би имала подземне етажне, док би се последњи четврти спрат користио као слободна зелена површина, без намене за паркирање, овај биро је урадио као предлог за решење јавног паркирања на простору постојећег паркинга иза Скупштине града Крагујевца али би се то решење могло применити на било којој другој слободној површини у Крагујевцу, или осталим градовима Србије.

По речима Јелене Бојовић, грађевинског инжењера и власнице „Алфа пројекта“, која је једна од три ауторке, друге две су Мина Радић и Весна Нешић, идејног решења, ова јавна гаража нема подземне етажне,

АУТОРКЕ ПРОЈЕКТА ЈЕЛЕНА БОЈОВИЋ, МИНА РАДИЋ И ВЕСНА НЕШИЋ

ПРОЈЕКАТ ГРАЂЕВИНСКОГ КЛАСТЕРА ШУМАДИЈЕ

Зелена јавна гаража

ИДЕЈНО РЕШЕЊЕ ЗА ГАРАЖУ У УЛИЦИ САВЕ КОВАЧЕВИЋА, ПОРЕД ЗГРАДЕ СКУПШТИНЕ ГРАДА

јер оне поскупљују градњу због подземних инсталација и потребе стабилних система за дојаву и гашење пожара. Последња четврта етажна ове гараже није предвиђена за паркирање, већ као слободан простор намењен зеленилу, како би се граду вратила она површина која је узета за објекат.

- Ово решење је еколошко објекат, јер је предвиђено да на послед-

њој етажи буде постављен систем за производњу соларне енергије, који се састоји од 120 квадрата соларних плоча, чиме би се добијала енергија за потребе самог објекта, каже Јелена Бојовић.

Еколошки карактер објекту даје и решење фасаде, која би великим делом била покривена жбунастим и биљкама пузавицама, док би на последњем спрату поред слободних површина, које могу да се искористе за разне комерцијалне намене, могло да се засади дрвеће у саксијама.

Ово решење је у старту скупље од класичних решења и према првим прорачунима коштало би милион евра, уколико гаража има 5.000 квадрата, али захваљујући уштеди енергије оно би се исплатило.

Идејно решење фирме „Алфа пројекат“ добило је похвалне оцене од немачке агенције за енергетску ефикасност ГИЗ. Решење је

представљено и градоначелнику Крагујевца Верољубу Стевановићу, како би град имао више опција на располагању код решавања јавног паркирања.

- Са овим решењем идемо у сусрет закону о јавном и приватном партнерству који ускоро код нас треба да буде донет. Очекујемо да ће по том закону бити могуће да град локацију, а да комплетно пројектовање и опремање гараже преузму фирме из нашег кластера, који би могао да преузме и финансирање целог пројекта, под условом да у одређеном периоду ми преуземо наплату паркирања, а да након тога објекат предамо локалној управи у власништво, каже Јелена Бојовић.

Идејно решење Зелене јавне гараже биће ускоро представљено на Сајму енергетике и заштите животне средине у Београду.

М. ПАНТИЋ

тељи су математичари, супруга је математичар информатичар, као и његов рођени брат и снаја.

Након што су завршили факултете Милан и Катарина желели су да се врате у Крагујевац. Мада је Милан имао прилику да за послом оде у Америку, није био заинтересован за тако далеко одређиште. Томе је, свакако, допринела финансијска сигурност коју је Милан имао, због чега му није било нужна да се одсели. Обоје су желели да се врате у Крагујевац, чак су и за време студија често долазили овде. Вукла их је жеља да буду са породицом и пријатељима и то је било пресудно.

Баш у то време Машинском факултету био је потребан софтверски инжењер и Милан се пријавио. Сада већ више од четири године ради на Факултету, срећно је ожењен и има деветомесечног сина. Више није толико посвећен послу као раније. Додуше, повремено се бави програмирањем од куће, али породица је на првом месту.

Сада, пошто је много тога прошао у животу, сматра да млади људи, генерално, треба да преузму ствар у своје руке, да буду самоиницијативни, да сами уче и усавршавају се. Сваки успешан посао тражи посвећеност, а програмери су у предности јер имају могућност да уз мало инвестирања раде од куће и за то буду добро плаћени. Сматра да треба бити радан, упоран и доследан, а резултати ће доћи сами по себи.

Гордана БОЖИЋ

Ову рубрику у склопу пројекта **МЛАДИ НАУЧНИЦИ - ОСТАТИ ИЛИ ОТИЋИ** суфинансира **МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ СРБИЈЕ**

ДОДЕЉЕНА ПРИЗНАЊА „КАПЕТАН МИША АНАСТАСИЈЕВИЋ“

Од ФАС-а до Мицића

Сви добитници регионалног признања равноправно конкуришу за републичку награду која се додељује почетком априла у Матици Српској у Новом Саду

теринарске струке и афирмацију предузетништва. Плакету и златник са ликом Мише Анастасијевића за свеукупни допринос развоју српске привреде добио је привредник у пензији др Радољуб Мицић, који је на челу „Заставе“ провео пуних 14 година. У време његовог мандата „Застава“ је имала укупно 66.000 запослених, од којих око 40.000 у Крагујевцу.

Признање за развој аграра добила је фирма „Агромакет“ из Крагу-

јевца, за лепоту стваралаштва Општина Аранђеловац за смотру „Мермер и звуци“, а за неговање традиције Општина Рековац за манифестацију „Проћох Левач, проћох Шумадију“.

Признање за допринос развоју медицинских наука припало је др Драгану Чановићу, а за информисање дописништву РТС у Крагујевцу. Признање за поузданост и квалитет услуга добила је крагујевачка „Енергетика“.

Признања „Капетан Миша Анастасијевић“ се додељују за изузетне резултате у пословању и допринос у подизању привредног и културног развоја Шумадије и Поморавља, а критеријуми су пословност, тржишна позиција, кооперативност, јавност рада, квалитет услуга, примена европских вредности и стандарда, социјална политика, имиџ, друштвена одговорност и етичке вредности.

Ово признање једно је од најугледнијих привредних и друштвених признања у Србији и додељује се сваке године на нивоу регионалних привредних комора, док се централна републичка манифестација одржава почетком априла у Матици Српској у Новом Саду, када се награђују најбољи из Србије.

М. БЕВИЋ

СВИ ДОБИТНИЦИ НАГРАДА

КРИЗА СТОЧНОГ ФОНДА И ТРЖИШТА МЕСА

Сви на дугом посту

На чињеницу да се у Србији већ две деценије смањује број свиња и говеда, дошли су летошња суша са дефицитом сточне хране и осетан пад куповне моћи грађана. Падом цена меса због мање тражње губили би произвођачи, увозом такође, а помоћ државе је и мала и нередовна. У таквој ситуацији највише стрепе фармери, док су потрошачи већ свикли на „дуг пост“

ЦЕЛА ПОРОДИЦА ЋУРЧИЋ, ПОСВЕЋЕНА СТОЧАРСТВУ, САДА РАЗМИШЉА ШТА ЋЕ И КАКО ЋЕ

економски исплативо.

Наш потрошач очигледно то не може да испрати, па сада и држава и кланичари траже начин да економску рачуницу прилагоде његовом џепу. Један је увоз, али тиме директно угрожавамо произвођача. Наш фармер који се 20 година налази у кризи зато што нема субвенције и гарантоване цене не може да издржи конкуренцију колега из Европске уније, где произвођачи имају висок ниво продуктивности и велику подршку државе. Они су,

САША СТЕВАНОВИЋ, ВЛАСНИК „БУДУЋНОСТИ“

Маст иде у прерађивање

Упоредо са поскупљењем и несташицом уља дошло је до скока цена масти која тренутно, када је има, достиже цену од 300 динара за килограм. Власник месаре „Будућност“ Саша Стевановић објашњава да масти на тржишту нема зато што се највећи део масног ткива користи за прерађивање, а да цену, као и код меса, диктира поскупљење товљеника. Према његовим речима, појефтињење масти треба очекивати за 15 до 20 дана.

коју се сви позивају само врх леденог брега испод кога пливају поразни подаци о, у последње три деценије, преполовљеном броју стоке у Шумадији и све лошијој демографској структури села која су, због лоших услова, напустили сви осим старих и немоћних. Зато увеземо ли месо од оних који имају услове да га јефтиније произведу, јешћемо јефтиније шницле, али ће сточари и пољопривреда, на чије развојне потенцијале држава озбиљно ра-

новим усевима, јер лоше временске прилике отежавају припреме за сетву. Тако је свуда и сигуран сам да нико ко има већи број товљеника не зна шта нам предстоји, нити има план како ће да обезбеди исплативу производњу, каже Ђурчић. Овај узорни домаћин који је, после завршене школе за ветеринарске техничаре, заједно са супругом, која је исте струке, одлучио да, попут својих предака, живи од пољопривреде, надајући се да ће применом савремених научних знања успети да обезбеди пристојан живот, упркос кризи, не размишља да одустане од сточарства.

Овде калкулације нема, јер ако све калкулишете, одмах ћете да одустанете. Ми знамо да немамо алтернативу, јер не видимо шта бисмо радили ако престанемо да се бавимо овим послом у који смо уложили много новца и труда. Зато сав рад и труд који улажемо има за циљ да ово домаћинство успе да се одржи и опстане. Наше једино мерило успешности је да ли смо произвели довољно да се одржимо. Како живимо у односу на то колико радимо најбоље показује то што ће сваки млади човек радије отићи у „Фијат“ за 30 хиљада динара сигурне месечне плате него остати на селу и покушати да заради много више, јер му ништа није сигурно, каже наш саговорник.

Овај млади домаћин такође указује да држава нема ефикасне механизме довођења у склад куповне моћи грађана и економске исплативости сточарске производње, што за последицу има нелогичности на тржишту.

Иако би нормално било да, у условима када нема хране, цена живе ваге пада, пошто сточари морају да продају, код нас је, због дугогодишње стихије којој су произвођачи препуштени, број стоке драстично смањен, па смо дошли у ситуацију да цена расте зато што је понуда слаба. Овакав тренд се неће прекинути ни у наредном периоду, јер људи немају сигурност да ће им се улагање исплатити. То се најбоље види на чињеници да су прасад, што се никада није догодило, јефтинија од свиња у класи. Значи да људи продају зато што немају чиме да хране и зато што не знају да ли ће им се исплатити да купују храну. Због тога ћемо опет до године имати исту ситуацију, сматра Мила Ђурчић.

Мада нема речи хвале за државну аграрну политику, наш саговорник је веома задовољан начином на који локална самоуправа, у условима које има, помаже развој пољопривреде. Каже да су захваљујући развојном аграрном буџету града многи могли да започну и унапреде производњу. То би, према његовом мишљењу, требало да буде модел и за креаторе стратегије развоја пољопривреде на нивоу државе.

Не учини ли се нешто, село у коме и сада на тракторима седе углавном старци наставиће да пропада, млади људи који су много уложили у покретање савремене производње ће мораће да одустану, а становници градова ће и даље највећи део прихода одвајати за храну.

Овај стручњак за питања аграра, међутим, истиче да обарања цене није лак задатак у ситуацији у којој сви инпути који је формирају показују тренд раста.

Летошње поскупљење меса је директна последица поскупљења сировина које и на глобалном нивоу имају висок тренд раста још од 2007. године. Суша која је овог лета значајно умањила приносе ратарских култура, а нарочито кукуруза који представља основу сточне хране, још више је погоршала ионако тешку ситуацију. Јер, кукуруз који се прошле године продавао за 18 до 22, ове године кошта од 32 до 36 динара по килограму, а држава га откупљује за 29,7 динара.

ЗАКУПЦИ ИЗ ОКРУЖЕЊА

Плаћају кешом и одвозе стоку

Према мишљењу Саше Стевановића нестабилности тржишта у знатној мери доприносе закупци са Косова из Црне Горе и Босне којима произвођачи, будући да плаћају одмах у еврима, радије продају стоку. На тај начин домаћи кланичари остају без сировине, а држава без значајних прихода од пореза. Стевановић, наиме, тврди да се само на краљевачкој сточној пијаци сваког четвртка прода стоке у вредности од 500 хиљада евра, при чему у државној каси не остане ни динар од ПДВ-а и осталих пореза. Иако се овај кланичар нада да ће најновије мере владе, по којима сваки регистровани произвођач који стоку прода кланици имати право на субвенцију хиљаду динара по свињи, односно 10 хиљада по говечену, утицати на сиву економију.

Милан Ђурчић каже да до сада нико није успео да добије обећану премију. Разлог је, каже, што нико не зна процедуру издавања и наплате потврда.

Пише Никола Стефановић

Месо које је током лета поскупело за трећину требало би, према највама појединих кланичара, ових дана да појефтини за стотинак динара по килограму. Иако је најављена стабилизација на тржишту, објашњена падом цена сировине због повећане понуде живе стоке, истина је да цену обара куповна (не)моћ становништва. Јер, упркос чињеници да ни стока ни шницла никада нису били скупи, џепове нису напунили ни произвођачи, ни кланичари, ни трговци, зато што грађани за месо могу да одвоје све мање новца.

Објашњавајући због чега месо мора да појефтини, власник месаре „Будућност“ Саша Стевановић каже да висока цена не доноси зараду.

Месо је поскупело за 30 одсто, али је за толико опао промет, па су нам пазари исти. Пошто су у исто време повећани трошкови, радимо на ивици исплативости, каже Стевановић

■ Затворен круг губитнику

И саветник за пољопривреду Привредне коморе Србије Милан Простран сматра да је најављено појефтињење последица чињенице да је месо прешло линију коју већина грађана није у стању да плати.

Онај ко је раније куповао за 200 динара и данас има толико новца за месо. То значи да неће купити пола килограма, него 300 грама, па нема очекиване зараде. Због тога се догађа да они који су увек тражили начин да дигну цене сада праве калкулацију како да је оборе и прилагоде све слабијој куповној моћи потрошача, каже Простран.

ПРАСАД И КРАВЕ НА ФАРМИ ЋУРЧИЋА У ДРАЧИ

Према формули ценовно натуралног односа, килограм живе ваге товљеника мора да кошта као 8,5 килограма кукуруза. Пошто се цена килограма свињског бута израчунава тако што се жива вага помножи са 3,5, јасно је да је он морао да кошта најмање 870 динара да би сви у ланцу производње, прераде и промета пословали

наравно, заинтересовани да освоје наше тржиште и то би, вероватно донело прихватљивије цене, али је питање шта би било са нашим сточарством, у коме се већ две деценије бележи драстично смањење сточног фонда, каже Милан Простран.

Судећи перем кретању цена живе ваге на сточним пијацама, фармери већ почињу да плаћају цех, јер је прошле недеље цена такзованих товљеника у класи од 80 до 120 килограма са 260 пала на 220 динара, док се килограм живе ваге свиња изнад ове килаже плаћан 200 динара. Фармерске цене које добијају већи произвођачи, који производе за познатог купца, и даље су остале на нивоу 250 до 260 динара, па они, рачунајући да килограм кукуруза кошта 30 динара, за разлику од колега који вишкове износе на пијаци, где морају да продају уз губитак, још увек раде на граници исплативости.

■ Никад већа неизвесност произвођача

Пракса пеглања цена преко леђа фармера овог пута, међутим, неће ићи глатко пошто је суша на

чуна, добити ударац од кога се можда неће опоравити.

Фармер Милан Ђурчић из Драче који у оквиру породичног домаћинства, у коме осим њега и супруге раде и родитељи, уз примену савремених достигнућа гаји око 200 свиња и педесетак говеда, тврди да – ако цена свиња падне на 200 динара, нико неће издржати, јер због лоших услова и нестабилног тржишта у последњих пар година нико нема ни резерве хране, ни капитал за прављење залиха.

Тренутно је ситуација таква да су цене хране стабилне, па и како је дошло да мањег пада цене живе стоке, још увек послујемо рентабилно. Ако произвођачке цене падну за још 15 процената, бићемо на ивици, али уз услов да сточна храна не поскупи. Оду ли цене компоненти за исхрану за 20 процената, то ће за нас бити катастрофа, јер наше домаћинство које је раније успевало да обезбедимо више од 60 одсто хране за стоку, ове године, због суше, нема ни петину потребног. Уз то се не можемо надати ни да ћемо на пролеће моћи да се „прихватимо“

ПОДАЦИ ПОЉОПРИВРЕДНЕ СТАНИЦЕ

Свиње душло скупле него лани

Стихија која, због одсуства ефикасних мера државе, влада на тржишту живе стоке, што се последично одражава на цене меса и месних прерађевина, види се из чињенице да је килограм живе ваге свиња скоро душло скупли него лане. Према подацима које смо добили из Службе за сточарство Пољопривредне станице Крагујевац, свиње у класи су се прошле године у ово време на сточној пијаци продавале за 130 динара, а ове, пошто су у једном периоду достигле цену од 260, коштају 220 динара по килограму.

Иначе у време када је месо било за трећину јефтиније, шницле грађана Србије (који су годишње јели 4,3 килограма јунетине, 15,6 килограма свињетине, 15,2 живинског меса), биле су знатно тање од оне коју једе становник ЕУ и који годишње потроши 15 килограма јунетине, 30 килограма свињетине и 20 килограма пилетине.

ШТА СЕ КРИЈЕ ИЗА СУКОБА РИБОЛОВАЧКИХ УДРУЖЕЊА И ЧУВАРСКЕ СЛУЖБЕ?

Одмотава се грузжанско клупко

Риболовачка удружења из Горњег Милановца, Врњачке Бање, Ужица, Краљева и околних места упутила су петицију Министарству за заштиту животне средине у којој траже очување акумулације Грузжа и тамошњег биљног и животињског света. Наиме, по њиховим тврдњама, Грузжанско језеро у последње две године је остављено на милост и немилост сваком путнику-намернику, те о очувању акумулације готово да више нико не води рачуна, сем самих риболоваца.

Управо пре две године, по одобрењу надлежног Министарства, брига и очување Грузже поверени су рибочуварској служби „Риверс гард“ из Јагодине. Међутим, по речима представника риболовачких удружења из околине, тај посао поменута служба обавља врло слабо, готово никако. Некако у исто време, тврде риболовци, језером су почеле да тумарају рибокрадице без имало скрупула, те су мреже, иначе забрањене, постале учестала појава, а њихови власници се не либе да их ваде и у сред бела дана.

Потписало 15 удружења

Пре десетак дана смо послали петицију коју је потписало 15 удружења риболоваца, са притужбом на лоше чување Грузжанског језера где рибокрадице несметано делују. Чуvari обилазе језеро само повремено, најчешће викендом и то само да провере поседовање дозвола, па овиме желимо да натерамо службу којој је поверено чување да то

боље ради, наводи један од организатора петиције, Радослав „Панчо“ Вукашиновић, председник Удружења спортских риболоваца „Пловак“ из Горњег Милановца.

По његовим речима, петицију је потписало петнаестак удружења из овог града, Врњачке Бање, Краљева, Ужица, Пожеге, али, занимљиво, не и из Крагујевца. Вукашиновић тврди да има доста очевидца који могу да потврде да рибокрадице користе мреже, на шта се реагује позивима запосленима у „Риверс гарду“, но, док се чуvari појаве крадљивци мреже изваде и побегну. Сем тога, много је и кампера који одседају на недозвољеним местима, а било је случајева да се наиђе и на рибу која плута по површини, ошамућену услед дејства струје. Да би се извршио притисак на Министарство риболовачка удружења су се организовала и основала Савез удружења са седиштем у Крагујевцу. Но, уколико изостане било какав одговор од надлежних министарских ресора нису сигурни какви ће бити њихови наредни кораци.

Нашем листу обратио се и Марко Мировић који је до пре извесног времена обављао дужност чувара у „Риверс гарду“, а након неког времена дао отказ у овој фирми. Он истиче да је лично извадио једну мрежу из језера, највећу икада, дугачку готово два и по километра, што нико није евидентирао ни забележио. Уз то, он тврди и да „сви све знају“, као и да постоје 33 организоване групе рибокрадица које ординирају на Грузжанском језеру, али се ништа не чини.

Међутим, с друге стране директор рибочуварске службе „Риверс гард“ Горан Ђурђевић истиче да кампању против њих воде управо они чије су руке већ дуго упетљане у криволов, да међу њима има и људи против ко-

РИБОЧУВАРИ ВАДЕ ЗАБРАЊЕНЕ МРЕЖЕ ИЗ ЈЕЗЕРА

Поједина риболовачка удружења и рибочуварска служба из Јагодине међусобно се оптужују за несавесно чување језера и заштиту рибокрадица. Риболовци из Горњег Милановца, Пожеге, Краљева и још неких места поднели петицију Министарству животне средине, а служба „Риверс гард“ покренула је тужбе против појединаца који су укључени у кампању

нели званичне пријаве поткрепљене доказима, наводи Ђурђевић.

Он додаје да све добија на тежини када се зна да „Риверс гард“ овде послује са губитком, с обзиром да нема право на наплату дозвола, већ оне припадају општинама на чијој се територији налазе ловишта. Отуд се чување Грузже финансира од убирања прихода на другом подручју, тачније - реке Мораве, коју такође обезбеђује ова рибочуварска служба.

Уочи упада и чињеница да се петицији нису придружила и крагујевачка риболовачка удружења, иако је по подацима ове чуварске службе дневни удео риболоваца-посетилаца из Крагујевца око 30 одсто, док је остатак из поменутих крајева. Једна од замерки „побуњених“ риболовачких удружења је и дозвољена употреба чамаца на језеру, што до сада није била пракса. Ипак, Ђурђевић објашњава да су у питању само електромоторни и чамци са веслима који не загађују језеро.

На тај начин је омогућено и поштеним риболовцима да пецају тамо где нису раније могли, то јест, управо тамо где су омиљена места рибокрадица, па је то донело и позитивне резултате у сузбијању криволава. Риболовци на тим местима врло често закаче неку мрежу, па нас позову, обавесте и ми дођемо и уклонимо је, објашњава Ђурђевић.

Ипак, чини се да је у целој причи највише изостала подршка полиције. Мада је сарадња са полицијском службом у Книћу коректна, са свега два патролна возила и невеликим бројем запослених тешко је очекивати адекватну контролу и обиласке. Како год, клупко је очигледно почело да се разматава, па се „шуска“ и о новцу који је некоме држава доделила за постављање контејнера и канти за смеће још пре неколико година, а које никада нису постављене, као и о онима који за тепсију славске рибе циљано „жмури“ на недозвољене радње на језеру. Додајмо томе и тему о нелегалној градњи викендица која је до сада вишеструко апсолвирана, путеве који се налазе тамо где никако не би смели и јасно је у каквом је стању Грузжанско језеро у односу на оно какво би требало да буде.

Никола СТЕФАНОВИЋ

УЛОВ РИБОКРАДИЦА

јих је ова рибочуварска служба поднела пријаве, те је чак у току и истрага против њих.

Надлежно министарство је већ долазило у детаљну контролу код нас по питању те петиције. Да је нађено било шта нерегуларно били бисмо санкционисани, а то се није десило. Штавише, наши резултати и рад доступни су свима јер су документовани до најмање ситнице, а они говоре сами за себе - за годину и по дана извадили смо преко 80 километара мрежа. Ако метар у просеку кошта три евра, онда то значи да смо рибокрадице оштетили за скоро четврт милиона евра! Стога, ако неко има право да буде љут, то су они, каже Ђурђевић.

Он наводи да се разлози могу наћи и у томе што, док „Риверс гард“ није преузео чување језера, никада није написана нити једна пријава, а ако се има у виду да је од тих 80 километара извађених мрежа између 50 и 60 километара било старо петнаест година, јасно је да је на језеру радио ко је шта хтео.

Написано 170 пријава

До сада смо написали око 170 пријава, а могло је да их буде и хиљаду. Но, схватили смо да је потребно да променимо приступ и окренемо се едукацији, уместо да од сваког риболовца направимо непријатеља, па смо се посветили саветима шта смеју, а шта не смеју да раде. Што се тиче обилазака, од 1. априла до 30. септембра ове године остварили смо 4.200 радних сати проведених у обиласку акумулације и 27 дана просечно сваког месеца. И све ово набројано имамо написмено у записницима. Стога ми, којима је држава поверила бригу о природним богатствима, немамо намеру да се препуцавамо са појединим људима против којих смо под-

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
ГРАДСКО ВЕЋЕ
КРАГУЈЕВАЦ

КОНКУРС

за доделу 15 грантова у укупном износу од 3.000.000,00 динара за започињање сопственог посла из буџета града Крагујевца за 2012. годину

1. Град Крагујевац вас позива да се пријавите на конкурс:

- ако желите да започнете сопствени посао,
- ако сте незапослено лице са евиденције НСЗ-а филијала Крагујевац,
- ако имате добру и одрживу пословну идеју.

2. Уколико испуњавате услове, у могућности сте да бесповратно добијете опрему неопходну за обављање посла у вредности до 200.000,00 динара (са ПДВ-ом).

3. Уз пријаву се доставља:

- пословни план,
- фотокопија личне карте,
- доказ о незапослености,
- профактуре опреме коју желите да набавите и
- доказ о 25 % сопственог учешћа (обезбеђен пословни простор, део опреме и слично).

Пријава са пратећом документацијом, у затвореној коверти са назнаком „Конкурс Започни сопствени посао-не отварај“, се предаје на пријемној канцеларији (округли шалтер), за Градску управу за привреду, спорт и спортску инфраструктуру, Одељење за привреду и локални економски развој.

4. Средства се не одобравају за послове из области пољопривреде, трговине, самосталне такси радње, агенцијске делатности (књиго-оствене, туристичке, промет некретнина, консалтинг и сл.), производње оружја и муниције, организовање игара на срећу.

Конкурс је отворен од 18. октобра до 2. новембра 2012. године

5. Одабир послове идеје врши се по критеријумима које је усвојило Градско веће, а који се састоје од економских и социјалних, при чему предност имају економски критеријуми (75%).

6. Лица којима буду додељена средства за започињање сопственог посла имају обавезу да након набавке опреме изврше регистрацију делатности у Агенцији за привредне регистре.

7. Све ближе информације могу се добити у Одељењу за привреду и локални економски развој, канцеларије 406/IV и 506/V у згради Градске управе града Крагујевца или на телефон 034/306-225 и 034/306-187 од 07,30-15,00 часова сваког радног дана у периоду трајања конкурса.

НАПОМЕНА:
Неблаговремени и непотпуни захтеви неће бити разматрани.

SVE VRSTE GUMA
(Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continentall, Barum, ...)

Auto gume, moto-gume,
poluteretne gume, teretne gume
poljoprivredne gume,
industrijske gume,
damper gume...

**Ulja, auto delovi
i autokozmetika...**

Улица у Корићанима, дуга тек око 150 метара, већ годинама је приоритет за асфалтирање, али радови из сезоне у сезону изостају. Због нагиба терена сва вода из горњег дела насеља и са краљевачког друма се слива и спира насути шодер, који житељи обнављају о свом трошку

ЗАБОРАВЉЕНА УЛИЦА МИЛУТИНА БОЈИЋА

У плану из године у годину

У УЛИЦУ СЕ СЛИВА ВОДА СА КРАЉЕВАЧКОГ ПУТА

ДРАГАН ЈУРИШЕВИЋ ПОДСЕЋА НА ОБЕЋАЊА

Није било прилике да у посету становницима Улице Милутина Бојића у Корићанима одемо по киши. Тада се, каже Драган Јуришевић, најбоље види како сва вода из горњег дела насеља и са краљевачког друма проналази пут и упорно спира насути шодер. У зимском периоду је још теже, јер је због нагиба терена готово немогуће изаћи на магистралу. Сви су изгледили да ће ова улица дочекати још једну зиму без асфалта.

Житељи су били стрпљиви, али прекардашило је.

У улици имамо 16 кућа и 28 домаћинстава, нешто старих и боле-

сних, петоро инвалида, али и троје деце старости до девет месеци, седморо деце предшколског и школског узраста. И, погледајте, у каквим условима живимо. Није ово „дивље“ насеље, јер грађевинску линију у улици имамо од 1991. године, као и воду, канализацију, али асфалт још увек не. Годинама смо се обраћали Месној заједници, писали Предузећу за изградњу града, и ништа. Наша улица је увек у приоритетима. Ево, чувам хрпу докумената из ко-

јих се види да је, на пример, 2006. и 2008. године била планирана за асфалтирање, као и у 2009. години, а већ традиционално била је у приоритетном плану Предузећа за изградњу за ову годину, наводи Јуришевић.

Додуше, у овогодишњем плану, показује он, стоји да је дуж магистралног пута према Краљеву требало изградити и нова аутобуска станица са обе стране друма, као и план детаљне регулације са леве

стране, којој припада и Улица Милутина Бојића.

Овај део насељавамо од 1981. године. Деценије прођоше, а ни кућу нити оgradu нисам уредио како сам хтео. Двориште чека улицу, додаје Јуришевић.

Његов комшија Живан Бошковић указује на додатни проблем у Корићанима. Како каже, били су планирани и кружни токови на главном путу, али ако већ за то нема новца, готово је невероватно да из град-

ске касе не може да се нађе за 150 метара асфалта и кишну канализацију.

Рећи ћу вам зашто се сва вода слива у Улицу Милутина Бојића. Са десне стране краљевачког пута канали су затрпани јер је грађен пословни простор и, наравно, испред локала паркинзи. Вода нема где, осим да преко улице оде у наша дворишта, објашњава Бошковић.

A. J.

Исправке

У прошлом броју „Крагујевачки“ у тексту под називом „Како гребу наше Дивље мачке“ о крагујевачком тиму „флег“ фудбала, поткрала се једна ауторова омашка. Уместо правог имена једне од чланица клуба Јоване Томашевић у тексту је погрешно изашло Јелена Томашевић. Ова грешка је још и већа, с обзиром да нам је баш Јована Томашевић послала фотографије чланица свог клуба које су помогле да опремимо текст и учинимо га привлачнијим за читаоце.

Извњавам се због ове ненамерне грешке Јовани Томашевић и свим читаоцима.

Зоран Мишић, новинар

У прошлом броју „Крагујевачки“ у тексту на петој страни под називом „Да то није нешто политички“ поткрала се ненамерна, али груба материјална грешка. У тексту је наведено да је Милентијевићу, председнику мањинског синдиката, на име стимулације исплаћено 4.000 евра, што не одговара чињеницама из документације. Према документацији којом располаже Завод за смештај одраслих „Мале пчелице“, бившој шефици рачуноводства исплаћено је 4.000 евра на име стимулације за период од четири године.

Извњавам се господину Милентијевићу и читаоцима.

Гордана Божић, новинар

ПИСМО

Шумарице – сећање и опомена

Ближи се 21. октобар. Кад на то помислимо свима мисли лете ка малој шуми на крају града, ка Шумарицама. Ко није чуо за Шумарице, ко није читао о њима? Мислим да на нашим просторима такав човек не постоји. Ко је посетио Крагујевац а да није пожелео да обиђе Шумарице, да уздахне гледајући те бројне хумке како стоје ко у неком строју, стоје и опомињу да се не заборави, да се не понови.

А тек кад се дође на споменик Петом три, на зелену хумку где почива једна младост, ту се суза не може зауставити. Дан највеће трагедије у нашој новијој историји, дан када је злочинац измислио да најстрашни-

јом казном казни овај град, по принцип „сто за једног“. Да то буде пример, како ће проћи сви који се дрзну да се супроставе окупатору злотвору.

Толико тога је о томе речено, да је ово само једно мало подсећање.

„Велики школски шас“ још увек живи и треба да постоји, људи из свих крајева долазе, тугују и сећају се, да виде и бисту професора Милоја Павловића, што је пред пушчаним цевима одржао свој последњи школски час.

Али има и нешто што смета, што боли, о чему хоћу да пишем. Знамо да тамо постоји хотел, и треба да постоји, да се људи окрепе, одморе, пре-

ноће. Све се у њему некада одвијало уз тихе звуке озбиљне музике, како и приличи таквом амбијенту. А онда, у неко време, хотел „Шумарице“ постаде место за свадбе, весеља и све могуће теревенке, где се игра и пева до зоре, а пијани људи тетурају Шумарицама.

Ко је дозволио да се скрнави ово светилиште и толике жртве овога града? Зашто баш ту? Зар нема других места?

Може ли то неко то да заустави? Свакако да може. Сваки град има локалну власт, чија се мора поштовати, јер је изабрана вољом грађана, па тако и овај град. А домаћин овога града је Крагујевчанин, па он не би требало да дозволи да се од Спомен парка прави луна или аква парк, већ да вечно остане оно што јесте – сећање и опомена.

Милица Милићевић,
иревејини радник у иензији

ПОЛИЦИЈА

Туча Чачана

Марко Ђ. (21) и Предраг Б. (20), обојица из Чачка, лишени су слободе и проведени истражном судији Основног суда у Крагујевцу, због сумње да су се насилнички понашали.

Постоје основи сумње да су њих двојица, 10. октобра 2012. године, око 2,45 часова, испред улаза у халу „Шумадија сајма“ у Крагујевцу, учествовали у тучи у којој је повређен Ђорђе Л. (23), такође из Чачка. Сумња се да је, након краће расправе, Ђорђа Л., док га је рукама држао Предраг Б., песницом ударио Марко Ђ. Од задобијеног удараца Ђорђе Л. пао је на асфалт, а даљу тучу спречили су припадници полиције који су одмах интервенисали. На „Шумадија сајму“ одржавала се „Студентска забава“.

Возилом Хитне помоћи Ђорђе Л. превезен је у Клинички центар у Крагујевцу, где је задржан на лечењу.

Обили бензинску пумпу

Због основане сумње да је извршио тешку крађу припадници Полицијске станице у Тополи лишени су слободе и, уз кривичну пријаву, истражном судији Основног суда у Крагујевцу спровели Милорада А. (30) из Крагујевца.

Основано се сумња да су Милорада А. и још двојица извршилаца из Крагујевца, које је полиција идентификовала и за којима интензивно трага, у ноћи између 10. и 11. октобра 2012. године, у Доњој Шаторњи код Тополе, обили бензинску станицу „НИС Југопетрол“. Они су у Доњу Шаторњу допутовали возилом Милорада А., којим су и одвезли украдене цигарете, акумулаторе, алкохолно пиће и моторно уље. Вредност одузете робе је 210.000 динара.

Полиција је пронашла скоро сву украдену робу и вратила је власнику.

Молошовљевим коктељем претио вулканизерима

Крагујевачка полиција лишила је слободе Милана Ђ. (51) из села Добрача, јер је, 13. октобра 2012. године, незадовољан због неизвршених а договорених вулканизерских услуга, држећи у руци „молошовљев коктељ“, власнику и раднику у вулканизерској радњи у насељу Станово у Крагујевцу претио да ће да их запали. Милан Ђ. је претходног дана у вулканизерску радњу донео аутомобилске точкове, који нису сервисирани у договореном року.

Полиција је одмах интервенисала и спречила теже последице.

Сиријски емигранти у камиону

Крагујевачка полиција је 16. октобра, рано ујутру, у приколици камиона словеначке регистрације, пронашла девет илегалних емиграната, држављана Сирије, који су преко Србије намеравали да уђу у неку од земаља Европске уније. Емигранти, од којих је петоро малолетно, испред граничног прелаза „Товарник“ са Републиком Хрватском, без знања возача, ушли су у камион, а откривени су на царинском терминалу у Крагујевцу.

Због ратног стања у Сирији, односно по њиховим речима присиљавања служења у војним операцијама у овој земљи, емигранти су затражили азил у Републици Србији.

Пунолетне особе упућене су у Центар за азил у Бањи Ковиљачи, а малолетне су предате Центру за смештај страних малолетних лица у Београду.

ЈАВНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ
«КРАГУЈЕВАЦ» ОБЈАВЉУЈЕ

О Г Л А С

О ДАВАЊУ У ЗАКУП СТАНОВА на одређено време до 3 године

- Јосифа Шнерсона бр.6, површина 63,00 м²
- Љубе Вучковића бр.4, површина 44,00 м²
- Немањина бр.20, површина 30,19 м²

Почетна месечна цена за станове износи 261,00 дин/м².

Закупац сноси и трошкове осигурања.

Понуде се достављају у затвореној коверти са назнаком «Понуда за закуп стана» и то искључиво препорученом поштом на адресу ЈСП «Крагујевац», Николе Пашића бр.2.

Понуда треба да садржи:

- име и презиме,
- адресу, број телефона за контакт,
- податак о занимању, делатност,
- висина закупнине по м²
- број закупнина које се нуде унапред.

Физичко лице које се јавља на оглас за стан доставља писмену изјаву и доказ да не поседује стан на подручју града Крагујевца.

Изабрани понуђач је дужан да пре закључивања уговора о закупу уплати закупнину за број месеци који је навео у понуди а најмање за два месеца унапред.

Станови који се оглашавају користе закупци и биће усељиви по њиховом исељењу.

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања.

ТРЖНИ ЦЕНТРИ ПРОТИВ САДАШЊЕТАРИФЕ

ВЛАСНИЦИ ЛОКАЛА ТРАЖЕ ЈЕДИНСТВЕНУ ЦЕНУ ГРЕЈАЊА

Рачун Енергетике тежи од кирије

Закупци и власници пословног простора покренули су иницијативу да се одреди јединствена цена градског грејања, јер садашњи модел где је за привреду цена два и по пута виша доводи до тога да су месечни рачуни „Енергетике” појединим закупцима локала скоро већи од кирије. Градско веће је формирало комисију која треба да преиспита тарифни систем

Пише Александар Јокићевић

Нова цена грејања у Крагујевцу, која је повећана за 15 одсто и сада износи 79,7 динара по квадрату стана, знатно је нижа од оне коју је тражила „Енергетика”, која је захтевала поскупљење за 44 одсто уз образложење да је то економска цена. Док ова фирма тврди да је цена ниска, предузетници се буне да је висока, па ће због тога градске власти морати да „преломе” око примене садашњег тарифног система.

Наиме, иницијативу да се уведе јединствена цена грејања, а не да се за предузетничке радње и локале плаћа по тарифи два и по пута већој него за домаћинства, покренули су закупци пословног простора у тржним центрима „Раднички” и „Сити пасајж”, који, као и остали закупци пословног простора и, уопште, привреда, топле радијаторе плаћају скупље од грађана.

Познато је да се цена грејања за категорију потрошача у такозваној друштвеној делатности (обданишта, школе, болнице...) множи са коефицијентом 1,55, док за привреду и предузетништво коефицијент износи 2,55. Тако привреда и предузетници грејање плаћају два и по пута скупље од домаћинства, а када се то помножи добија се 203 динара по квадрату. Дакле, локал од 50 квадрата греје се за нешто више од 10.000 динара месечно.

Иста роба - иста цена

Нада Лазић, директорка Тржно-пословног центра „Раднички”, заправо привредног друштва које газдује овим објектом, каже да је на Скупштини власника локала одлучено да се од „Енергетике” и града затражи преиспитивање тарифног система.

Иницијатори су закупци, људи који плаћају грејање, а мој посао је да заступам њихове интересе и бринем и о власницима и о закупцима пословног простора. Овде је око 4.000 квадрата корисног простора. Власници 95 локала су физичка лица, део припада граду, а иако у подстици имамо калориметар и водимо рачуна о потрошњи, месечне фактуре „Енергетике” су огромне. Дошли смо у ситуацију да је грејање

локала од 30 квадрата скупље од месечне кирије, наглашава директорка Лазић.

Према њеним речима, циљ ове иницијативе је да грејање има јединствену цену, јер је у питању иста роба, или, ако то није могуће, да бар разлика између ценовника за домаћинства и привреду не буде тако драстична.

Постоји још једна разлика. Грађани плаћају преко целе године, а ми само у току грејне сезоне. Према тарифном систему, чини ми се пре поскупљења од 15 одсто, испада да грађани плаћају 35 динара, друштвене делатности 55, а привреда 181 динар по кубном метру. Такво стање је неиздрживо и скоро свакодневно чујем да људи размишљају о затварању радњи. А, верујте, уколико престану да се баве послом који

им је једини извор прихода доћи ће у ситуацију да не могу да плаћају ни грејање код куће. Морам да се боримо и намера нам је да опстанемо, а не да дођемо у ситуацију као Тржни центар „Калча” у Нишу, који је полупразан, упозорава директорка Лазић.

Овде су власници локала имали разумевања па су у ово време економске кризе прилично скинули цене закупа. Ипак, донекле је тај потез условљен ценовником „Енергетике”, јер сазнајемо да нарочито у зимском периоду има оних који свој пословни простор дају без кирије, само да би закупца измиривао комуналије.

И то је истина, јер задужење за грејање стиже, користили или не користили пословни простор. ТЦ „Раднички” је отворен 1996. године и у

то време то је било нешто фантастично, сви су желели да своје радње уселе овде. Постојала је листа чекања за закуп. Срећа је што су власници разумни, што је плод наше сарадње, па кирије нису велике и још увек нема празних локала, али је било појединачних захтева за искључење са топловодне мреже. То се није спровело у дело и морам рећи да то нико

не иде у прилог. Не дај боже да по локалима почну да користе грејалице, чиме би сигурно била угрожена безбедност Т.Ц. „Раднички”, категоријна је директорка Лазић.

Град вага ценовник

До речитих закупца или власника пословног простора који би рекли шта им је „на срцу” било је готово немогуће доћи. Те, нису спремни да се замере „Енергетици”, те, не могу против града. Међутим, образ им је осветлио дугогодишњи привредник Милован Максимовић Макса, власник приватне фирме „Стан комерц”.

Према његовим речима, ништа ту није против овога или онога – већ треба рећи истину. За дуже од две деценије изградио је много стамбеног и пословног простора широм града, а неке локале задржао у власништву, између осталог, и у Тржном центру „Простор”.

Издајем један локал који има око 38 квадрата и закупца је прошле сезоне плаћао рачуне за грејање у распону од око 16.000 до 20.000 динара. На његов предлог затражио сам искључење локала са мреже. Уследило је изненађење, јер сам добио одговор да је то могуће, али и тада мора да се плаћа 30 одсто задужења, дакле око 6.000 динара месечно. Рећи ћу отворено, као потрошач, да имам утисак да је једини план како да ојаде народ, како да исплаћују велике плате, а када их тужите јер сте оштећени, крију се из градских одлука. Занимљив је пример још једног мог локала - то је продавница кожних ташни. Бавим се и тиме, па иако месечни промет не достиже ни 100.000 динара, није једноставно одустати од посла. Две жене ту зарађују своје плате, издржавају своје породице. Месечни рачун за грејање је око 11.500 динара, иако локал има свега 12 квадрата. С обзиром да је у приземљу, одмах поред улаза, а у ходнику се налази један радијатор,

и тај простор према кубатури су припојили мени. Дакле, плаћам скоро 1.000 динара по квадрату. И то не може другачије, они су у праву, а када не бих платио тужили би ме и добили на суду. То је нечувено, револутиран је Максимо-

вић.

Иначе, према информацијама из „Енергетике”, којој је упућена иницијатива ових предузетника, а она га проследила градској управи, сличан захтев о преиспитивању тарифног

система граду је послат још 2009. године, са предлогом да се за почетак смање коефицијенти, уз тенденцију да у догледно време буду укинута. Некада је коефицијент за школе био 1 према 2, а за привреду 1 према 4, што значи да је привреда четири пута скупље плаћала грејање од грађана.

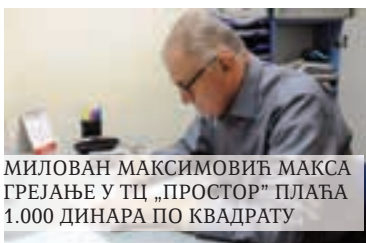
збиљно схватило упозорење привредника и формирана је комисија која у наредних месец дана треба да преиспита три цене - за грађане, друштвене делатности и привреду, па иако је јасно да се ускоро нешто мора променити, они који су директно надлежни за ову област нису били спремни за разговор.

Идеју и намеру града образложио је Небојша Васиљевић, члан Градског већа задужен за инвестиције и развој.

Ми смо градском одлуком предвидели да се пређе на мерење утрошка топлотне енергије, на калориметре, док смо за овај реално горући проблем, где привреда плаћа два и по пута више од грађана, а друштвене делатности један и по пут, формирали комисију, са чиме се сагласила и „Енергетика”. Намера нам је да овог тренутка, комисијски, дођемо до економске цене грејања. Наравно, то подразумева и рационализацију трошкова унутар предузећа и не само да се вага улазна цена енергената, већ и радна снага, расипање енергије...Идеја је да ту праву економску цену плаћају привреда и друштвене делатности, док би грађани плаћали 10, 20 или 30 одсто ниже од економске цене. Циљ је, свакако, повећати број потрошача „Енергетике”, јер са оваквом политиком цена неспорно је да, нарочито за пословни простор, и постојећи корисници подносе захтеве за искључење са мреже. Прави ефекат ће се постићи тек када „Енергетика” постаје јавно-комунално предузеће, очишћено од дугова старе „Заставе”. Надам се да до маја наредне године то напокон мора да се реши, јер је фирма већ седам година је у реструктурирању, закључује Васиљевић.

У „Енергетици” су сагласни да је грејање роба која би требало да има исту цену за све. Међутим, тврде да „разлику” уколико се укину коефицијенти неко мора да надокнади. Онда за грађане цена по квадрату не би могла да буде 79,7 динара. У сваком случају, Градско веће је овога пута о-

МИЛОВАН МАКСИМОВИЋ МАКСА ГРЕЈАЊЕ У ТЦ „ПРОСТОР” ПЛАЋА 1.000 ДИНАРА ПО КВАДРАТУ

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 - 15 сати
Благајна у центру:
7 - 18 сати - радним данима
7 - 13 сати - суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 - 192
Рача 751 - 262
Баточина 842 - 311
Лапово 853 - 710

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 - 200
Дежурна служба 335 - 195
Прикључци 307 - 368
Пријава стања и рекламације
307 - 233 и 307 - 234

Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330

ИНФОРМАТИЧАРИ И ЕКОЛОЗИ

Робот птица долеће у град

Ђаци школе „Светозар Марковић” дизајнирали су занимљиву видео игрицу са еколошком поруком, а победу на конкурсима која обезбеђује да робот птица буде постављена у Крагујевцу доносе гласови публике

ПРОФЕСОРКА МАРИЈА АНДОНОВИЋ РАДОЈЕВИЋ, МЕНТОРКА ПРОЈЕКТА

Крагујевац би ускоро могао да добије птицу робота, интерактивно-еколошку скулптуру која служи за прикупљање и складиштење алуминијумских лименки каква постоји још једино у парку на Врачару у Београду. Ђаци Основне школе „Светозар Марковић” учинили су све што је у њиховој моћи да се нађу у конкуренцији од четрдесетак школа које се боре за победу на конкурсима, а она обезбеђује да ова јединствена скулптура буде постављена у њиховом граду.

Милица Чанић, Алекса Свилкић и Алекса Живковић, уз помоћ своје менторке професорке информатике Марије Андоновић Радојевић, дизајнирали су занимљиву видео игрицу са еколошком поруком, али победа на конкурсима који је организован у оквиру националне кампање „Знајем за одрживи развој” зависи од гласова публике. Практично, број СМС гласова одлучиће која ће школа на такмичењу однећи победу. У овом моменту класи Крагујевчани се налазе на петом месту табеле.

У питању је пројекат под називом „Грин гејмс”, тачније, такмичење у изради видео игара са еколошком поруком. Када је Удружење „Октопус” из Београда почетком године расписало конкурс за школе одмах смо кренули на посао и поред нас такмичењу се прикључила још једна школа из Крагујевца, али они нису успели да доврше своју игрицу до краја јуна када је био рок за предају радова, каже Марија Андоновић Радојевић, ментор крагујевачког тима.

За програмерски део приликом креирања игрице био је за-

дужен Алекса Свилкић, до летос ученик Основне школе „Светозар Марковић”, а сада ђак Политехничке школе. Милица Чанић побринула се за компјутерску графику, а Алекса Живковић за дизајн звука. Уз малу помоћ своје професорке успели су да направе интересантну видео игрицу у којој главни јунак прикупља алуминијумске лименке и убацује их у контејнер, а од броја прикупљених лименки, наравно, зависи број поена који ће играч освојити.

Одлучили смо да игрица буде права крагујевачка, па је као композиција за кавер коришћена мелодија песме „Питају ме, питају” у обради групе „Даркшајнс”. Ко год жели да погледа како игрица изгледа, или да евентуално одигра партију, може је преузети са школског сајта или са интернет презентације www.greengames.rs, каже Алекса Живковић.

Њихов рад очигледно се допао публици, пошто су без икакве кампање успели до сада да прикупе око 750 гласова. Међутим, до победе им недостаје још много послатих СМС порука. Циљ младих Крагујевчана је да за свој град освоје робот птицу – рециклажну урбану инсталацију ауторке Биљане Бибе Вицковић, која је вредна читавих 30.000 евра.

То је занимљива скулптура која би, рецимо, могла да буде постављена у Великом парку. Ради уз помоћ соларне енергије, а служи за прикупљање лименки ради рециклаже. Ова која ће сада бити додељена унапређена је у односу на ону која је већ постављена у Београду и, између осталог, има опцију да препозна ликове оних који је често „хране”. Екипе које се буду пласирале на друго, треће и четврто место добиће арт-еко роботе за рециклажу. Наравно, и сами такмичари биће награђени. Чланови победничке екипе добиће лаптопове, вицешампиони смарт-телефоне, а освајачи трећег и четвртог места хард-дискете, објашњава Марија Андоновић Радојевић.

Гласање према пропозицијама такмичења траје до 30. октобра. Они који желе да подрже овдашње ђаке треба да пошаљу поруку ГП_161 на број 6252. Цена поруке за кориснике „Теленор” и „Вип” мреже је 12 динара, док се у МТС мрежи наплаћује 14,64 динара. Новац прикупљен слањем порука биће уручен победничком тиму, а намењен је даљем образовању и усавршавању младих информатичара. **М. ОБРЕНОВИЋ**

МИЛИЦА ЧАНИЋ И АЛЕКСА ЖИВКОВИЋ, ЧЛАНОВИ КРЕАТИВНОГ ТИМА

ИНОВАТОР У ВОЂЕЊУ ШУМАДИЈСКОГ ДОМАЋИНСТВА

Веселе машине штеде труд

Машински инжењер из Крагујевца на дедовском имању пече ракију на прерађеном казану, који увођењем техничких иновација сам обавља радње за које је потребна физичка снага, а новине је увео и у израду још неких традиционалних производа

СУШАРА ЗА ВОЂЕ НА СОЛАРНИ ПОГОН

Пензионисани оружар, дипломирани машински инжењер Томислав Ранковић Толе, заменио је хале Наменске планине Гледићких планина и вратио се на кућно огњиште прадедова у Врбети, на бедему Карабоју засеок Старог села. У Наменској је био инжењер и први човек који прима и пушта опрему, машине и линије у рад.

Наследио је окућницу од хектар и по у комаду, па је уз помоћ супруге Милованке, која је још у радном односу у крагујевачком „Водоводу”, осмислио стратегију и прионио на рад.

Прво је заградио двориште, утегао темељ куће, направио доклат дрвета и подрум преправио у купатило. Успут, док се одмарао, обновио је воћњак, виноград и разројио кошнице. Засадио је шљиве, црвену ранку и метлаш, и 30 ораха поред

МИЛОВАНКА И ТОЛЕ РАНКОВИЋ ИСПРЕД ПРЕУРЕЂЕНЕ КУЋЕ

Врбетског потока. Обиље воћа, поврћа и биља тражило је прераду.

Да помогне себи одлучио је да искористи знања нагомилана деценијама рада у индустрији и направи машине. Прво је конструисао и израдио ситницу за воће, па хи-

драуличну пресу за цеђење на ручни погон. Одмах затим направио је соларну сушару за воће, поврће и биље. Обиље шљива подразумева печење ракије и рад са „веселом машином”.

Напоран физички рад Толе је заменио са неколико проналазака који су му омогућили да комплетну дестилацију обави сам, без уобичајених напора. Фиксирао је казан и поставио конзолну дизалицу за дизање и отклањање поклопца, као и за превртање, или, народски речено, проспање цибре. Да цибра дође у казан без ручног преношења осмислио је њено аутоматско успање. „Веселу машину” је искористио и као пчелар. У буре од 200 литара ставио је целе рамове са воском и воденом паром топио восак.

Све ово је олакшало вођење домаћинства. Издржавам да радим цео дан, а да не запињем, и кад нема струје. Целу линију прераде остварујем брзо, лако, чисто, еколошки и стерилно. Већ сам оставио 25 тегли ајвара, 40 флаша парадајза и 45 пакета сатараша. Нисам правио пушницу и пекарку, јер то користим код комшије, синовца Васе. Нисам патентирао ниједан проналазак, а већ су се раширили у девет околних села. Живим од пензије, а сваком ко хоће и вољан је да уради као ја даћу скицу, пак не ради, поручује свим заинтересованим пријатељима и комшијама инжењер Ранковић, иноватор у традиционалном вођењу шумадијског домаћинства. **М. ИГ-**

ДИЗАЊЕ ПОКЛОПЦА КАЗАНА УЗ ПОМОЋ МАШИНЕ

АУТОМАТИЗОВАНО ПРЕВРТАЊЕ КАЗАНА

ЈАВНИ ЧАС ФИЗИЧКОГ У ШКОЛАМА

Генерална проба за Гиниса

Ученици, учитељи и наставници физичког васпитања свих крагујевачких основних школа одржали су у четвртак, 11. октобра, први пробни јавни час физичке културе у школским двориштима и физкултурним салама. У заказано време, тачно у подне, ђаци су отпочели са вежбама, а све у склопу акције

„Пронађи меру” и припрема за обарање Гинисовог рекорда наредне године по броју школараца који се истовремено баве физкултуром.

Мина Поскурица, члан Комитета за међународну сарадњу студената медицине (ИФМСА), који је и организатор ове акције под покровитељством министарства омла-

дине и просвете, наводи да је главни циљ да се скрене пажња на смањену физичку активност младих, а да се у исто време убележи и један светски рекорд.

Пројекат се реализује у преко 100 основних школа у четири града Србије, Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу, а посебно смо поносни на чињеницу да су се све крагујевачке школе прикључиле акцији, што није случај са осталим градовима. Ово је, између осталог, и генерална проба за обарање Гинисовог рекорда наредне године, који сада држи Канада са око 2.600 ученика.

Ученици ОШ „Радоје Домановић”, коју смо посетили, са нескривеном радошћу су се посветили физичком, а на овом посебном часу имали су прилике да се упознају са три основна спорта и техникама покрета које су демонстрирали њихови наставници. С обзиром да су услови за развој школске атлетике, гимнастике и пливања и више него лоши, за многе клинце ово је можда био и једини начин да сазнају нешто више о троскоку, бацању кугле или краул и делфин стилу. **Н. С.**

УЧЕНИЦИ „РАДОЈА ДОМАНОВИЋА” БАШ СУ УЖИВАЛИ НА ЧАСУ

ЗА РУБРИКУ „ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ“

Намерно гасе вечни пламен

Иако се запослени у Музеју „21. октобар“ старају да Вечни пламен слободе поред овог објекта стално буде упаљен, несавесни појединци често га намерно гасе, стављајући флаше, чаше или крпе на горионик

Бројни пролазници, љубитељи шетње по Шумарицама, приметили су да у последње време вечни пламен код Музеја „21. Октобар“ не гори баш увек када прођу поред њега и често је више угашен него упаљен. Ово је био повод да се обратимо директору Спомен парка Златку Милојевићу и замолимо за објашњење у вези са „режимом рада“ вечног пламена.

ИСПРЕД МУЗЕЈА ВИКЕНДОМ СЕ ПРАВЕ И ЖУРКЕ: ЗЛАТКО МИЛОЈЕВИЋ, ДИРЕКТОР СПОМЕН ПАРКА

Проблем је, тврди директор ове установе, у вандалском понашању појединаца, који се овде окупљају, стављају разне предмете на горионик, флаше, чаше, крпе, пале логорску ватру или га, једноставно, угасе. Запослени редовно пале пламен када виде да не гори, али, после кратког времена, неко опет угаси ватру.

– Ветар не може да угаси пламен, али поједини несавесни грађани то чине намерно, тако што горионик покривају крпом или неким другим предметима. Овде је, иначе, викендом у ноћним сатима центар окупљања, праве се журке и после бурно проведене ноћи ујутро налазимо флаше и ко зна шта све још, објашњава Милојевић.

Он напомиње да су комунални полицајци и припадници МУП-а веома коректни, обилазе читаво подручје, али никоме се не може забранити да стоји поред овог места. Пошто још увек у Спомен парку није уведен видео надзор, не може се утврдити ко су они који гасе пламен, а не ретко померају и делове спо-

меника који су тешки и преко стотину килограма.

Иначе, пламен код Музеја упалио је Јосип Броз давне 1978. године, приликом посете Крагујевцу. После неког времена пламен је угашен због кризе и недостатка енергената, али и због техничких проблема са плинским боцама, које су биле смештене у „Палисаду“.

Када је прошле године Музеј прикључен на гасовод, израђен је и нови горионик и привезан на гасоводну мрежу, па су елиминисани проблеми са напајањем. Вечни пламен слободе, по други пут, упалили су 21. октобра прошле године тадашњи министар културе Предраг Марковић и амбасадор Русије Александар Конузин, приликом обележавања седамдесетогодишњице од стрељања цивилила.

Само три месеца касније, 11. децембра, у раним јутарњим сатима лопови су однели горионик од месинга тежак 50 килограма и вредан 250.000 динара. Цео пројекат Вечног пламена слободе коштао је милион динара, док је сам горионик коштао четврти део те суме, али је, заправо, његова вредност немерљива, јер је реч о уметничком делу вајара Драгана Ђорђевића. Неколико дана касније, један пензионер пронашао је горионик, остављен поред споредног пута у Шумарицама и обавестио полицију, која је убрзо пронашла и крадљивце.

Очигледно је, међутим, да овај последњи догађај није окончано проблеме запослених у Музеју са настојањима да вечни пламен буде редовно упаљен. принуђени су да га стално поново пале, јер га неко гаси, бахато се понашајући према обележјима. Можда је најбољу поруку послао министар Марковић прошле године, рекавши да „нико нема право да угаси тај пламен“, јер ако то учинимо и ако престанемо да их помињемо шумаричке жртве више неће ни постојати.

Г. БОЖИЋ

ЦРВЕНИ КРСТ

Похвале за Клуб 25

После отварања реконструисане Народне библиотеке у оквиру које функционише Америчком кутак, саветник за културу америчке амбасаде Роландс Риан изразио је

жељу да се сретне са младим добровољним даваоцима крви „Клуба 25“ Црвеног крста Крагујевца. У срдачном разговору са младима посебно га је фасцинирао њихов дуг

ГОСТ ИЗ АМЕРИЧКЕ АМБАСАДЕ СА МЛАДИМ ДОБРОВОЉНИМ ДАВАОЦИМА КРВИ

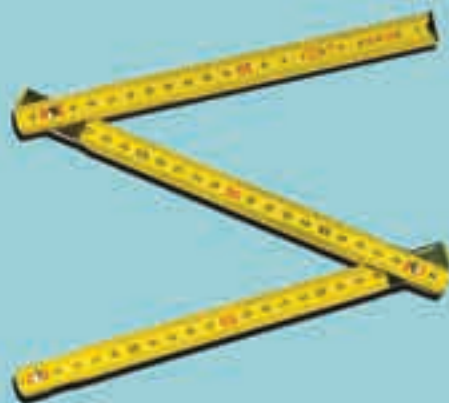
волонтерски стаж и опредељење да буду добровољни даваоци крви, што их, како је рекао, чини правим јунацима. Податак да је волонтер Црвеног крста, др Десанка Милосављевић – Бранковић, поклонила своју породичну кућу Црвеном крсту Крагујевца за реализацију својих активности, г. Риан сматра фантастичним гестом и ту причу ће искористити као модел за даљу промоцију филантропије и волонтеризма.

Иначе, „Клуб 25“ окупља младе од 18 до 30 година старости који су се обавезали да ће у току живота крв дати 25 пута или се бавити тим хуманитарним активностима. Клуб се налази у просторијама Црвеног крста, а млади људи који су заинтересовани да буду његови чланови могу лично доћи у Клуб или се јавити на телефоне 332-617 и 331-737.

Jedan mesec je nekad kraći nego što biste želeli.

KUPUJTE
NA RATE BEZ
KAMATE!

Produžite svoj budžet.

Kreditne kartice
UniCredit Banke

Sa MasterCard i DinaCard kreditnim karticama od sada možete plaćati i na rate bez kamate (0%), i to na 3, 6 i 12 mesečnih rata po Vašem izboru! Detaljnije informacije o karticama, kao i reprezentativne primere, možete pronaći na sajtu banke.

Info telefon: 011 320 45 90

www.unicreditbank.rs

Život je pun uspona i padova.
Mi smo uz vas u različitim životnim situacijama.

Dobrodošli
UniCredit Bank

НЕИСПРИЧАНА ПРИЧА ИЗ 1941.

Велики час професора Алојза

Као суплент за математику, физику и хемију у Крагујевачку гимназију из Словеније је дошао 1936. и брзо је постао, у правом смислу речи, наш омиљени професор. Кад су Немци пред стрељање упали у наш разред да нас воде, професор Берник је рекао: „Ми држимо час и овде су деца испод 15 година”. Одвели су њега, а цело одељење Мушке гимназије избегло је трагедију захваљујући његовој присебности и лукавству

Пише Александар Милојковић

Мушка гимназија у Крагујевцу је 1933. године прославила стогодишњицу свога постојања и рада. Била је то велика свечаност, не само за школу и град, него и за целу Србију. На њој је као гост био и тадашњи краљ Александар први Карађорђевић са црквеним великодостојницима и званицама Владе. Непуну годину дана касније приликом посете Француској краљ Александар је убијен у Марсеју.

Крагујевац је тада, поред бројних школа, позоришта, биоскопа, апотека, болница и реонских амбуланти, судова, био већ запажен културни, али истовремено и индустријски центар Србије, са Војнотехничким заводом, млинским погонима, модерном фабриком конзерви Стефановић, која је своје производе још онда извозила, фабриком кожа, са бројним занатлијским радионицама (колара, казаница, ужара), са развијеном трговином. Крагујевац је био град са добром локацијом, повезан магистралним друмом са Београдом, Краљево, Јагодином. Пре избијања Другог светског рата изградио је и пустио у рад водојаку у Грошници, где је вода пречишћавана помоћу озона, први погон пречишћавања по том поступку у земљи.

У области разних делатности долазили су радници и стручњаци са разних страна, јер је Србија нудила добре услове за запошљавање. Још од завршетка Првог светског рата земља и градови, као и Крагујевац, били су суочени са помањкањем стручне радне снаге. Велики број руских избеглица после револуције 1917. године, поред осталих места, населио је и Крагујевац, а међу њима су већином били средње образовани и високи интелектуалци. Поред њих долазили су и Чеси, Словенци, а у ма-

њем броју Мађари, Цинцари, Аустријанци. Њихов допринос успешном развоју Крагујевца у предратном периоду био је значајан. Од свих новопридошлих велики значај имали су и разни стручњаци који су се запослили у просветној струци, како у Гимназији, Учитељској и другим стручним школама, тако и у болницама, установама и другде.

■ Професор који нас је брзо освојио

Поред професора из Србије, у Крагујевачкој гимназији су од стране Министарства просвете били распоређивани и стручњаци из разних крајева прве Југославије; било их је из Хрватске, Црне Горе, Војводине, Македоније и Словеније, као и досељених из Русије. Међу њима је у току 1936. године као суплент струке математика, физика и хемија био распоређен и Алојз Берник из Словеније.

У време његовог доласка у Мушку гимназију у Крагујевцу већ је постојала елита доказаних и у пракси потврђених, поред осталих, и врхунских математичара, у које свакако треба убројити професоре Воју Максимовића, Александра Влајића, Стојадина Величковића и друге. Млади Алојз, по природи тихе нарави и са одликама доброг предавача, убрзо је освојио нас младе. Није остао да ради све до избијања Другог светског рата и у време окупације. Професор Берник мени је у четвртм и до мале матуре био и разредни старешина.

Долази до краткотрајног априлског рата 1941. године и до капитулације Југославије. Формира се српска влада за време окупације, и међу првим законима који се односе на

ОДЕЉЕЊЕ МУШКЕ ГИМНАЗИЈЕ КОЈЕ ЈЕ СПАСАО РАЗРЕДНИ СТАРЕШИНА, ПРОФЕСОР БЕРНИК

просвету, на крају школске године ученицима се признаје разред у коме су се као редовни ученици затекли. Мени је тако признат пети разред гимназије.

У прилично неизвесној ситуацији у земљи, нарочито после напада Немачке са својим савезницима на Совјетски Савез, и код нас се појављују побуњенички одреди и групе који повремено врше нападе на окупацијске војне снаге и колоне, што изазива одмазде и стрељање побуњеника. Неки су стрељани и потом обешени поред пута, као код Бојацића млина, које је нама било најближе, где су моји деда и отац, а и други видели обешеног Милу Мијаиловића, младића из Десимировца. То је стварало додатни немир и повећавало напетост и несигурност у народу.

У тако немирној ситуацији пред јесен 1941. године врше се припреме и дају обавештења о почетку нове школске године. Родитељи се обавештавају да припреме децу за полазак у школу. Врше се припреме да се обезбеди настава, позивају се професори да се јаве на своју дужност. Има проблема са учбеницима, али и са простором за учioniце за све ђаке. Нешто се касни са почетком, али додатним обавештењима се тврди да ће настава почети најкасније крајем септембра. За неке школе, као основне, највероватније да је тако и било. Међутим, за нас ђаке Мушке гимназије по-

ставио се озбиљан проблем недостака простора за учioniце и наш полазак у школу је одложен за почетак октобра.

■ Учестале немачке одмазде

Да се поново вратим на општу ситуацију. Крајем лета било је вести о нападу устаника на окупационе војнике у шабачком региону. Код нас по граду се причало да је тамо дошла нека специјална војна јединица која је побила неке сељаке и похватане побуњенике, те да се тако ситуација смирила. Није потребно понављати да су ове вести још више узне-

мириле јавност. Немир код људи се осећао свуда.

Немиле појаве утицале и на родитеље и на ђаке, појавила се дилема да ли уопште треба дозволити деци да полазе у школу. Локалне власти настојале су да становништво умире и давале су обећање да ће учинити све што је потребно да се обезбеде услови за нормалан рад школа.

И тако је некако у првој декади октобра почела настава и у Мушкој гимназији. Пошто је зграда Гимназије била заузета за смештај војних снага, по граду су пронађене куће за учioniце; један део је смештен у делу Основне школе у Палилулама, други су били на другим местима, а шести разред у коме сам био и ја смештена је у просторији на спрату предратне кафане Талпара, преко пута Нове цркве, са три прозора према улици. Од свих исељених разреда и одељења ми смо били најближи згради наше Гимназије.

Већ негде средином октобра десио се још један немио догађај: на Милановачком друму, они из шуме, како су устанике звали, напали су немачку колону и погинуло је, колико ме памћење служи, 24 немачка војника. После тих вести настао је огроман страх од освете. Говорило се како су већ похватани и позатварани таоци и само се очекивало кад ће најгоре да се догоди. Људи су избегавали и да се скупљају и да међусобно разговарају, како не би код власти изазвали било какву сумњу и тиме угро-

АУТОР ТЕКСТА АЛЕКСАНДАР МИЛОЈКОВИЋ КАО УЧЕНИК ШЕСТОГ РАЗРЕДА, СЕПТЕМБРА 1941.

OVLAŠĆENE AGENCIJE ZA NEKRETNINE ZA PRODAJU STANOVA U SMALLVILLU:

SMALLVILLE

KRAGUJEVAC

Vaša nova adresa

PRODAJA I INFORMACIJE:
 BULEVAR KRALJICE MARJE 54
 KRAGUJEVAC
 TEL: +381346352-641
 E MAIL: INFO@SMALLVILLE.RS
 WEB: WWW.SMALLVILLE.RS

SAMO 999 €/m²
 SA PDV-OM I GARAZNIM MESTOM

а Берника

зили своју личну сигурност. У међувремену је дошла и информација како су у селу Мечковцу похватани неки сељаци и стрељани. Било је и других сличних вести. Али све је прихватано и деловало као ново уље на ватру.

Једног од следећих дана одиграо још један несвакидашњи догађај. Ја сам тада становао у Карађорђевој улици, у малој дворишној згради, која се налазила на средокраћу између двеју кафана, Гушић и Палигорић. Али у поподневним часовима узбудила нас је изненадна гласна војна музика и парада чудних бојовника са шлемовима на глави, са овалном плочицом обешеном око врата на прсима, која је марширала и певала. Нисмо смели да излазимо да их гледамо, него смо то кришом, извињавањем испод завеса, само немо посматрали. Њихово марширање кроз Карађорђевој улици трајало је неколико минута, а потом је опет завладао тајак. Нисмо могли сазнати да ли су пролазили и другим улицама и да ли су и другде певали. Свако у себи је са огромном дозом сумње помишљао да је то нека казнена формација, за коју се причало да је дошла из Шапца. Ја, онда ђак, био сам толико поремећен да први пут нисам могао да урадим домаћи задатак.

Неко је проносио гласове да ће, ако већ нису то и учинили, скоро блокирати цео град. Нико од нас, па ни газда Раде, који је у нашој војсци био тенкиста, а сада као мајстор ради у ВТЗ-у на поправкама и одржавању војне опреме, није веровао да би могло доћи до неке масовне одмазде, али смо за похапшене таоце сви стрепели.

■ Лешеви по улицама

Сутрадан изјутра у одређено време отишао сам из стана у школу. Улица је била мирна, код Гушићеве кафане скренуо сам десно у улицу која води за Гимназију, а сада до новог одељења испод Нове цркве. Међутим, недалеко од кафане, са леве стране испред књижаре, на улици је лежао мртав човек са раскрвављеном главом. Кад сам му пришао ближе, јер нисам имао идеју како да потражим други пут, видео сам

да је то био власник књижаре, који се презивао Петровић. Код њега су ђаци куповали књиге, свеске, блокове за цртање и сав остали школски прибор. Ја сам тада први пут имао прилику да видим мртвог, убијеног човека. Како сам се тада осећао ни данас нисам у стању да испричам.

Покушао сам да средином улице идем даље, али ми је махнално поглед одлутао на другу страну улице од књижаре, где је била и Основна школа код Гушића и одједном се појављује нови страшни приказ: у школском дворишту било је пуно мртвачких сандука поређаних у два реда. Сваки је био покривен црним покривачем са постављеном војничком стражом под пуном ратном спремом, поред сваког ковчега и у гробној тишини. У том моменту пожелело сам да одједном нестане са тог места, а осећао сам се као да сам у оловним чизмама. И поред силних напора које чиним да се што пре удалим са овог уклетог места, имао сам утисак да се уопште и не крећем, него да тапкам у месту. Данас уопште не могу да се сетим како сам одатле дошао до свог разреда, удаљеног свега 150 до 200 метара. нити било чега другог.

Кад сам се нашао у свом одељењу, почеле су да колају разне приче. Служавка у нашем делу каже како су блокирали град и да сељаци нису могли да дођу у град на посао или на пијаци, да су покупили све раднике који раде на железници и на регулацији Лепенице и одвели их некуда. Жене нису дирале, нити су било коју повели са групом. Како причају, треба да им провере легитимације, па ће их пустити кућама.

У том причању о свему и шта смо видели и доживели, долази нам на час наставник математике Алојз Берник и са њим почињемо исту причу. Он, онако професорски, делује доста хладно, али нас је одмах упозорио да много не галамимо и да треба да останемо мирни.

■ „Останите овде и будите мирни”

Све се дешава као на филму У једном моменту појављује се директор, професор Лазар Пантелић и разго-

нешто велико за нашег директора и за своју школу.

То је било и наше последње виђење са професором Лазаром Пантелићем. У нашем сећању је остао као један од најбољих професора, кога смо сви волели, јер се према нама односио и професорски и родитељски. Он је следећег дана стрељан.

Није прошло много времена, а поред наше школе почеле су да пролазе колоне покупљених мушкараца од правца Гимназије уз пратњу немачких војника са шлемовима на глави и машингеверима на готовс са обе стране. Нова узбуђења и поново немир. Професор Берник покушава да нас умири и упозорава да не гледамо кроз прозор, јер могу да нас примете. Послушали смо га у првом моменту, али када смо приметили у колони наше другове из школе у Палиулама, опет је почео жамор и гласно коментарисање. Посматрали смо како колоне на углу скрећу на лево и одлазе Милановачким правцем ка Горњем парку. Служавка нас обавештава како и колоне од центра града пролазе и на истом углу праве непрекидни ланац људи који иду у истом правцу, у непознато.

Време је пролазило, мислили смо да ћемо остати поштеђени. У том моменту улази служавка са вешћу како се неки одвајају за слање у Борски рудник, а само мало касније каже како се спремају и колоне за слање на рад у Немачку. Та нагађања и вести једна за другом и умирују, али и онеспокојавају у исто време. Поново смо се сви питали шта ли ће бити са нама?

Најзад, као да се стишало протичање колоне улицом, када смо чули гласан топот војничких чизама уз дрвене степеннице које доводе до спрата и у једном моменту, ударом чизме о наша врата, отворише се и упалоше три-четири војника.

Један од њих повика: Излазите сви напоље! На то професор Берник узврати на немачком: Али, ми овде држимо час и овде су деца испод 15 година.

Настао је тајак, дуг сатима, како нам се чинило, а онда је главни војник предводник оштро рекао: Онда пођите ви (професоре) са нама. Наш професор се окрете нама и рече: Останите овде, будите мирни, док вам служавка не каже да су улице слободне, а онда један по један најближим путем идите до својих кућа. То је био његов опроштај са нама. Више се никада са њим нисмо ни видели ни чули.

Кад нам је, по договору са професором Берником, служавка рекла да је улица празна, свако од нас је отишао својој кући. Цео разред је преживео захваљујући том сјајном професору. После погрома у Крагујевцу ја сам напустио редовно школовање и вратио се у село, а шести разред полагао сам приватно, пред комисијом на крају школске године.

Нас тридесетак ђака чије су главе спашене великом присебношћу професора Берника, о томе смо причали и појединачно и код генерацијских сусрета, како би требало нешто написати у знак захвалности нашем драгом професору.

Планирали смо да то учинимо поводом 75 година од тог судбоносног дана у Шумарицама, али како нас је само неколико остало живих, чинимо то раније, на 71 годину. Са искреним поштовањем нашег професора и учитеља, за његову мудрост и избрани маестрални потез да нас спасе од прераног одласка са овог свега, јер смо онда бројали и више година него што је требало имати, дугујемо му вечну захвалност. Алојз Берник на делу је показао светао лик професора Гимназије у којој је радио. Нека му је вечна слава и неизмерно му хвала!

(Аутор је један од живих ђака Мушке гимназије из одељења које је сачео професор Алојз Берник)

ПРЕЖИВЕЛО ОДЕЉЕЊЕ МУШКЕ ГИМНАЗИЈЕ БИЛО ЈЕ СМЕШТЕНО НА СПРАТУ БИВШЕ КАФАНЕ „ТАЛПАРА”, ПРЕКО ПУТА НОВЕ ЦРКВЕ

вара са професором Берником. Каже да се враћа из Команде области, да је разговарао са командантом и добио дозволу да избачене књиге, уџбенике и инвентар из учioniца, кабинета и библиотеке у двориште Гимназије можемо да понесемо. Треба да купимо и изнесемо све што будемо могли.

Са директором и са нашим професором Берником отишли смо на главни улаз у двориште Гимназије и тамо затекли прави хаос на великој गोмили. У мирном ходу, без говора, у реду два по два, свако је узео по нешто, што је могао да понесе и вратио смо се у нашу учioniцу код Нове цркве. Директор је био задовољан нашим учинком. Похвалио нас је за помоћ у акцији, поздравио се са професором Берником и отишао. У том моменту смо се осећали пресрећним у уверењу да смо учинили

ОКТОБАРСКЕ СВЕЧАНОСТИ КРАГУЈЕВАЦ, 2012.

Петак, 19. октобар

10 часова

Крај споменика у Багремару
Полагање венаца крај споменика стрељаним Србима и Јеврејима и свечано отварање обновљеног споменика

ТРИ ОКТОБРА

10 часова

Комеморација у Илићеву

11 часова

Комеморација у Маршићу

12,30 часова

Комеморација у Грошници

12 часова

Музеј «21. октобар»

ПРАВЕДНИЦИ ИЗ СРБИЈЕ

фотодокументарна изложба

15 до 20 часова

АРХИТЕКТОНСКИ ЧАС

Јавна трибина о спомен парку «Крагујевачки октобар»

(стручна шетња, презентација историјске грађе, предавање са дебатом)

16 часова

Стара радничка Колонија

КОЛОНСКИ СУСРЕТИ

19-21. октобра

Политехничка школа

ОКТОБАР У КРАГУЈЕВЦУ

Сусрет ученика и професора школа из Италије, Македоније, Словеније и Србије

19-28. октобра

Књажевско-српски театар,

Дом омладине

и биоскоп Сinerplex

КРАФ

Крагујевачки

Фестивал антиратног

и ангажованог филма

Субота, 20. октобар

11 часова

Крај спомен-обележја

код Громовића улаза

Спомен на жртве

револуционарног терора

12 часова

Опорница

Полагање венаца

на споменик

Црвеноармејцима

СИМБОЛИ ГРАДА

Преиспитивање

идентитета младих

Бидгошча и Крагујевца

17 часова

Прва крагујевачка

Гимназија

КОМЕМОРАТИВНА

АКАДЕМИЈА

19 часова

Спомен музеј «21. октобар»

У ПОТРАЗИ ЗА ЈУНАКОМ

Представљање романа

Михаела Мартенса о

немачком војнику који

није хтео да убије

21 час

Спомен-музеј

«21. октобар»

БДЕЊЕ

мултимедијална културно

уметничка манифестација

Недеља, 21. октобар

8,30 часова

Црква у Шумарицама

ЛИТУРГИЈА

9 часова

Спомен-обележје

ПОШТА ОСЛОБОДИОЦИМА

полагање венаца херојима и

борцима код Крста

10,30 часова

Крај хумке стрељаних

ђака и професора

Молебан крагујевачким

великомученицима

11 часова

ВЕЛИКИ ШКОЛСКИ ЧАС

19 часова

Галерија Народне

Библиотеке

ПОРТРЕТ ПОБЕДНИКА

Самостална изложба

Југослава Влаховића

добитника Гран прија на XVI

Међународном салону

антиратне карикатуре

20 часова

Галерија СКЦ

СЛОМЉЕНА КРИЛА

Отварање међународне

mail-art изложбе

Уторак, 23. октобар

20 часова

Свечана сала Прве

крагујевачке гимназије

ОКТОХ

Осмех певања

Јасмина Шајновић, сопран

Четвртак, 25. октобар

20 часова

Свечана сала Прве

крагујевачке гимназије

ОКТОХ

Некад беше и данас постоји

Камерна банда

Уторак, 30. октобар

20 часова

Галерија Музеја «21.

октобар»

ОКТОХ

Звук сазвежђа

Академски хор СКЦ-а,

Универзитета у Нишу

Диригент проф. др Сузана

Костић

УКРАТКО

Велики школски час

Централно место у обележавању крагујевачког октобра, имаће „Велики школски час”, 21. октобра, а дан раније у Спомен-парку „21. Октобар” биће одржана још једна традиционална манифестација – „Бдење”.

Поему за овогодишњи „Велики школски час”, која се зове „Они су ушли у дом наш”, написао је Јован Зивлак, а музику је компоновао Мирослав Штаткић. Ове године режија је поверена Бошкуну Димитријевићу, редитељу кога овдашња публика познаје по представи „Бајка о мртвој царевој кћери”. У програму ће као и сваке године учествовати крагујевачки глумци Миодраг Пејковић, Ненад Вулевић, Саша Пилиповић и Дарија Нешић, као и гости из Београда.

Изложба и кафеу Обломов

У кафе галерији „Обломов” отворена је изложба младе крагујевачке уметнице Катари-не Петровић Ирис. Рођена је у Крагујевцу 1985. године и од малих ногу интензивно ствара различитим техникама. Изложба носи назив „Мирис графита”.

Наставља се ОКТОХ

Програм ОКТОХА биће настављен 23. октобра, када ће овдашња публика бити у прилици поново да ужива у наступу сопрана Јасмине Шајновић. На завршници ОКТОХ-а, 25. и 30. октобра представити се четворочлана „Камерна банда”, и Академски хор СКЦ из Ниша.

Сви концерти почињу у 20 часова, а организовале се у Свечаној сали Прве крагујевачке гимназије и у Спомен-парку „21. октобар”. Иначе, Октобарске музичке свечаности одржавају се у организацији Спомен-парка, а под покровитељством Скупштине града Крагујевца.

Завршена година Андрића

Завршетак „Године јубилеја Иве Андрића” званично је обележен окупљањем код споменика на Андрићевом венцу прошле недеље, на месту где је откривањем цитата почело и обележавање тог јубилеја.

Како су се у 2011. години навршавала два јубилеја Иве Андрића, 100 година од објављивања Андрићевог првог књижевног рада у часопису „Босанска вила” и 50 година од доделе Нобелове награде за књижевност, а у октобру 2012. и 120 година од Андрићевог рођења, период од октобра 2011. до октобра 2012. године утврђен је за обележавање ових јубилеја.

Обележавање овог јубилеја почело је откривањем цитата испод Андрићевог споменика, а настављено кроз регионалну копродукцију представа, серију изложби о Андрићевом делу у градовима Европе, на сајмовима књига и универзитетима, издавањем јубиларне поштанске марке, промоцијом Андрићевих сабраних дела и читавим низом специфичних обележавања у сарадњи са установама културе и другим организаторима.

ПОЧИЊЕ ШЕСТИ КРАФ

Аутохтони филмски фестивал

Програм КРАФ-а ће се одржавати у биоскопу „Синелекс”, Дому омладине и Књажевско-српском театру, а организатори су припремили најновију продукцију. Између осталих могу се погледати остварења „Јелена, Катарина, Марија”, „Клип”, „Брда 21000”, „Цезар мора да умре”, „Табу”, „Иза брегова”, „Сестра”, „Мистерија”, „У магли”

Шесто издање јединог аутохтоног филмског фестивала у Крагујевцу, које ће се одржати од 19. до 27. октобра, тематски ће се бавити у антиратном/мировном програму проблемом директних учесника рата са ових простора (ратним ветеранима, избеглим и расељеним лицима, војним бескућницима), док ће програмски део који је посвећен ангажованим темама бити усмерен највише ка младима у Србији.

Премијерни филмови су најновије продукције и већ признати на овогодишњим издањима угледних светских (Берлин, Кан, Венеција), регионалних (Мотовун, Хрватска, Херцег Нови, Црна Гора) и домаћих филмских фестивала (Палић, Ниш) попут филмова: „Јелена, Катарина, Марија” Никите Миливојевића,

ФИЛМСКИ ДЕБИ ПОЗНАТОГ ПОЗОРИШНОГ РЕДИТЕЉА НИКИТЕ МИЛИВОЈЕВИЋА ГОВОРИ О СУДБИНАМА ТРИ ДЕВОЈКЕ ИЗ БЕОГРАДА

„Клип” Маје Милош, „Практичан водич кроз Београд са певањем и плакањем” Бојана Вулећић, „Брда 21000” Силвиа Мирошниченка, „Жена која је обрисала сузе” Теоне Стругар Митевске, „Цезар мора да умре” браће Тавиани, „Табу” Мигуела Гомеша, „Иза брегова” Кристиана Мунгуиа, „Сестра” Урсуле Меиер, „Мистерија” Лу Јеа, „У магли” Сергеја Лознице...

Поред филмског планиран је и дискусион програм, који почиње разговором о представљању ратних ветерана на филму, уз учешће Исидоре Илић и Бошка Пространа из Београда.

Најављен је и разговор на тему „Екс ју документаристика као слика живота деведесетих и у постконфликтном периоду”, уз учешће режисера Милана Николијевића.

Гости дискусије на тему „Злоупотреба спорта у политичке сврхе” биће представници „Црвених ђавола”, навијача „Радничког” из Крагујевца, а модератор разговора биће Владимир Бурковић Фризби.

Планирана је и трибина о Европској унији као обећаној земљи за младе из Србије, на којој ће говорити Александар Ђерић. Такође, поводом недавне забране Параде поноса, најављен је и разговор на тему „Забрана шестог октобра”, уз учешће Борке Павићевић из Центра за културну деконтаминацију у Београду и модерацију Владимира Пауновића.

Као и на „Јоакиминтерфесту” тема ове манифестације биће раднички проблеми у транзицији, па је тако најављен и разговор на тему „Приватизација и гашење

радничке класе у Србији”, уз учешће филмског аутора и активисте Ивана Златића и представника радника приватизоване фирме „Трудбеник” из Београда, као и о асоцијалном понашању младих у Србији као културном обрасцу времена, о чему ће говорити проф. др Жарко Требејшанин.

Овогодишње издање КРАФ-а, на локалном нивоу, биће усмерено и ка промоцији кинематографије путем партнерства са професионалним биоскопима „Синелекс” у Тржном центру „Плаза”. Поред биоскопских дворана у „Сине-пласку” крагујевачка публика филмове ће моћи да погледа и у Дому омладине и Књажевско-српском театру. Иначе, поред традиционалних партнера на националном нивоу (дистрибутерска кућа „Мегаком” из Београда) као гостујућег партнера, ове године има „Гете Институт” са циклусом немачких филмова.

Такође, КРАФ, као први филмски фестивал у Крагујевцу и региону Шумадије, у својој шестој години постојања, наставља своју регионалну промоцију филмско-дебатног модела јавног заговарања антиратних и ангажованих порука, започету 2011. године. Прва овогодишња промоција одржана је у Крушевцу, пре неколико недеља. Промотивна турнеја КРАФ-а ће се организовати до фебруара, 2013. године и то у Параћину, Шапцу, Чачку, Јагодини и Ваљеву.

Да подсетимо, КРАФ организује невладину организацију „Милениум” уз подршку Националне задужбине за демократију (САД) и града Крагујевца.

ПРОГРАМ КРАФ-А

Издвајамо са репертоара

Петак, 19. октобар, 22 часа
Дом Омладине: А² (антиратни и ангажовани филм)
улаз слободан (премијера)
„Опроштај крви”,
режија: Цошуа
Марстон, 108 минута

Нике је 17-годишњак који иде у последњи разред средње школе у северној Албанији, и машта о томе да отвори интернет-кафе. А, такође, почиње да примећује и девојке, па се тако заљубљује у девојку из разреда. Никеова сестра Рудина има 15 година и жели да упише факултет. Њих двоје наизглед живе обичан живот, али њихова породица бива у опасности због - крвне освете.

Субота, 20. октобар, 20 часова
„Синелекс”: А² (антиратни и ангажовани филм)
улаз 200 дин (реприза)
„Јелена, Катарина,
Марија”, режија:
Никита Миливојевић,
95 минута

Три младе девојке из Београда случајно се срет-

„ОПРОШТАЈ КРВИ”, ПРИЧА О КРВНОЈ ОСВЕТИ

„ЦЕЗАР МОРА ДА УМРЕ”, ЗАТВОРЕНИЦИ ПРИПРЕМАЈУ ШЕКСПИРОВ КОМАД

ну у Њујорку. Свака од њих је напустила Београд из неког свог разлога: Катарина, средином 90-тих у потрази за бољим животом. Јелена је крајем 90-тих побегла од бомбардовања. Марији је током рата погинуо дечко за којег је желела да се уда, због тога је одлучила да заувек оде из земље.

Одлазак није решио проблеме због којих су отишле, већ их је, на неки начин, учинио још тежим. Једна од њих се зато враћа у Београд и жели да у њему роди дете.

Недеља, 21. октобар, 22 часа
„Синелекс”: А² (антиратни и ангажовани филм)
улаз 200 дин (премијера)
„Жена која је обрисала сузе”,
режија: Теона
Стругар Митевска, 103
минута

Радња филма почиње у Фанцуској и прати своје протагонисте дубоко у македонске шуме. У Паризу Хеленин син трагично умире. Очајна у тежњи да надокнади свој губитак покушава да придобије Луциана, азиланта, да постане део њеног живота. Као његов супервизор успева да га отме па она, њен муж и Луциан путују у Македонију где су одлучили да проспу пепео свога сина и упознају земљу.

Понедељак, 22. октобар, 22 часа
„Синелекс”: А² (антиратни и ангажовани филм)

улаз 200 дин (премијера)
„Цезар мора да умре”,
режија: Паоло и
Виторио Тавиани, 75
минута

Радња се дешава у затвору где осуђеници спремају извођење драме „Јулије Цезар”. Филм је снимљен у црно-белој техници, али и у колору, а главне личности су убице и мафијаши који играју Шекспирове ликове у трагедији, при чему њихове личне судбине дају нови тон и печат темама освете и издаје.

Уторак, 23. октобар, 21 час
Дом Омладине:
„Интеграције” („Недеља
немачког филма”)
улаз слободан (премијера)
„Живот других”,
режија:
Флоријан Хенкел фон
Донерсмарк, 137 минута

Ово дебитантско остварење немачког редитеља смештено је у 1984. годину. Капетан Герд Вислер је агент источњонемачке тајне полиције. Вислер пажљиво и потајно истражује животе људи који на неки начин представљају опасност за државу. Недуго пошто га бивши школски колега, поручник Антон Грубиц позове да погледају представу прослављеног драмског писца Георга Дреумана, министар Бруно Хемпф обавести Вислера како мисли да је Дреумана и

даље дисидент. Како се испостави, Хемпф има скривени мотив због којег жели да окриви Дреумана: он је лудо заљубљен у Дреуманову девојку.

Среда, 24. октобар, 22 часа
„Синелекс”: А² (антиратни и ангажовани филм)
улаз 200 дин (премијера)

„Ноћни бродови”,
режија: Игор
Мирковић, 101 минута

Хелена и Јаков упознаће се у дому за пензионере - у месту где живот за-вршава.

АНА КАРИЋ И РАДКО ПОЛИЧ КАО 70-ГОДИШЊИ ТИНЕЛЦЕРИ

Задња је љубав једнака као прва, неочекивана, зачуђујућа и неспретна. Стогину је прича о првој љубави, а ово је прича о задњој. О романси коју нитко није очекивао, и никада се не би догодила, да Хелена и Јаков нису سکочили преко оградe балкона и као седамдесетогодишњи тинејџери побегли у ноћ. Побегли су из старачког дома. И живот ће одједном постати другачији.

ЛУКИЈАН У ГАЛЕРИЈИ „АРТ“

Изложба цртежа и слика

У Народном музеју и галерији „Арт“, у среду, 24. октобра, биће отворена изложба слика и цртежа доајена домаће ликовне сцене Александра Луковића Лукијана. Крагујевачка публика видеће четрдесет слика и десет цртежа постављених као посебна поставка у ова два изложбена простора. Цртежи су рађени у различитим техникама и годинама, већ својим називима упућују на посебност уметникове поетике, па тако: „Аутопортрет са цвећем на глави“, „Условна неизвесност“, „Последњи циркус у Ечки“, „Човек са златном маском“, „Игра на столицама“, „Разговор“, „Свршетак неуспелог дана“, „Од дрвене кокошке дрвено пиле“, „Улични забављачи“ и „Ругање“ потврђују његове речи да је слободно сликао оно што је желео и онако како је умео, али и да је, тако мислећи и радећи, створио и посебан ликовни језик и речник којим је себе издвојио као самосвојну уметничку индивидуу.

У каталогу изложбе, историчарка уметности Споменка Ковачић-Гужвић истиче да је цртеж за Луковића био и остао примарна одредница читаве његове уметности. Од оног цртежа који настаје као забелешка из памћења и промишљања, преко оног који чини основу његових слика, до оних који су цртежи-слике у ширем смислу схватања цртежа и оних који владају и самом сликом.

У једном кратком временском периоду желео је да и он буде актуелан – модеран и тада је у експресионистичком духу, али никад претерано, односно без залажења у спонтаност и случајност, градио своје цртеже потенцирајући њи-

хову чврсту и јасну структуру. Затим долази до свог особеног уметничког израза и у његовом цртежу, после мноштва пратећих елемената саме поетске потке, где сценографија и остали детаљи око главног призора све више освајају простор, настаје промена ка прочишћавању упоредо и самог поетског миљеа и ликовног садржаја, наводи Споменка Ковачић-Гужвић.

Александар Луковић - Лукијан рођен је 1924. године у Београду.

На Академију за ликовне уметности примљен је 1946. године. Академију ликовних уметности и специјални течај завршио је 1952. године. Био је члан групе "Самостални" и један од оснивача "Децембарске групе", као и активан учесник уметничких колонија. Први пут излаже 1951. године са групом "Самостални", а 1953. отвара прву самосталну изложбу. Излагао је на више од 30 самосталних изложби и многим групним у земљи и иностранству. Био је професор на Академији ликовних уметности

у Београду где и данас живи и ради.

Слике му се налазе у Народном музеју у Београду, у оделу Српска уметност 20. века, у Музеју савремене уметности, у музејима у Вршцу, Пожаревцу, Зајечару, Старом Бечеју и Чачку. У галеријама у Зрењанину, Суботици, Нишу, Лазаревцу, Крагујевцу, али и у приватним збиркама широм света.

Изложба слика и цртежа овог познатог уметника биће отворена у Музеју у 19 часова, а у 20 часова у галерији „Арт“.

„МАИЛ АРТ“ У СКЦ-У

Дигитална галерија

У галерији Студентског културног центра, у недељу, 21. октобра, у 20 часова, биће отворена изложба „Маил Арт“, која је први пут организована пре пет година под насловом „Два лица дана“.

И ове године биће представљени радови двадесетак уметника из целог света, а традиционално поставци додате су и технолошке новине.

На наше позиве одазивали су се уметници широм света и слали нам своје прилоге, тако учествујући у нашем напору да у колективном сећању и уметничкој пракси сачувамо принцип хуманистичке ангажованости, каже Ненад Глишић, уредник програма СКЦ-а.

Према његовим речима, овогодишња изложба представља покушај да се то стремљење пренесе у поље нових форми комуникације, као и да се радови који се излажу у галерији СКЦ-а учине стално доступним публици широм света, и то не само у току трајања изложбе.

Формирана је страница на фејсбуку „Стална галерија дигиталне антиратне уметности“ и упућен позив маил-артистима да постављају своје радове. Као што јој и само име каже, та галерија ће бити отворена непрестано, како за уметнике, тако и за посетиоце, а сваког 21. октобра, и наша публика у Крагујевцу ће моћи да види најновије дигиталне антиратне радове.

После пет маил-арт изложби са антиратном тематиком на којима су излагани како традиционални колажи и цртежи својствени за маил-арт, тако и дигитални радови, ово је корак који, на неки начин, представља наставак духа маил-арта у новом веку.

„АЛНАРИ“ НАГРАЂУЈЕ ПЛЕМЕНСКИ ЗАКОНИ

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов издавачке куће „Алнари“. Потребно је да у петак, 19. октобра, позовете 034 333 111, после 10 часова и добићете роман „Ноћне сенке“, који је написала Андреа Крејмер. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“ у Рода центру.

Кала Тор је одувек знала своју судбину: када заврши школу, постаће партнерка згодном Ренијеу Ларошу, алфа мужјаку свог чопора. Заједно ће се борити, једно уз друго, предводити чопор и штитити свете градове Чуvara. Међутим, када Кала прекрши племенске законе како би спасла очаравајућег младића смртне опасности, затаћи ће се у незавидној ситуацији, коју није очекивала. Рас-трзана између традиције и обичаја света чији је део одувек била, и све јачих емоција које је вуку ка непознатом, Кала ће почети да преиспитује судбину и истинску суштину света који је веровала да познаје. Ако буде следила срце, могла би да изгуби све, породицу, пријатеље, положај у чопору, па чак и живот. Да ли је забрањена љубав вредна највише жртве?

Завирите у заводљиви, тајанствени свет у којем ништа није онако како изгледа – где су људи само марионете у неизвесној игри којом господари моћни чопор вукодлака, а свети завети оданости важнији од љубави.

„СИНЕПЛЕКС“ НАГРАЂУЈЕ

Карте за најмлађе

Најпопуларнији дечији фестивал забаве „Кидс фест“ одржава се од 15. до 21. октобра у свим највећим градовима Србије, а од ове године по први пут и у Крагујевцу, у биоскопу „Синелекс“ у Тржном центру „Плаза“.

У сарадњи са „Синелексом“, шесторо најбржих добиће по две карте за филмове који приказују у суботу и недељу. Потребно је да у петак, 12. октобра, позовете 034 333 111, после 11 часова, а добитници ће своје карте за филмове са „Кидс феста“ моћи да преузму на благајни биоскопа „Синелекс“ пола сата пре почетка филма.

„Кидс фест“ ће публици представити најбоље филмове из разних земаља. Ове године филмови стижу из Француске, Велике Британије, Шпаније, Данске, Немачке, Норвешке, Шведске, Чешке и Холандије. Међу остварењима су анимирани 3Д филмови, играни филмови са светских фестивала за децу и младе, документарци о животу животиња, нежне приче о пријатељству, љубави и узбудљиве мистерије.

Током 8. Дечијег филмског фестивала гледаоци ће моћи, између осталих, да виде филм „Бени се враћа кући“, причу о бонобо мајмуну кога су заробили ловци. Из заробљеништва га спасава Клодин Андре, жена која је посветила свој живот овим угроженим створењима, и води га у склониште у коме се мајмуни спремају за повратак у дивљину. Ту је и француски хит „Рат дугмића“, заснован на једном од најпознатијих француских романа за децу, филм о љубави и авантури.

КОНКУРСИ

Изложба минијатуре

Галерија „Траг“ из Београда расписала је конкурс за међународну изложбу минијатуре на којој могу да учествују уметници старији од 18 година. Све технике, сем видео арта, перформанса и иконописа се прихватају. Максималне димензије за дводимензијалне радове су: 13 пута 13 центиметараса рамом, за тродимензионалне радове 13x13x13, а за графику се рачуна димензија папира (принта), а не плоче.

Аутори могу послати до три рада, а жири ће одлучити који ће радови бити изложени. Од једног аутора могу бити изложена највише два рада.

Радове треба слати спремне за излагање по процени и жељи аутора. Изложба ће трајати 30 дана, а жири ће доделити три награде најуспешнијим ауторима. Прва два награђена дела остају у трајном власништву галерије „Траг“, која ће их уврстити у своју сталну поставку. Остали радови ће бити враћени ауторима.

Котизација за учешће на изложби износи 1.000 динара, за странце 10 евра, а котизација се не враћа ако аутор не прође први селекциони круг.

Рок за слање радова на конкурс је до 24. новембар, а сајт је www.galerijatrag.co.rs.

Салон 30x30

Културни центар Зрењанина и аутор пројекта мр Милутин Мићић расписали су међународни ликовни конкурс за салон „30x30“. Према условима конкурса, аутори могу да конкуришу са највише два рада. Радови могу да буду дводимензионални и тродимензионални у свим техникама и дисциплинама. Једино ограничење је да дводимензионални радови морају бити формата 30x30 центиметара.

Радови који пређу ове димензије неће се разматрати. Уз радове треба послати и један репрезентативни каталог.

Радови ће бити жирирани, а биће додељене три награде. Конкурс је отворен до 25. новембра, а изложба ће бити отворена 17. децембра у Савременој галерији Зрењанин. Радове треба слати на адресу: Културни центар Зрењанин, 23000 Зрењанин, Србија.

Конкурс Поезина

„Поезин“ је расписао стални конкурс за наступ на догађајима које организује у клубу „Илегал“ (бивша „Индустрија“, испод књижаре „Плато“) у Београду.

Према условима конкурса, извођач преко обрасца за пријаву на сајту „Поезина“ шаље своје податке и две песме. Такође, у обзир долазе поетски перформанси и поетски видео радови.

Линк за пријаву на конкурс је: www.poezin.net/prijava-za-poetski-klabing/.

Извођачи који не прођу на неком од конкурса „Поезина“, имају могућност да се пријаве и за идући конкурс, али под условом да пошаљу нове песме, односно нови концепт за наступ.

КРАГУЈЕВЧАНКА МАРИНА НЕКТАРИЈЕВИЋ У ТОП 10
НА ИЗБОРУ ЗА МИС СРБИЈЕ 2012.

Најдуже и најлепше ноге одвеле је на врх

Млада Крагујевчанка пласирала се међу десет најлепших девојака наше земље. За овај корак одлучила се због тога што је привлаче филм и телевизија, али и графички дизајн, журналистика, језици, историја и још много тога

Прошле недеље завршен је избор за Мис Србије 2012. године. Протекао је како је протекао, али то није тема овог текста. Зло би било да и наш славни град није имао своју представницу у финалној вечери, али да тако не буде и да читав свет погледа и „природне лепоте“ Крагујевца побринула се млада суграђанка Марина Нектаријевић, која се пласирала у „Топ 10“ најлепших девојака Србије.

Пут до најлепше десеторке није био кратак, а још мање лак. Марина, рођена Крагујевчанка (воли да истакне - из насеља Централна радионица) завршила је ове године Медицинску школу. Негде баш у исто време, у мају, напунила је 19 година.

Каже да није имала пуно искустава са оваквом врстом избора, а од сличних манифестација до сада је само учествовала током ове године на „Крагујевцу форевер“ као матуранткиња Медицинске и

избору за „Најлепше и најдуже ноге“ града (суверено прво и друго место), оба у организацији нашег покојног колеге Владе Божовића.

Своје искуство на избору оцењује као изузетно позитивно.

Било је све супер. Научила сам стварно доста и задовољна сам уласком у „Топ 10“ у толикој и тако јакој и лепој конкуренцији, каже Марина.

Иако је учешће на финалној вечери, коју је директно преносила Телевизија „Пинк“, изазвало велику трему и тензију, Марина признаје да се сама определила за тај корак.

Свесно сам се определила за учешће, а имала сам и амбиције јер, једноставно, не верујем да их нека девојка у том кругу нема. Учешће на избору за мис отвара многа врата, а ја бих волела да се опробам не само у манекенству и моделingu, то би увек могао да ми буде само хоби, већ у глуми и снимању филмова и серија, каже Марина.

■ Најлепша у Порто Карасу

Иако је била спремна и самоуверена, никоме није саопштила своју одлуку да учествује на избору за мис, сем мами Нади и дечку Стевану, који су је у потпуности подржали.

Желела сам да прво скочим, па да кажем хоп, смешка се задовољно Марина, додајући да јој посебно пријају позитивна ласкања и коментари поводом њеног финалног наступа, поготово искрене и позитивне честитке од суграђана.

Кастинзи за избор мис Србије трајали су буквално читаве године, још од јануара. Људи из компаније Весне да Винча (Југовић) који организују манифестацију упутили су крајем августа Марину Нектаријевић на полуфинални регионални избор у Шапцу, где се окитила титулом прве пратице. Исти успех потврдила је крајем августа и на изборима који су одржани на београдском рекреативном и базенском центру „Олимп“.

Пласирала се на завршни кастинг који је одржан крајем лета у београдском „Гога јахтинг клубу“, на

СА УЧЕШЋА НА ФИНАЛНОМ ТАКМИЧЕЊУ ПРОШЛЕ НЕДЕЉЕ

којем је учествовало преко 300 девојака из читаве Србије. Марина је прво прошла међу 46, а потом и у финални избор од 24 девојке.

Све финалисткиње потом су се припремале седам дана у „НБ колеџу“, а затим почетком септембра отпутовале у Грчку, у престижно летовалиште Порто Карас,

У Грчкој смо се припремале и тренирале тенис, трчање, јогу, пливање... Вежбале смо са Доктором Филгудом и ја сам једина тачно одговорила на његово фамозно питање шта је „пет, нула, пет“ (пет оброка дневно, нула алкохола и пет „белих смрти“ типа бело брашно, со, шећер) открива нам Марина. Сем тренинга и припрема, увече смо учествовале на пријемима и обичавале се како да наступимо у јавности

Све девојке бирале су област, спорт или таленат с реториком, да би се приказале у најбољем светлу, а Марина се определила за реторику, у комбинацији са глумом, наравно. Говорила је одломак из представе „Каролина Нојбер“ Небојше Ромчевића, а реторику им је у Порто Карасу држала професорка Јованка Атанасковић.

Није безначајно нагласити и да су у Порто Карасу одржани пробни избори на којима је Марина Нектаријевић проглашена за мис. Изборе су забележили грчки медији, а Марини је припала награда - боравак за две особе наредне године у овом елитном летовалишту.

Но, није се спавало на ловорикама (Марина их је у Грчкој на изборима и буквално добила око главе), следио је повратак у Београд и припреме за финално вече.

Све девојке провеле су недељу дана у „некој врсти карантина“ у београдском хотелу „Лајф дизајн“ у Балканској улици.

Била је то нека врста и одмора и обавезних предавања која су нам држали психолози и новинари, а везано са нашим јавним наступом и односима с јавношћу, појашњава она и додаје да нису изостале ни лекције стручњака за шминку, хода на писти, креатори...

Претпоследње вечери одржан је коктел на којем су девојке званично представљене посланицима медија и члановима жирија, јавним и естрадним личностима и уметницима. Са њима је разговарала свака понаособ.

Већ сутрадан, 7. октобра, уследио је финални избор у студију Телевизије „Пинк“ у Шимановцима.

Први излаз био је наступ не којем смо носиле креације Бате Спасојевића, које је осмислила наша кореографкиња Јелена Младеновић, позната манекенка. Наступале смо групно и енергично бацале латиче ружа. Уследио је други излаз у купаћим костимима, током којег смо се укратко и представљале члановима жирија и публици и трећи „пролаз“, на којем смо излазиле две по две, у супер лепим и елегантним хаљинама креаторке Марије Шабић, објашњава Марина.

■ Баш из строгог центра света

Током тог наступа организатори су, желећи да прикажу њену личност, издвојили и Маринину љубав према језицима.

Говорим француски и енглески, а користим се по мало, „тек да се разуме“ шпанским, каже Марина. Иначе, она је осам година, активно, на месту средњег блокера, тренирала одбојку у „Радничком“.

Међутим, љубав према спорту у једном периоду потиснула је глума.

Нисам могла да издржим више тај темпо „тренинг, проба, проба, тренинг“ и већ шест година сам у драмској секцији „Абрашевића“. Крагујевчанка позоришна публика могла је да је види у представама:

„Дивље гуске“, дечијој „Ко јарићима једе мајку“ (са којом је учествовала на престижном Которском фестивалу), традиционалним „Вечерима монолога“ које приређује ова кућа...

Кад не проба у „Абрашевићу“ и не учествује у избору за најлепшу девојку Србије, Марина воли да се опусти уз дуге шетње по Шумарицама са мама Надом и изласцима са друштвом и момком Стеваном у локале „Чери“ и „Марабу“.

Иако се никада не би рекло, највише волим пиво, и скупљам пива из разних држава, Немачке и Чешке, где сваки град има своју пивару и пиво особеног укуса. Такође, као правој Шумадинки, по нашем опробаном рецепту волим и врућу ракијицу и кувано вино, истиче она и додаје да је ватрена навијачица „Радничког“.

Као бившој спортисткињи и такмичарки јасно јој је колико значи подршка клубу, а сем одбојке прати и баскет и фудбал. Воли и адреналин и брзу возњу и спрема се да полаже везачки испит. Извезла је све часове али су је дешавања око избора за мис за сада одвојила од возачке дозволе. Брзо ће и то.

Волим гумене бомбоне „харибо“, слаткише, изласке, путовања... све што воле млади, каже наша саговорница, додајући да је занима и јурнализам („причам од како знам за себе 300 на сат“) - као мала на Телевизији Крагујевац четири године је сарађивала у емисији „Радо знало огледало“ код Катарине Мировић, за коју каже „сјајна жена“.

Обожава и историју. То је нешто што свако треба да познаје, да сви знамо одакле смо, ко смо и шта смо - зато што заиста вредимо, тврди она.

На хипотетичко питање шта би рекла на избору за Мис света - одакле је, без размишљања је одговорила: „Из Србије - центра света!“, јер заиста тако и мисли. Када се представља увек наглашава да је из Крагујевца, центра Србије, значи строгог центра света.

Не заборавља да се захвали породичном пријатељу и фотографу Николи Миљковићу, који јој је пуно помогао.

Учешће на избору и успех на њему је скуп разних фактора, среће, укуса чланова жирија. Миљковић ме је добро припремио, научио да позирам и како да ме камере и објективи апарата „заволе“. У томе је и један део мог успеха, признаје она.

На питање да ли би поновила овакво искуство, одговара да се никада не зна. Сада се спрема за пријемне испите за студије графичког дизајна са унутрашњом архитектуром и за Факултет драмских уметности, одсек глума, наравно.

Зоран МИШИЋ

ПРИПРЕМЕ ЗА НАСТУП НА ИЗБОРУ

ПРВИ КРАГУЈЕВАЧКИ ВАТЕРПОЛО КЛУБ - „ОМЛАДИНАЦ”

Претече *дрим тима* са Лепенице

Док крагујевачки ватерполо тим снова „дави” противнике, хроничари овдашњег спорта подсећају да је пре овог моћног тима „Радничког” у граду педесетих година прошлог века постојао ватерполо колектив Фискултурног друштва „Омладинац” који се такмичио у Шумадијско-поморавској лиги. Клуб је угашен када се друштво фузионисало са „Радничким”

Док светска екипа „Радничког”, пред којом дрхте сви противници по базенима диљем домовине, а ускоро и континента, буквално „пуни” и „дави” све редом, хроничари спорта овдашњег, подсећају да је пре „дрим тима” у Крагујевцу постојао ватерполо колектив. Дакле, шпилао се ватерполо и пре него што су га до небеса уздигла респектибилна имена Удовичића (оба), Башића, Филипивића (опет, оба), Злоковића, Чупића, Гака, Ендија Стивенса и свих осталих звезда крагујевачког и светског ватерпола.

Чест сарадник нашег листа, истакнути спортски радник и најпреданији хроничар прохујалих крагујевачких спортских збивања Мића Ранковић, подсећа да се у Крагујевцу ватерполо играо још педесетих година прошлог века. Прича о овдашњем ватерполо колективу Фискултурног друштва „Омладинац” истовремено је и прича о веома активном, када је градски спорт у питању - послератном периоду.

- Одмах по ослобођењу града, не и читаве земље, већ у јесен 1944. године, градске власти су наложиле да се под хитно обнови спорт у Крагујевцу. Прво друштво чији је рад обновљен било је Фискултурно друштво „Раднички”, 22. новембра 1944. године, са седам секција: фудбал, атлетика, бициклизам, шах, бокс, одбојка и хацена - за жене, на челу са председником друштва, предратним голманом и првоборцем Радетом Митровићем, наводи Ранковић.

Тек пристигли са фронта

Одмах потом, и у Фабрици „21. октобар”, касније гиганту Заводи „Црвена застава”, оснива се истоимено фискултурно (претече каснијих - спортских) друштво чији је председник такође био првоборац и народни херој Воја Радић.

- Од омладинаца, градских дечака и младића који су били мобилисани у јесен 1944. године у партизане и са 17. ударном дивизијом прошли Босну, Хрватску све до Словеније и Трста, и који су у је-

БАЗЕН КОД СТАНИЦЕ „ЗАВОД” У ПАЛИЛУЛАМА НА КОЈЕМ СУ ИГРАЛИ И ТРЕНИРАЛИ ПРВИ КРАГУЈЕВАЧКИ ВАТЕРПОЛИСТИ

јила са „21. октобром”.

Тих година у току је било и обједињавање друштва „Раднички” и „21. октобар”, а по свему па и за крагујевачки ватерполо, историјске 1948. године при „Омладинцу” се формира пливачки актив са

секцијом - ватерполо клубом. - Оснивач или, тачније, један од оснивача ватерполо клуба „Омладинац” био је мајор Мустафа Глухић, војно лице из Босне, који је службовао у Крагујевцу, открива нам Ранковић.

Глухић је касније прекомандован у Тузлу и захваљујући Ранковићевој архиви „налазимо” га 1967. године као добитника признања „Златне значке” СОФКЕ Босне и Херцеговине за постигнуте резултате у пливачком спорту.

Пливачки и ватерполо клуб „Омладинац” такмичио се у оквиру Крагујевачке области и са клубовима из тадашњег Светозарева, Ђуприје, Параћина и Крушевца и постигао резултате који за оно време нису били за потцењивање.

Ранковић је „ископао” податке (пре свега из писања ондашње „Политике” и „Светлости”) да је у јулу 1950. године одржано првенство области за пливачке и ватерполо клубове, на којем су учествовали такмичари крагујевачког „Омладинаца”, „Слоге” из Светозарева, „Будућност” из Ђуприје.

- Остало је забележено у новинама да се на овом такмичењу надметало преко 50 спортиста, пливача и ватерполиста. Пливачи су се такмичили у чак 12 дисциплина, а у том „базенском” тремечу прва је била светозаревачка „Слога” са 109 освојених бодова, „Омладинац” други са 88, а ђупријска „Будућност” трећа са 51 бодом. Такође, из новина видимо да су на том такмичењу у шумадијско-поморавском ватерполо дербију тријумфовали ватерполисти „Слоге”,

сен наредне године пристигли са фронта и били демобилисани, формира се Фискултурно друштво „Омладинац”.

У јесен 1945. године ово друштво у свом саставу имало је секције за фудбал, одбојку и кошарку, али још не и пливачку и ватерполо секцију, наставља Ранковић, додајући, како би што боље илустровао тадашњи живу спортску активност у Крагујевцу, да је непосредно после оснивања овог колектива, већ почетком 1946. године, на иницијативу овдашњих припадника полиције основано још једно

Већ по настајању, у јесен 1945. године, „Омладинац” је укључен у такмичења, пре свега фудбалски актив, у ранг Крагујевачког округа, где се такмичио са клубовима из града и околине.

- Фудбалери „Омладинаца” постигали су запажене резултате у том рангу такмичења играјући мечеве са нашим „Радничким”, „21. октобром”, крагујевачким „Пролетером” (клуб који је постојао у насељу Пивара)... Постоје записи у штампи да је „Омладинац” у тим надметањима освојио солидно треће место. Први је, наравно, био „Раднички”, који је тих послератних година учествовао у квалификацијама и такмичењима за Прву лигу Србије, наводи Ранковић.

Тренирали на палилулском базену

По подацима којима располаже у богатој архиви, кошаркаши „Омладинаца” били су успешнији од својих фудбалских колега.

- У том спорту остварили су још запажене резултате. Остало је забележено у штампи да су њихови кошаркаши били зимски прваци 1947. године у зонском рангу такмичења чији је финални турнир одржан у Чачку. На турниру су учествовали, сем нашег „Омладинаца”, и тим „Асен Балкански” из Цариграда и домаћин „Борац” из Чачка. „Омладинац” је победио у оба сусрета, заслужено освојио наслов првака зоне и квалификовао се за такмичење првака уже Србије у Београду, набраја Ранковић, нагласивши да се после 1948. године ова кошаркашка екипа спо-

спортско друштво - „Милиционар”. Дакле, у граду су у том тренутку, за мање од годину дана од како је завршен највећи светски оружани сукоб, истовремено и независно постојала чак четири фискултурна - спортска друштва.

- У том периоду, по писању штампе и сећањима старих Крагујевчана главни градски спортски ривали били су играчи „Радничког” и „Омладинаца” у свим спортовима. Богами, „Омладинци” су у неким областима бивали и повремени јачи од неприкосновеног и фаворизованог „Радничког”, тврди наш саговорник.

ФУДБАЛСКА СЕКЦИЈА Ф. Д. „ОМЛАДИНАЦ” (МНОГИ ИГРАЧИ СУ ИСТОВРЕМENO БИЛИ И ВАТЕРПОЛИСТИ) 1945. ГОДИНЕ СА ПРЕДСЕДНИКОМ ДРУШТВА МИЛАНOM ЛАЗАРЕВИЋEM ЦИГАНЧЕТОМ (ПРВИ С ЛЕВА)

који су у финалном мечу победили крагујевачке „Омладинце” са 3:0, цитира тадашње медије наш саговорник.

Председник Ф. Д. „Омладинац” био је Милан Лазаревић Циганче, првоборац, секретар друштва Јова Јовичић, а Никола Мишковић, такође тада значајна политичка личност у граду, обављао је дужност потпредседника клуба.

Од познатих градских спортиста боје „Омладинаца” бранили су Ненад Ђорђевић Неша (ватерполо голман) који се касније прославио и као чувар мреже у фудбалским клубовима „Колонији”, „Раднички” и „Шумадија”, Милутин Лута Спирић, професор који је касније у Гимназији предавао предвојничку и одбрану и био члан фудбалске екипе...

НЕНАД ЂОРЂЕВИЋ НЕША - ПОЗНАТИ ГОЛМАН „РАДНИЧКОГ”, „КОЛОНИЈЕ” И „ШУМАДИЈЕ” БРАНИО ЈЕ И ЗА ВАТЕРПОЛО ЕКИПУ „ОМЛАДИНАЦА”

Чланови пливачког актива и ватерполо секције Фискултурног друштва „Омладинац” све своје активности, тренинге и утакмице, одржавали су на базену код железничке станице „Завод” у Палилулама или, како су је Крагујевчани звали, „Мале станица”.

- Овај базен, отворен 1935. године, направила је Општина и један је од првих базена у Србији намењен за грађанство, али не први и у Крагујевцу. Још раније постојао је базен на имању Бојацића код Акционарског млина на граници Крагујевца и Сушице, али је он био у приватном власништву, подсећа Ранковић на пионирске дане крагујевачког базенијства.

Базен у Палилулама полако је пропадао и на крају је затворен шездесетих година. На кратко је обновљени почетком седамдесетих и онда, на општи шок и згражавање свих Палилулаца (од којег и се и до данас нису повратили), трајно је затрпан средином седамдесетих година, пре отварања комплекса градских базена у Великом парку.

Тако је нестала арена у којој су тренирали и играли пионери ватерпола у Крагујевцу. Њихов клуб угашен је још раније, по Ранковићевим подацима ватерполо секција „Омладинаца” постојала је до 1953. године, када се ово друштво фузионисало са спортским друштвом „Раднички”.

Тада је пливачки и ватерполо актив угашен као непотребан и нерентабилан. Чланови „Радничког” чекаће више од две деценије да се обнови рад пливачког клуба, док смо за ватерполо и објекат - затворене базе и клуб, морали да чекамо готово пуних шест деценија.

Зоран МИШИЋ

ШУМАДИЈСКА ПРИЧЕ

Пише Владимир Јагличић

Одувек

Ако сам рекао да је главно чудо сеоске архитектуре стајало на узвисини, у центру села, слагао сам: стајало је ниже, стотињак метара низ друм, и звало се школом. Постојале су две зграде: стара и нова. То је упућивало на помисао, сасвим немогућу, да је било времена када на том месту школе и није било. До таквог богохуљења нису долазили ни најстарији житељи села: не, одувек је стајала ту, а то њихово „одувек“ је било измерљиво: отада они памте. Али, нису постојале овакве, велике, лепе, беле зграде, са креченим учионицама и олајисаним подним даскама, са гвоздено-дрвеним клупама, са зеленим таблама вечно убледелим од креде и лоших сунђера, са сликама друга Тита који нас је пратио погледом онако како су вернике са зидова запустеле сеоске цркве, гледали свеци. Понекад би нас само, да потврде правило, са зида погледали Лењин или Кардељ. Било је изван сумње да су та тројица највећи људи које је човечанство дало. Штавише, ход историје се мерно према њима, постојао искључиво зато да би довео до њиховог светаштва. Уосталом, она, историја, почињала је углавном од њиховог претходника који се звао Карл Маркс, имао урокљив поглед и дугу седу браду. Претпостављао сам да тако изгледа Бог који не постоји.

Трудница

У доњи крај села ишао сам ретко, тамо није било шуме као у Шаренику, у којем си могао да спазиш лане. Једном сам, босоног, лети, открио поточић који је цуркао у подножју, тамо где су се обронци сударали као два непомична дива угнутих леђа. Дуж линије спајања два брда у Шумадији, обично тече жива вода. На води је лети свежје (капи теку, стварају талас, померају се, струје, надражују ваздух да постане ветрић).

Тако сам видео Миљојку, набрекла стомака, босоногу, у оној својој јединој, летњој, платненој цак-хаљини просејене боје, како у поточићу брчка ноге. Притајио сам се, јер сам увек волео да видим, а да ме не виде. Заборавио сам да је луда. Заборавио сам да је неудата. Заборавио сам да не зна са ким је затруднела (мада су, за ту работу, у селу оптуживали маторог Пинтера). Схватио сам да свако женско чељаде треба да чини само то: да брчка ноге, док милује свој набреккли стомак, у каквом бистром поточићу. Учинило ми се тада, давно, да је ова луда једино слободно биће на планети које тачно зна шта на њој треба да се ради.

Хамбирација

Свирци су главна сеоска атракција. Све жене у селу су - овако или онако - њихове; по популарности, међу женскадијом, с њима се могу надметати само млади учитељи. Али, учитељи су занимљиви само док се не ожене (и промене живот некој сеоској фаћкалицы која, после удаје, добија прилику да кондуре пироманке замени за штиклу и, можда, једног дана, с мужем и породицом утекне у град).

Међутим, сеоски свирци су доживотне леле. Село нема песника, летописаца - тих несхватљивих згубидана који своје време троше на лепоту. Али зато има приучене музичаре који свирцају народна кола, Тозовчеве и песме Лепе Лукић. Такозване шумадијске „двојке“. Њих је лако научити свирати јер у основи имају само три-четири тона, али су за певање - готово несавладиве: многобројни преливи и нијансе указују на то да их темељито може савладати само онај ко им, на један тајни начин, посвети читав живот. Зато су добри певачи - као Раша Петровић, Цвеле Радовановић или Бора Божић - ретки, на прсте да их избројиш, а добрих свираца колико хоћеш. Ко може ваљано да отпева „Хвалила се липа код багрема“?

Или „Ливада је моја успомена“? Или, „Једно јутро, око седам сати“. А одсвирати их, кудикамо лакше.

Најбољи сеоски свирци су хармоникаш Ђира и виолиниста Хамба. Они представљају стару гарду, заједно са басистом Мијом, и оговарају младе хармоникаше који у „двојке“ уносе недопустиви, нетрадиционални стил, са украсима и трилерима који подсећају на турска времена и цигански укус. Нема шта, они су убедљиво најбољи трио у околини, али им живот трују честе свађе. Око коцке, жена и пара.

Но, на првом месту, неслога је уметничке природе: Хамба и Ђира никако да се сложе око тога ко је вођа оркестра и ко треба да има предност у соло-деоницама. Јер, кад се Хамба лати ђеманета и кад почне, како сељани кажу, *да цићулице*, а посебно после три-четири чаше свог омиљеног вина - од његових мистерија више нема спаса. Он увија и извија такве звуке који и најудаљеније мачке терају да престрашено нашиље уши и жажде колико их ноге несе. Окупљени народ у задржном дому то свираће назива *хамбирацијом*. То су некакве његове теме које нико не може да прати и уз које тешко може да се игра. Зато играчи, навикнути на његове егзобиције, у колу стрпљиво чекају да га прође *хамбирација*, па да заиграју опет.

У време *хамбирација*, Ђира уморно отхукује, пакује дугметару и одлази иза бине, да на миру попије флашу хладног пива, док Мија, да се Хамба не би замерио, покушава да басом испрати његове импровизације, али напokon и он одустаје и пали цигарету. А Хамба као да то и хоће. Да у васиони остане сам. Добија се један чудан колоплет звукова налик на сплет народних мелодија украшених трилерима цеза и неконтролисаним испадима који добијају на снази онда кад Хамба почне са својим чувеним чупкањем најтањих жица. Неки који су покушали да прате *хамбирације*, тврде да такви звуци имају нешто неухватљиво и, чак, генијално у себи. Да имају свој правац, широк и недохватан, као стаза која вијуга кроз село, преко узвисине, према планини и небу. Нико не сме да га прекине, јер схватају да у његовим покушајима има нечег пакленог и побожног. И тек на изласку из мрачних тема, које као да су испуниле свемир са свим звездама и пакленим бићима у њему, указује се, поново, исти онај пут, сада блажен и податрст златним прахом - почиње *Свилен конач*, Царевчева композиција коју Хамба изводи само онда кад је доволно припит и апсолутно сконцентрисан на сваки звук; тада срце свакоме у сали мора да заигра. Тада му више нико не замера што је за себе освојио читав простор сеоског дома културе, препун тоpline сабраног људског

даха, тада се свак озари и напokon схвати чему је водила сва она космичка мука којој се виолиниста предао, да би дошао до ове свилице, до овог тананог концна на којем би Хамба и сам Царевац позавидео.

Уосталом, они који знају понешто из Хамбиног живота, досећају се да је Хамба, једном, за време манифестације „Сусрети села“, имао прилику да Свилен конач одсвира заједно са Царевцем, онда кад је у селу гостовао Народни оркестар Радио Београда. Сам Царевац му је честитао на извођењу. Сви знају за тај догађај и сви се радују и поносе, као да је њима самима Царевац пружио свој чаробни длан.

Моравац, Чачак и Шетанка

Суботом се и младеж и старији окупљају на игранкама. Игранке су нова форма саборовања која је заменила одласке у цркву и негдашња сеоска прела. На забави сада трешти грамофон с појачалима и скоро све куће око дома културе су, на тај громки начин, обавештене да је омладина спремна да се вечерас испонапија, међусобно потуче, али и развесе, на окупници.

Сала дома културе је велика и ужасно хладна, тим пре јер се окупнице углавном организују о јесењим и зимским месецима, онда кад је на селу посла мање, па треба, како кажу сељани, убити дан, то јест скратити га разонодом.

И стара генерација свираца осећа језу од долазеће промене: нови хармоникаш, дебели Сава, одавно је већ на школским приредбама, добијајући громке аплаузе, ставио до знања старој генерацији да двојкаше *хамбирације* код публике више не пролазе. Он се не задовољава шумадијским *двојкама*, он изводи и компликоване композиције новоконпонованих песама, у којима се срцепарателно вапије за Горданама, Љиљанама, Верама и Надама.

Гордана, љубљена, шеби љевам ја.
Љубав је створена - једино за нас!

Већ и сама та имена су непожељна новост за старије уши. Како је то име „Гордана“? Тако се поштене девојке не зову. Тако се зову само циганске мечке. Наше девојке се зову Смиљана, Љубица, Јелка, Милица. Па и та нова мушка имена, Драган, Зоран, као да су коњска. Зорана ко гована. Старији, стално негодујући, отхукују: *ова данашња мла-*

деж... И закључују вечити поразни закључак сваке одлазеће генерације: у наше време било је друго. Знало се за ред. А данас се не зна *куј љије а куј љаћа*. Нико више не зна да запева:

Вешар гува, сва се јора љуља...

Једино још Мирослав Илић држи корак:

*Ошвор' прозор, цурице малена,
уморан сам, идем са шерна!*

А и он је залутао у постмодерне воде: „Поздрави је, поздрави, волим је ко пре!“ Шта има да је воли ко пре, „отвор' прозор“ је сасвим довољно.

Срећом, кола су задржала своју исконску снагу. Наравно, најлепше је - коло над колима - драгачевско. Али, оно се ретко игра, а и није за хармонику и ђемане, то је коло трубачко. Зато су главна кола - *Моравац* и *Чачак*. Та два кола уживају неподељену популарност и њих зна сваки свирац. Уз њих, омиљено треће коло је шетанка. Она се нарочито и игра. Не у *три у три* и *у шест*, него четири напред, па два у месту. Као шетанка може да се игра и заврзлама:

*Завр', завр', заврзла, заврзла ше не знам шћа.
Пишала сам швоју нану да ме учи заврзламу!*

Шетанке имају убачене, певане делове, са разним, најчешће љубавним, стиховима. Неки од њих су толико популарни да их пева читава сала. Ако се човек тад попне на бину, јасно, кроз дувански дим и ваздух растопљен људским дахом, може видети неколико кругова људскога кола, како, од старих *коловођа* до сасвим младих *кечеве*, на крају, (који увијају и таласају ову људску бројаницу, савршени круг братства) заносе читаву, чврстим бетоном и циглом изграђену салу, како таласају зидове, отварају прозоре и мрешкају дубоку ноћ приводећи је светлуцавом смислу звезда.

Шетанка као да нема краја: крај је кад сви спадну с ногу, кад се сва чела оросе слатким знојем, кад дланови попусте чврсти стисак и од грљења онемоћа рука на пасу драге жене. Сви су постали млади, смрт је укинута јединог свагда, постоји само непрестано њихање у ритму неке недохватне небеске музике која разбија ограђене просторе и тера сва бића да се притаје и послушно стварање новог чуда. Са бине, над људским главама, јасно видиш некакве плавичасте ореоле, рођење из задимљених колотова, како за ову ноћ бар чувају бића, долетела овамо на саборним крилима давно жуђеног сусретања народа православног.

megabelt OR

Кнеза Mihaila 106, Kragujevac

радно време 8h до 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
Класично клинasto ремeње, назубљено, полу-в PУPH ремeње, транспортно ремeње, синтетичко ремeње, зупчasto ремeње, варијаторско ремeње, шестоугаono ремeње, округло ремeње, extremulisti...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kiebert, Continental, Barum, ...)
Улија, ауто делови i аутокозметика...

Телефон 325-236

ВИТЕЗОВИ РЕДА ЗМАЈА
ДЕСЕТ МИЛЕНИЈУМА СКРИВЕНЕ ТРАДИЦИЈЕ ЕВРОАЗИЈЕ (21)

Змајеви из Шумадије (2)

Пише Живојин Андрејић

М ујо Чуљковић је у време Морејског рата (1684-1699.) највећи непријатељ Климената које је предводио војвода Јован. Према предању плавских муслимана у боју против Чуљковића погинуо је и Јован, а у предању Климената није. Јован се борио и против Сима Рашовића-Дрекаловића, као и против својих сестрића Мирка и Новице, синова пиперског војводе Лијеша кога су Турци убили у Скадру 1691. године. Јован је био чувени харамбаша и племенски поглавица – војвода који је четовао у областима између Ђаковице и Бијелог Поља и од Скадра до Новог Пазара. Са својим оцем Мршом, сматрамо Мркшом, био је десна рука главном вођи Климената харамбаша Уљи, званом „мали краљ“.

Лутања Карађорђевић предака

После пропасти аустројске војске и Велике сеобе Срба 1690. године, Јован је позван у Цариград да у име Климента призна султанову власт. Том приликом је добио турско и руско ордење. После смрти „краља“ Уље (око 1696.) и оца Мркше (око 1699.) војвода Јован је стао на чело бројног и моћног племена Клименте. Јуначки брани Полимље и гоушињски крај све до око 1700. године када је велика турска војска потисла Клименте од скадарске равнице, а Клименте из Гусиња преселила на Пештерску висораван код Новог Пазара. Јован успева да после неко-

ГРБ РУМУНСКЕ ПОРОДИЦЕ СУЦО КАЛИМАХИ

лико година, (1707-1711) већину саплеменника врати са Пештери у стари крај. У јуну 1711. године, са осталим српским племенима Брда, Црне Горе и Херцеговине, одазивајући се позиву руског цара Петра Великог упућеног преко руског пуковника Михајла Милорадовића, Јован са Климентима напада Турке.

Јованов отац Мр(к)ша је на својој кули имао барјак Климената, а по причи био је барјактар над седам племена у Малесији. То значи да је био алајбарјактар. Лубурић је забележио да је Хусеин паша помоћу неког издајника из Мирдита ухватио Мркшу негде око Леша и у Скадру посекао. О Јовановом брату харамбаша Вуку податке је имао и Јован Цвијић. Један од Вукових синова негде је био заробљен и пребачен у Никшић, после 1714. године, и ту на силу ислами-

зиран. После 1740. године Клименте у Брдима су углавном исламизирани и као такви се боре против српских племена Шекулара и Васојевића, о чему сведоче песме које је прикупио Лубурић.

Све ове борбе између племена током 17. века, која су само понекад савезници у борби против Турака, можемо протумачити једном врстом племенске анархије. Изгледа да су борбе међу племенима и са Турцима у истој равни.

Карађорђево отац Петар се са мајком обрео у Драговољићу код Никшића у њен православни дробњачки род код кнеза Дурутовића. На Блацу више села Драговољића налази се Мршића под, Мршића зграда и Мршића греда, а у близини је и Петрово поље. Одатле су се одселили у село Жабрен на Пештери, где су некада Клименте живеле протеране од стране Турака. Петар је постао врло имућан уживајући велики углед. Ту је убио више муслиманских зулумћара, између којих и два Топузивића из околине Бјелог Поља. У Жабрену се оженио православком Марицом из Васојевића.

На овај начин се затвара круг лутања Карађорђевић предака у за Србе претешким временима 17. и 18. века на простору Брда. Када се Карађорђево отац Петар спремао да одсели из Жабрена своје велико имање Петрово поље у вакуфио је селима Жабрену, Бановици, Бијелим Водама, Бучу и Дражевићима, да им служи за испашу, али да се не коси нити оре. Интересантно је да о Петровом пољу на Пештери Лубурић говори и у истраживању о пореклу епског и, по народној традицији, историјском Бановић Страхињи.

Племена Бановића је живело у месту „Петропољу у Косову“. Имали су „издиге“ за стоку у Голји и око Дуге Пољане на Пештери, где се и данас један вис зове Банов Крш, место Бановица и Петрово поље. И одатле су Бановићи морали да беже, па су се одселили са старим војводом Митром у Бањане у Херцеговини. Племену Бањана су стално давали војводе и оборкнезове. У списку српских и ар-

банашких глава који су били у Београду 1620. године, већајући о устанку против Турака, био је и кнез и војвода Матијаш Бановић из Петропоља.

Сматрамо да исламизирани потомци Ахмет барјактара и исламизираних Куча са Пештери негују тенденциозну традицију о Карађорђевој пореклу од Ахмет-паше Ђуприлића кроз стару матрицу митолошке приче о царском госту који је детињи отац. Ова прича је у супротности са традицијом из Шумадије, где сан високог турског достојанственика предсказује будућег великог вођу народа да би после буђења извршио даривање детета дукатом.

Ко ће лута змаја преварити

У време великих немира које су стално изазивале дахије, Ахмет-паша Ђуприлић је био принуђен да крајем 1762. године напусти Београд, а потом се скривао негде у Шумадији тако да о њему извесно време Порта није знала ништа. Када се турска војска обрачунала са насилницима, Ђуприлић се вратио у Београд.

САБЉА ГЕНЕРАЛА КОСТЕ ПРОТИЋА СА ЗМАЈЕМ

На основу традиције и велике општедруштвене земље у Карађорђевој родном селу Вишевцу долази се до закључка да је његов отац Петар врло угледан и богат. Тек после убиства Турчина код Баточине, којом приликом је препознат и обзнањен као убица пред турским законом, Петар је принуђен да напусти Вишевац и своје имање. Карађорђево отац је добио наслеђем и имања у Тополи преко неке непознате родбинске везе.

Полазећи од Карађорђевој застава коју је он преузео после убиства оца, а развио у Орашцу, долазимо до сазнања да је то инсигнија његових предака који су били војводе и барјактари. Ту хришћанску заставу они су добили од Аустрије и патријарха Арсенија трећег у Призрену 1688-89. године или Арсенија четвртог када су се укључивали у ратове против Турака. Таква застава има све хералдичке одлике аустријске Краљевине Србије 1718-1738. године. На граници те територије, ратификоване и признате међународним уговором који је потписан у Пожаревцу приликом закључивања мира, прећутно се позива и Карађорђе у својој војној и дипломатској борби све до 1806. године под формом борбе против дахија, а не против Отоманског царства.

Лубурићева истраживања доказују на терену животног простора Карађорђевић предака њихово високо порекло и родбинске везе преко женидби и удаја са највишим главарима осталих српских племена из Брда, Црне Горе и Херцеговине. Карађорђе је лично остварује женидбом са Јеленом, ћерком Николе Јовановића, оборкнеза Јасенице, још јаче родбинске везе и права. Све то, као и доказане личне способности, означиле су га као јединог могућег вођа ужег подручја Србије пред његовим знатним племенима и рођачким иноплеменцима, који су се на овом простору амалгамизовали и лишили племенске анархије старог завичаја. Када је одлучено, развио је свој алајбарјак под који сви журе са оружјем. У то време се о Карађорђу пева: „Ко ће лута змаја преварити“.

Интересантно је поменути да кнежевски и краљевски грб Обреновића, који је нацртао Каниц, у сени садржи и змију урорбор која својим прстеном затвара и штити један од грбова Србије: крст са четири оцила. На почасној сабљи коју је кнез Михајло Обреновић даривао румунском кнезу Александру Кузи 1861. године два змаја придржавају алке на канији. На крају Другог српско-турског рата кнез Милан Обреновић је 1878. године доделио генералу Кости Протићу „почасну сабљу“: „За храброст и јунаштво у борбама пред Алексинцем“. Рукобран сабље је изграђен у облику позлаћеног змаја чији двокраки реп обухвата балчак и упрда се у једноделну укрсницу. Змај лежи отворених чељусти ослонивши главу на балчак. Из крила излазе стилизована пера на којима се налазе имена места најзначајнијих битака: Шуматовац, Ак-Паланка, Пирот, Ниш, Грделица, Врање.

Симболика змаја била је важна и за краља Петра првог и његовог сина Александра Карађорђевића, имајући у виду да су на капителима стубова Белог двора у Београду представе виверна. Интересантно је да се на кући Зечевића, посиљног и официра за безбедност краља Петра, потом и краља Александра првог, налази истоветна представа змаја.

После женидбе краља Александра првог румунском принцем Маријом Хонцолерен, у грбовник Карађорђевића доспева и грб са зеленим змајем румунске породице Калимахи Суцо. Змај у грбовнику Карађорђевића је још заступљенији после женидбе престолонаследника Александра другог са Маријом Глоријом из бразилске царске породице Браганса, која ће му родити три сина: Петра, Филипа и Александра. На врху царског скиптар Браганса је златно-жути змај.

ЗМАЈ НА КАПИТЕЛУ СТУБА БЕЛОГ ДВОРА У БЕОГРАДУ

ЗМАЈ НА КУЋИ АБУТАНТА ЗЕЧЕВИЋА У БЕОГРАДУ

ЦАРСКИ СКИПТАР БРАГАНСА СА ЗМАЈЕМ ИЗ РИОДЕЖАНЕИРА

Мало њачемо,
колико смо
намагарчени!

Page БЕРГОВИЋ

Карикашџура:
Горан МИЛЕНКОВИЋ

Знам шта је врзино коло. У њему ми игра пола фамилије!

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

- Није срамота изгубити од јачег. Срамота је што су сви јачи од нас.
- Не придајте значај ономе што смо вам данас причали. Времена су се променила.
- Конференција о смањењу сиромаштва постигла је конкретне резултате. Организатори су се обогатили.
- Пласман Партизана у Лигу Европе, најозбиљније је што је Србија ове године учинила на плану европских интеграција.
- У складу са важећом истином, сви морамо да лажемо.
- Његова политичка каријера иде узлазном линијом. Свима се већ попео на главу.

Александар ЧОТРИЋ

Не знамо шта да радимо са демократијом. Први нам је пут!

Милан Р. СИМИЋ

- Док смо лупали у лонце и шерпе, није се ни чуло кад смо прднули у чабар!
- У почетку је правда носила појас невиности. Сад има само повез преко очију!

Рагмило МИЋКОВИЋ

Троугао

Читам у неким трачерским новинама, јер "нормалне" вести више не пратим да бих избегла бар мало нервирања, како је једна естрадна заводница поново слободна. Заправо, окончала је дугогодишњу тајну везу, за коју су сви знали. Жена њеног дечка је проговорила. А онда је, свом мужу, без икаквог притиска, добацила уобичајено питање: "Она, или дете и ја!"

Великодушни господин одабрао је жену и дете, а фаталну госпођу оставио са омалом станом и повећим аутом. Ваљда је то нешто као накнада за претрпљени бол и изгубљено време. Један сасвим поштен љубавни однос! Како ствари стоје, овим раскидом су највише потрешене многобројне госпође виђенијих мужева. Како је заводница "смотала" претходног, тако би и њихов, далеко било, могао да дође на ред. Да посрне, јадан и наиван. Мужеви се најтеже сачувају. Скоро да је сваки кандидат за преузимање.

Потом сам, у истим новинама, прочитала текст о неком застрашујућем истраживању у коме се наводи како су неудате жене много расположеније да лове ожењене, или мушкарце у стабилним везама, него слободне. Залудне професорке са неког од светских универзитета откриле су да се чак деведесет посто њихових студенткиња определило да вија заузетог мушкарца. О сопственим жељама, нису се изјашњавале. Шта зна студенткиња шта је добар фрајер!

Жене се у савременом друштву васпитавају у такмичарском духу у свим животним областима и развиле су осећај биолошког права да лове партнера и отимају га од противнице. Да је Бог, поред Адама и Еве, створио још један брачни пар, јабука би се данас спомињала само као успутни десерт за ужину.

Тако и заповест "не пожели туђе" никада није имала великог утицаја на широке народне масе. Ваљда се, као грех, и горе најмање бодује. Највише због тога што су мушкарци, током историје, због разних животних и "наметнутих" им околности обожавали да заснивају брачне заједнице са обојма до којих им и није баш стало, а жене биле оптимистично наивне када су ожењени мушкарци у питању. Они су за њих одувек представљали нешто као "печат гаранције", иако је још један неандертал, пре онолико хиљада година, гарантовано успео да промрља: "Ја са својом женком немам ништа!" Могуће да је и додао: "Ја сам са њом само због деце!" Ове непревазиђене реченице се и данас са успехом изговарају подједнако ефектно као и када је, на пример, исто то млађани Кенеди рекао најпознатијој плавуши. Жаклина је, за то време, безбрижно пробала малу црну хаљину у својој и Џоновој спаваћој соби.

Зато је и данас много забавнија расправа ко је чија љубавница него она о светској економској кризи. Код нас и министар сасвим легално шета своју љубавницу, и сви ћуте о томе. О оним "ситнијим" руководиоцима и да не говорим. Када наш градоначелник зове свиту на новогодишњи пријем, рецимо, појави се бар троје утицајних мушкараца овога града са својим љубавницама и сви се праве, или заиста мисле, да је то сасвим нормално. Уосталом, било је "нормално" и када је Марко Антоније шетао Клеопатру, Ширак Клаудију, Чарлс Камилу, а и Клинтон Левинску - макар само око стола. Љубавница као висока државна функција!

Само сам ја била љубавница-почетница, од почетка, до краја. Плавуша! А познате, и мање познате конкубине, далеко горе од мене, и те како су "аванзовале". Неке, попут Камиле, претвориле су се у принцезе. Неке, као Отеро, сасвим су лепо живеле од поклона које су добијале од туђих мужева. Неке овдашње су напредовале у служби, добијају поклоне и шепуре се попут пауница. Можда би и полетеле да немају дежмекасте ноге и огромну задњицу, па их ниско тежиште вуче ка земљи.

Како год, супругама је тешко да сачувају мужеве од разних насртљивица и алавих несмајница. То је бесконачни круг. Јер, и ове похотљивице све то раде из једног разлога: да би и саме биле нечије fine женице које ће се борити за то утопијско право на мушкарца. Моногамног, наравно.

ЛЕПА ЈЕЛА

Вијетнамски синдром

Једног мајског дана 1946. године друг Ристо је у једној београдској кафани испалио рафал из аутомата марке Томпсон. Сећања на догађаје од пре непуне пола године нису му давала мира, али су му рафали помагали да одагна црне мисли.

После пар деценија почело се говорити о некаком вијетнамском синдрому. Решио Ристе тада да се распита колика је борачка пензија америчких ветерана са истом дијагнозом. Није познато шта је у вези са тим сазнао. Видело се да је љут, али и поносан што је неко користио његова ауторска права.

Активиста НВО

Гавра је наглашавао да жену треба уважавати као личност и поштовати сва њена људска права, без обзира на расну, верску и националну припадност и не третирати је као објекат. Да, да сексуални објекат.

Супруга му коначно рече: - Ако си ти толико НВО, има ко хоће! То рече и учини.

Отад, Гавра има више времена да се посвети активисткињама НВО.

Милан БЕШТИЋ

ВИЋ НЕДЕЉЕ
КОНОБАРА
ЈАНКА

Све признао

Начелник СУП-а очекује долазак водоинсталатера који треба да реши неки проблем са водом у полицијској станици.

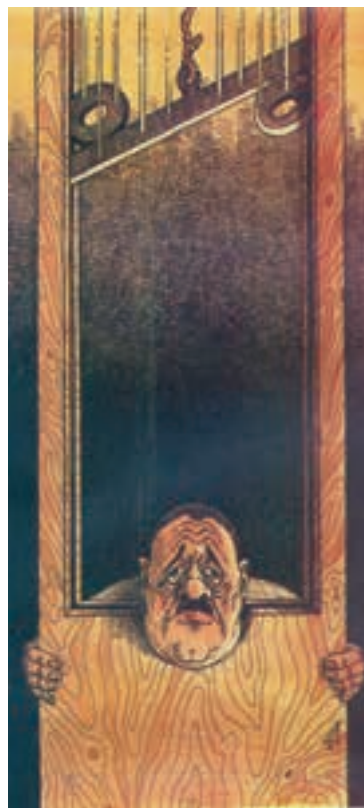
Улази код њега дежурни полицајац и каже му: - Начелниче, тражи вас неки човек.

- Води га доле у подрум - нареди му начелник.

После сат времена долази полицајац и задовољно саопштава начелнику: - Овај доле је све признао. Из фабрике је изнео сав алат, само су клешта његова!

Сви се осећамо као студенти. Изгубили смо још једну годину!

Александар ЧОТРИЋ

Горан Миленковић

Разнода

ОЛИВЕР ДУЛИЋ, бивши министар, сада осумњичен за криминал:
- Морам ово да поделим са вама. Донео ми је пријатељ поклон, чај против затвора.

НИКОЛИНА БОЈИЋ, лепотица која ће представљати Србију за избор за мис света:
- Моја мисија биће да промовишем све социјалне и културолошке вредности које треба да поседује један млад човек.

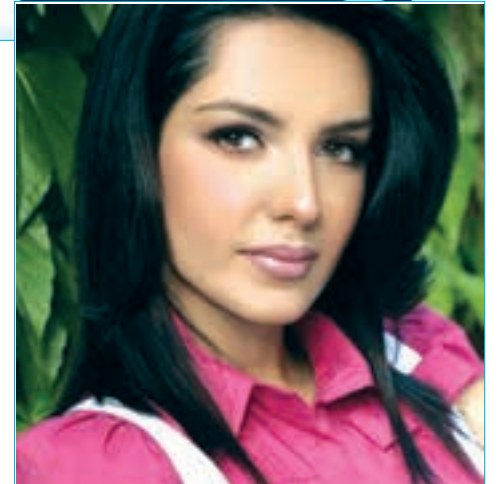
СВЕТЛАНА РАЖНАТОВИЋ, певачица:
- Једине особе којима би требало да полажем рачуне јесу моја деца.

ДРАГАН МАРКОВИЋ ПАЛМА, творац јагодинског зоолошког врта, поводом „упарења” женке и мужјака ђирафе:
- Милина их је гледати како се воле, нежно гледају, пазе... Ми у Јагодини се не залажемо против беле куге само код људи, већ и животиња, посебно егзотичних, какве су жиране.

МАРИЈАНА МАУТЕС, креаторка:
- Када сте заљубљени, често не видите неке битне ствари које након одређеног времена почињу да вам сметају. Ипак, осећај заљубљености вреди доживети, без обзира на цену коју накнадно платите.

МИЛИЦА ТОДОРОВИЋ, „Грандова” певачица:
- Моја мама постала је бака у 38. години јер је у нашој породици традиција да жене у раној младости рађају децу, али мислим да ћу ја то променити.

ТАЂА САВИЋ, певачица:
- Све што се до сада писало о мени измишљено је. Немам контакт са новинарима, што ће рећи да они не могу имати било какве информације о мом животу у Аустралији.

МОМО ЧОЛАКОВИЋ, народни посланик владајуће странке пензионера:
- Кад год се моја жена врати из продавнице, пи-там је на шта је потрошила толике паре. Сад је почела да ми доноси рачуне.

ИСИДОРА БЈЕЛИЦА, драматург и писац:
- Обожавам високе потпетице али мој живот је такав да углавном не излазим из балетанки. То је усуд жене којој су, нажалост, ноге чешће на земљи него у ваздуху.

ЗУМ
Милош Игњатовић

Ала га је оправдио

Јој, што се волимо

Црни Ђорђе стиго у гоблене

На „Бубњу” се чека штука

Резулт Српске лиге у преферансу

У другом колу Раднички је гостовао у Великој Плани. Одигран је тромеч између Велике Плана, Радничког и Свилајнца. Са освојених 34 поена победио је домаћин, други је био Свилајнац са 18, док је Раднички освојио само 6 поена.

Резултати градске лиге после три одиграна кола

	презиме и име	Бод	Супе
1	Станић Радован - Рака	15,5	2108
2	Богдановић Мирослав - Крапа	15	932
3	Ђорђевић Раде - Ђерка	13	1792
4	Николић Ненад - Шоне	11,5	1598
5	Марковић Мирко - Професор	11,5	758
6	Николић Србислав - Срба	10,5	438
7	Николић Небојша - Ушке	10,5	-710
8	Туцаковић Бранко - Туца	10	448
9	Гајић Марко	9,5	966
10	Мартинковић Милорад - Мића	9,5	-4
11	Филиповић Дарко	9	208
12	Вујисић Данило - Дача	9	128
13	Лазаревић Славољуб	8,5	-632
14	Јовановић Драган - Дуца	8	-662
15	Живковић Стефан	7	584
16	Николић Драган - Муша	7	268
17	Милојевић Жељко	6,5	386
18	Јеврић Милан - Пажи	6,5	-444
19	Раденковић Ненад - Будјони	6,5	-1308
20	Алексић Миленко - Мика	6	554
21	Данас Иван - Грк	5	1184
22	Васиљевић Зоран - Гуки	5	312
23	Петровић Милован	5	-662
24	Цветковић Небојша - Цвеле	4	-120
25	Милојевић Ненад - Неца	3,5	-638
26	Андрејић Дејан	3,5	-1044
27	Весковић Миодраг - Веса	3,5	-1136
28	Матијашевић Мирослав - Маче	3	424
29	Милетић Раде	3	104
30	Милојевић Александар - Лија	2	-82
31	Ивановић Горан	2	-514
32	Миловановић Драгутин	2	-768
33	Мајсторовић Милош	0	-3734

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно
планирање, изградњу и заштиту
животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ**О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О
ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ
СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта „VIP mobile“ д.о.о., спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину Пројекта – радио - базне станице за мобилну телефонију „KG3018 05 Крагујевац Бресница“, Крагујевац, реализованог на катастарској парцели број 8692/1 КО Крагујевац 1, на територији Града Крагујевца.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) и и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења бр. ЕМ-2012-49, у локалној зони радио - базне станице „KG3018 05 Крагујевац Бресница“. Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству животне средине и просторног планирања Републике Србије, а подноси се преко првостепеног органа. Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, бр.135/04, 36/2009)

Наша драга

Митровић Вера

учитељица
1939 – 2012.

Преминула је 4. октобра 2012. године.

С љубављу и поштовањем чуваћемо успомену на њу.

Породица Митровић

Опростили смо се од нашег друга

Небојше Милошевића

1959 – 2012.

Дружење с њим остаће нам у лепој успомени.

Непкетови другови

Дана 20. октобра навршава се двадесетпет година од смрти моје мајке

Зорке Мирковић

Погледај дом свој анђеле.
Видећеш...

Син Слободан

Пре пет година 18. октобра напусти нас наш драги и никад заборављени

Љубомир Атанацковић

2007 – 2012.

Хвала ти на свему, почивај у миру.

Захвална породица

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно
планирање, изградњу и заштиту
животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ**О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О
ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ
СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта „VIP mobile“ д.о.о., спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину Пројекта – радио - базне станице за мобилну телефонију „KG3333 01/KG7358 03 Крагујевац Жежељ“, Крагујевац, реализованог на катастарској парцели број 51/4 КО Дона Сабанта, на територији Града Крагујевца. У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) и и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења бр. ЕМ-2012-52, у локалној зони радио - базне станице „KG3333 01/KG7358 03 Крагујевац Жежељ“. Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству животне средине и просторног планирања Републике Србије, а подноси се преко првостепеног органа. Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, бр.135/04, 36/2009)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно
планирање, изградњу и заштиту
животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ**О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА
О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта СЗР „Kasko“ из Крагујевца, спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – Постројење за складиштење отпада (отпадно гвожђе и челик, бакар и легуре бакра, алуминијум, цинк, отпадни порцелан и керамика, каблови који не садрже опасне материје, стакло и стаклена амбалажа, дрво и дрвена амбалажа, пластика и пластична амбалажа, стакло и стаклена амбалажа, гума, цигла, бетон, отпадни папир и картон и др.), чија се реализација планира на катастарској парцели број 856/1, 856/2, 857 КО Корман, на територији града Крагујевца.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину, будући да се за планирани пројекат, применом одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08).

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству енергетике, развоја и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа. Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, бр.135/04, 36/2009)

У суботу, 20. октобра, у 12 сати, на Варошком гробљу даваћемо шестомесечни помен нашем

Велимиру Костићу

1935 – 2012.

Позивамо родбину и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Породица Костић

Дана 22. октобра навршава се четрдесет дана од смрти

Радоша Царевића

1955 – 2012.

Парастос ће се одржати 22. октобра, у 11 сати, на Варошком гробљу. Позивамо рођаке и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Мајка Љубица и супруга Рада са децом

Мали огласи

Продаја

ПРОДАЈЕ се двособан стан, Аеродром код поште, 51 квм, 2 спрат. Телефон: 062 546 178.

ПРОДАЈЕМ двосед, тросед, еко кожа, драп боје са лаофлекс лежајем. Тел: 382-421.

ПРОДАЈЕМ три мушка јагњета, домаћа раса, тежине до 40 кг. Телефон: 574 225.

Издавање

ИЗДАЈЕМ двособан намештен стан, за ђаке, студенте, породице, ЦГ. Бубањ. Телефон: 062 576 088.

ИЗДАЈЕМ једноособан намештен стан, Бубањ, кабловска, интернет, клима, ЦГ. Телефон: 063 88 61 700.

ИЗДАЈЕ се двособан, комплетно опремљен стан, строги центар, код робне куће Београд, ЦГ, КТВ, клима. Телефон: 063 77 13 607.

ИЗДАЈЕМ кућу у Светозара Марковића, 120 квм + две гараже + помоћна просторија од 20 квм. Телефон 063 89 79 017.

ИЗДАЈЕМ празан двособан стан, центар, Николе Пашића 39, 170 евра. Телефон 060 30 66 001.

Посао

ПОТРЕБНИ: мајстори за израду опсега на гробљу који поседује мешалицу и мањи камион, керамичар и мајстор за брушење мермера. Звати на телефон: 063 642 952 или 034 577 505, Вера

Разно

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године. Студенти (припрема колоквијума). Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић.

AGENCIJA ZA VOĐENJE POSLOVNIH
KNJIGA
mani
Za pravna lica
i preduzetnike
brzo
tačno
profesionalno
tel: (034) 334 805
(064) 680 36 42
Karađorđeva 17 lokal 17

Нашем

Томиславу Радојевићу Шиљи

1942 – 2011.

Дајемо годишњи помен, у суботу, 20. октобра 2012. године, у 11 часова, на гробљу у Лужницама.

Позивамо родбину и пријатеље да присуствују овом тужном помену и да заједнички обновимо сећање и поклонимо се сенима нашег Шиље, чији племенити лик и доброта вечно трају у нама.

Његови: супруга Здравка, ћерка Јасмина, унуци Никола и Немања, зет Света, сестра Станка и брат Јовица

Тужно сећање

Томислав Радојевић Шиља винклер

Прошла је година незаборава.

Твоји другови: Пита и Ватра

20.8.1933 – 8.11.2011.

Алексић Радмила Милка

Дана 21.10.2012. године, у 11 сати на гробљу у Корићанима, даваћемо годишњи помен нашој драгој мами, свекрви, баки, коју са поносом памтимо по доброти, љубави и срећи. Увек уз нас, заувек у нашим срцима.

Твоји најмилији

Дана 20. октобра навршава се шест месеци од како није са нама наш вољени син, брат, стриц и девер

Мирољуб Миша Васиљевић

1956 – 2012.

Све је теже и теже без тебе.

Док је нас живећеш у нашим срцима и мислима.

Мајка Рушка, брат Зоран, братанци Стефан и Борис и снаја Ана

IN MEMORIAM

20.10.1987 – 20.10.2012.

Грујовић Младен

Време пролази, а бол и туга остају заувек.

Твоји најмилији

Дана 20. октобра даваћемо полугодишњи помен, у 11.30 сати, на Бозман гробљу

Мирољубу Миши Васиљевићу

У мислима увек са нама.

Супруга Јулијана,
синови Душан и Лазар

Милан Марковић

1942 – 2011.

Дана 20. октобра 2012. године даваћемо годишњи помен, у 11.30 сати, на гробљу у селу Борци код Раче.

Позивамо родбину и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Вољени никада не умиру.

Супруга Миланка, синови Горан, Дејан и Милош, синовац Зоран, снаја Зорица, унуци Емилија, Михаило, Стефан и Марија и остала родбина

СЕЋАЊЕ

Огњановић Сима

22.10.2002 – 22.10.2012.

И после десет година од када те нема сећање и успомене на тебе не бледе, јер вољени и поштовани никада не умиру.

Радо се сећамо твог ведрога лика и племенитог срца.

Нека те и у тишини вечног мира анђели чувају.

Воле те: супруга Станица, син Бранимир и ћерка Габриела са породицама

Дана 20. октобра 2012. године навршава се шест месеци од како је преминула наша драга

Борика Алексић Џица

1944 – 2012.

Позивамо рођаке и пријатеље да тога дана, у 12 сати на Бозман гробљу, присуствују овом тужном помену.

Њени: супруг Слободан, ћерка Славица, син Душан, снаја Ана и унук Страхиња

СКАНДИНАВКА

151	ИТАЛИЈСКО-АРАПСКИ ФИЛОЗОФ	ИМЕ КОМПА РАМКО-ИМЕА	ИМЕНЕ ФУТБАЛЕР СА СЛОВЕ	
ЛУКАУ				
ВЕРИЈАН				
ГЛУМИЦА				
ИМЕНЕ ШЕВАРА				
ДОДС		СИМЕНС		
ИМЕНЕ ШЕВАРА		ЖЕНЕ (ЖЕНЕ КОСЕ)		
САВЕЗНА РЕПУБЛИКА НЕМАЧКА	СРУЧМАШИ ЗА ОРИГО ПОГМУ	МЕСТО КОД ПОДРАВСКО СЛАТИВЕ	РАНИЈА ВОДИТЕЉКА ОДБИВЕНА	
АКАРАТ ЗА ИСПИТИВАЊЕ УЛОТ-РАДИЈАСК ОРГАНА			КРИСТАЛИН У УЛОТРАДИЈАМА УХУ (АНАТ.)	
	ВРСТА КОМПОЗИЦИЈЕ		УЖОВАТИ ПЕДАЛУКИ БЕТА ОДР	
ОСЛОБАВУ КАРТОГРАФСКО ШКОЛЕ				
ЕЛЕКТРОМ		МОРСКИ ДУПЛАРИ	АНТИЦИПА ТЕЖИЈА	
ГЛАВНИ СASTOIAK KAOДИНА				
НАСЛОЖИТИ				
	ПЕДИНК ОКТАВНО ИСКЛАПЧИВО ПРАВО ТРГОВИШЕ		23. СЛОВО АЗБУКЕ ПОДСКОК КОШАРКА ШИХ КЛУБ	
АРОМА			ОБИМ НАСТАВНИК ПРЕДАК	
БРИГОРСКО КОЛО		СПУМАИ ХУ	БЕЛА СУБА (МЕД.)	
ВРСТА ЈАСТУКА				
ОБРАЗОВНИ СЕНТАР		ЕЛЕКТРОНИЧКО ИМЕНЕ ФУТБАЛЕРА СТАМА		
ОСТАВАТИ СЕ ПОДУТ ПИЛЕТА				
ПРИЛИЧНО ЈАК			КОМ ПРИПАДА ИМА ВОЛТ	
РАСКВАШЕНИ СТИ				

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

ВОДОРАВНО: 1. Водопад (0), 2. Стручњак у онкологији (0), 3. Основне речи из којих се изводе друге речи (0), 4. Италијански писац Дарио - Обојавана особа (1), 5. Наш ранији тенисер, Золтан - Наш предлог (1), 6. Мала мера за дужину, инч - Име глумца Дизела (1), 7. Пластична маса од поливинил хлорида (1), 8. Југоисток (скр.) - Име музичара Купера (1), 9. Становници Ечке - Ознака за исток (1), 10. Тврдо јаје за туцање (0), 11. Исплатиоци вучене менице(0).

УСПРАВНО: 1. Позната величина (мат.) (0), 2. Писац антологије (0), 3. Зимски спорт - Илија одмила - Отац (слов.) (2), 4. Биљка из фамилије штитарки - Аргентински фудбалски клуб (1), 5. Феудални племићки посед - Кост главе (1), 6. Приносити - Коњ у епископској песми (1), 7. Вредан, радан - Народ у Индији (1).

ОСМОСМЕРКА

У осмосмерци пронађите презимена познатих светских џез музичара. Преостала слова дају име нашег џез музичара са слике.

К	Н	Е	П	Е	Р	К	И	Н	С
Р	С	Р	Е	К	Е	М	Ш	И	Т
А	И	Т	Р	Е	Г	О	Ф	К	Р
Л	Л	Е	С	А	Р	М	И	О	О
К	Р	Т	Ј	Е	Е	Р	С	Л	З
Н	О	Н	А	М	Б	О	Р	А	И
Е	К	П	Н	И	Л	Е	Е	С	Ј
Ш	И	Ф	Р	И	Н	К	Ј	Т	Е
Л	Ф	О	Н	Р	В	И	А	Ј	Р
О	Е	О	А	О	Т	Д	Б	У	Е
В	Л	Т	Р	Ф	О	Н	Е	А	Л
Г	О	Е	Е	Д	У	А	Ш	Р	И
Т	Н	Х	С	Л	И	М	Е	Т	М

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: лаки

	1	9		5	
5		6	8		
6			4	2	8
8	7		1		6
1				4	
5		6	3	9	7
3	4				9
	7		1	3	6
6			9	7	5

НИВО ТЕЖИНЕ: средњи

	3	7		1	4
		5	9		2
9	8				3
7	1	4		6	2
		3		4	
6			5	1	
5					7
8	6	5			
1	2	9	7	3	

НИВО ТЕЖИНЕ: тешки

	2	5			1
6		9	4		2
				3	
		1	7		2
5	2		3		6
					7
8					9
9	4			6	5
	6			4	

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: ков, алу, дак, икс, л, т, уче, кафаница, патарен, генетика, аконитин, с, виранн, титаник, пећ, њс, о, рикше, шл, инат, уни, љ, раонић, удајпур, буџет, ир, илириста, тић, круг, ић, такса.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА: удавача, љига, ан, еротика, неравно, ака, кок, шт, марс, лопе, на, арамис, т, уфа, а, нели ким, унисоно.

САЂЕ: мегдан, снешко, поскок, немица, оназис, колена, ударац, сузана, фланел, конрад, руксак, скалар, невино, ураган, срећка, вентил, ага кан, кћерка, днорит, канада, масакр, индиго, антоан, савест.

СУДОКУ: а) 765-142-938, 843-796-215, 219-853-647, 137-468-529, 694-215-783, 582-379-164, 356-924-871, 421-587-396, 978-631-452. б) 532-649-178, 974-813-562, 861-257-394, 218-736-945, 493-581-726, 657-492-831, 126-375-489, 345-968-217, 789-124-653. в) 769-843-215, 318-562-947, 542-197-638, 295-478-361, 173-659-824, 486-321-759, 851-736-492, 627-914-583, 934-285-176

БАЈЕРС	МИЛЕР
БЕРГЕР	НИКОЛАС
БЕСТ	ПЕРКИНС
БЕШЕ	РАСЕЛ
ВОЛШ	РОСОЛИНО
ВОРЕН	СЛИМ
ДОДС	СТЈУАРТ
ЕДВИН	СТРОЗИЈЕР
КИРБИ	ТАРНЕР
КЛАРК	ТИШМЕКЕР
КНЕПЕР	ФЕЛОН
КОРЛИ	ФОГЕРТИ
МАНДИ	ФОРД
МАНОН	ХЕФТИ
МЕМФИС	ШИФРИН

ДОК СМО МИ
ПРЕТИЛИ...

...ПРЕТИЛИ...

...ПРЕТИЛИ...

...И ПРЕТИЛИ...

...КАЗАХСТАНЦИ СУ ЗАВРШИЛИ ПОСАО

ФУТСАЛ

ЕКОНОМЦУ ИЗМАКАО ЕВРОПСКИ ФАЈНАЛ ФОР

Догодине - испочетка

УПОРНОСТ, организација на највишем нивоу, публика која је протекле недеље у великом броју подрела крагујевачки Економца, ипак нису били довољни за пролаз нашег тима у велико европско финале, фајнал фор Лиге шампиона. На том путу „студентима“ се испречио деветоструки првак Казахстана, екипа Каирата, или боље да кажемо Бразилци, који чине већину играча овог тима, чак њих деветорица.

Надали су се у крагујевачком клубу, потајно додуше, али то је било све. Једноставно није било решења за Фумасу, Леа Сантану, Александра, Жоана, као ни за одличног голмана Игиту, који је у пар наврата сигурним интервенцијама зауставио ударце Рајчевића, Грчића, Коцића и Де Соузе.

Лагано и брзо су Казахстанци дошла до убедљивог вођства, а када су домаћи, заиста пожртвованом игром, на шта им се никако не може замерити, као и на жељи

и хтењу, одлучили за последњу опцију, да играју са играчем уместо голмана, био је то крај њихових

снова. На крају 5:0 за Каират, али и аплауз верне публике у хали „Језеро“, не само играчима Економ-

РВАЊЕ

Црвени у самом врху

ПОБЕДОМ у четвртном колу од 4:3, и то на гостовању у Кањижи, против истоимене екипе, рвачи Радничког избили су на челно место Прве лиге, тако да сада, са три везане победе (све резултатом 4:3) и само једним поразом, имају 10 бодова, колико су сакупили зрењанински Пролетер и Сента.

Победе за Крагујевчане остварили су Анакијев, Јовановић, Тодоровић и Срејић.

Одличан меч, знали смо шта хоћемо од почетка до краја, тако да идемо према плану што се нашег циља тиче у овом такмичењу, а то је плеј оф - кратак је коментар спортског директора „црвених“ Зорана Синђића.

Већ у недељу, у оквиру петог кола елитног ранга, Крагујевчани ће угостити суботички Спартак. Меч је заказан за недељу, 21. октобар, са почетком у 11 сати у Спортској хали „Језеро“.

Бронзани Стефан

ЈУНИОР Рвачког клуба Раднички Стефан Гарицић, ос-

војио је треће место прошле недеље на Међународном турниру у Кањижи у категорији до 64 килограма.

На овом такми-

чењу учествовало је 216 такмичара из Словеније, Босне и Херцеговине, Чешке, Словачке, Мађарске и Србије.

С. М. С.

РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ ЗОВ

За Вању и Филипа

СЕЛЕКТОР ватерполо репрезентације Србије, такође тренер Радничког Дејан Удовичић, на списак од 13 играча које је позвао за сусрете прва два кола Светске лиге, против Немачке и Шпаније, сврстао је очекивано и два члана Радничког, Филипа Филиповића и Вању Удовичића.

Први ривал нашој националној селекцији биће Немци 31. октобра у Хамбургу, а три дана касније Шпанија долазе у Београд.

В. У. К.

ВАТЕРПОЛО

СТАРТУЈЕ КУП ЕВРОПЕ

У Крагујевцу, сефте

ОД данас до недеље, на затвореном базену Спортског центра „Парк“ играће се квалификациони турнир Купа Европе. У питању је група „Д“, у којој ће, поред домаћина Радничког, наступити још и турски Јузме Истанбул, ОСЦ Потсдам из Немачке, италијанска Флоренција и шпански Сабадељ, иначе лањски финалиста овог такмичења.

Сваког од четири дана турнира биће одигране по две утакмице, сем суботе, када су на програму четири меча, два у преподневном термину. Турнир ће отворити Раднички и Потсдам међусобним дуелом, од 19 часова, а сат и по касније састају се Јузме Истанбул - Флоренција.

Сутра од 19.00 играју Сабадељ - Раднички, а од 20.30 Потсдам - Флоренција. У суботу, како нагласисмо, следе први преподневни дуели Потсдам - Јузме Истанбул (10.30) и Флоренција - Сабадељ (12.00), док ће се навече један наспрам другог наћи Раднички - Флоренција (19.00), односно Сабадељ - Јузме Истанбул (20.30). Последњег дана играју Потсдам - Сабадељ (10.30), те Раднички - Јузме Истанбул (12.00).

В. У. К.

На крају - други

Економца је у елиминационој рунди такмичења забележио јо једну победу, реми и пораз, иако да је такмичење завршио на другом месту са четири освојена бода, уз седам дајтих и девети примљених голова.

У првом колу „Б“ групе „студентима“ су савладали чешки Ера Пак резултатом 4:1, зајим су одиграли нерешено са Слов Мајником 3:3 из Словачке, а на крају убедљиво поражени од победника турнира, казахстанског Каираша - 0:5.

ца, већ и свима у клубу, који су се потрудили да организују један овакав спектакл у сред Шумадије.

И сам председник „студената“, Верољуб Дугалић, истакао је да добијање и организација четвртог турнира Лиге шампиона, што у Европи ником није указано, довољно говори о ауторитету који Економца, али и Крагујевац имају у УЕФИ.

Ни играчи нису разочарани, јер су заиста за противника имали одличну екипу. Ипак, како су кратко по завршетку утакмице прокоментарисали, нова прилика је следећа година. Нико од играча не размишља да одустане од зацртаног циља, још пре три године, па ће се, како су нагласили, у наредном периоду додатно трудити да раде на томе.

С. М. С.

БЕОГРАД

- РАДНИЧКИ 3:27

Ко ће пре да га удене

БЕОГРАД - Базен: „Ташмајдан“. Гледалаца: 250. Судије: Балажевић (Суботица), Сицефановић (Београд). Играч више: Београд 2(0), Раднички 9(8). Пейсерци: Београд 1/1, Раднички 3/3.

БЕОГРАД: Појовић, Ђирковић, Бурешић, Шеховић, Замбелић, Павловић, Казимировић, Сицефановић, Парезановић 1, Тенжера 1, Маленовић, Ван 1, Николов.

РАДНИЧКИ: Радић, Бурић 2, Појовић, Марковић, Гак 2, Башић 6, Ђирић 1, Чуйић 2, Злоковић 1, Ф. Филиповић 3, Удовичић 6, Ђ. Филиповић 2, В. Ђирковић 2.

ВИСОКА победа ватерполиста

Радничког на гостовању нејакој екипи Београда могла се унапред наслути. Зато и не чуди крајњи резултат, више него убедљив у корист „црвених“ - 27:3 (7:1, 8:0, 7:0, 5:2).

Како је разлика у квалитету тимова знана и лаицима, све је на овој утакмици личило на игру мачке и миша. Крагујевчани су се све време распуцавали ка голу домаћина, најчешће погађали, без разлике која је четвртина била у питању. Од прве до последње, с тим што су у завршној у воду ушли резервни играчи нашег састава.

Следећи првенствени дуел Раднички очекује у среду, 24. октобра, када се на базену СЦ „Парк“ игра велики дерби - са београдским Партизаном.

В. У. К.

КАРАТЕ

Чавића за почасног члана

КАРАТЕ клуб Крагујевац пошао је стопама Економца, и у своје редове довео најбољег српског пливача икада, Милорада Чавића. Заправо, прослављени ас, иначе уредно регистровани голман Економца, постао је почасни члан КК Крагујевац.

Само неколико дана пошто је и званично окончао пливачку каријеру, Чавић је боравио у нашем граду због наступа „студената“ у елитној рунди Лиге шампиона. Ту прилику искористио је и за посету тренинга младих каратиста, када му је Верољуб Кастратовић, председник КК Крагујевац, уручио диплому почасног члана.

В. У. К.

БОДИ БИЛДИНГ

Шварценегерке, него како

БОЈАНА Васиљевић и Бранислава Јовановић, чланице крагујевачког Боди билдинг клуба Олимпија, наступиле су на једном од најпрестижнијих такмичења, европском „Арнолд класику“. Као једине представнице из Србије, показале су завидну форму и обе се пласирале у финале.

У категорији фигуре до 158 сантиметара, Бојана се пласирала на пето место, а Бранислава је заузела степеницу ниже у женском бодибилдингу преко 163 сантиметара.

В. У. К.

ПАРАСПОРТ

Прво, па државна титула

НА првом државном првенству Специјалне олимпијаде Србије, за особе са посебним потребама, у конкуренцији мушких одбојкаша тријумфовала је екипа Спортског клуба „Пчелице“.

Крагујевачком шампиону ривали су прошле недеље у Чачку били тимови из Пирота, Панчева, Ниша, Београда, Крушевца и града домаћина.

В. У. К.

ПРВА „А“ ЛИГА

3. КОЛО: Београд - Раднички 3:27, Партизан - Дунав 13:3, Сингиднум - Бањича (20. октобра), Војводина - Црвена звезда 6:9. ЖАК је био слободан.

Раднички	3	3	0	60:13	9
Партизан	2	2	0	32:3	6
Црвена звезда	2	2	0	23:10	6
Дунав	3	2	0	19:22	6
Војводина	3	1	0	24:27	3
Бањича	2	0	1	10:13	1
ЖАК	2	0	1	8:18	1
Сингиднум	2	0	2	6:28	0
Београд	3	0	3	7:55	0

4. КОЛО (24. 10): Раднички - Партизан, Бањича - Београд, Црвена звезда - Сингиднум, ЖАК - Војводина. Слободан је Дунав.

БИЦИКЛИЗАМ

Ђука први,
за утеху

ПОСЛЕДЊУ овосезонску маунтин бајк трку бодовану за Лигу Србије, под називом „Награда Града Крагујевца“ организовао је Бициклически клуб Раднички. Тако се, прошле недеље, на стази око језера у Шумарицама, дужине нешто мање од пет километара, окупило преко 100 такмичара из 20 клубова, између њих се у 10 категорија.

Очекивано, победу је однео домаћи такмичар и прошлогодишњи шампион Бојан Ђурђић, који ове сезоне, због обавеза на међународним такмичењима, није бранио титулу у категорији елита. Зато је тренутно најбоље пласирани српски возач, који се налази на 75. месту светске листе.

У категорији младих кадета, од бициклиста Радничког, добар резултат остварили су другопласирани Андреја Марковић и за место слабији Никола Гвозденовић.

Код ветерана, да их тако назовемо, два тријумфа забележио је крагујевачки ас Зоран Живковић, некада члан „црвених“ а сада један од главних у новом клубу који носи назив Цикломанија. У категорији такмичара преко 30 година, Живковић је освојио друго, а у 10 година старијој категорији прво место.

Истодобно, уприличена је и ревијална трка полетараца за такмичаре до 13 година. Ред је да и ту поменемо победника, Десимира Димовића, иначе члана Радничког.

Крагујевачки
свемирци

НЕ ПАМТИ се последњих година, кажу тако у Бициклическом клубу Раднички, када је једна екипа освојила све што се може освојити на домаћој сцени, и то на друму. Прошле недеље завршена је Лига Србије и у овом такмичењу, а Крагујевчани су однели све медаље и пехаре.

На последњој трци, вожењој у Нишу, тријумфовао је Горан Шмелцеровић, али је у генералном пласману поредак следећи: први је Дејан Марић, други Есад Хасановић, трећи Горан Шмелцеровић... На четвртом месту налази се још један „црвени“ бициклиста - Небојша Јовановић. И екипно тим Радничког је први са максималних 600 бодова из шест трка.

Не без разлога, јер су на свим тркама за Лигу Србије тријумфовали возачи из Крагујевца. Само да подсетимо: Хасановић и Марић по два пута и једном Жолт Дер.

С. М. С.

ОДБОЈКА

ВОЈВОДИНА - РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА 2:3

Алал вера, свака част

ДА је клупи и играчима Радничког пре утакмице понуђен овакав резултат, вероватно је да би такву понуду без размишљања одлучито прихватили. Веродостојности ради, ипак се мора рећи да је изгубљен још један бод после општања и деконцентрације у трећем, нарочито четвртм сету, али да је победа велика као кућа - јесте. Дерби првог кола донео је чак и добру и лепу одбојку, залагање играча са обе стране и оно што се највише тражи - неизвесност. Ипак, најјачи утисак је нови приступ игри екипе који је било немогуће не регистровати. Нема више ни слова о апатији и малодушности од прошле сезоне, већ се, барем у овом мечу, могла приметити сасвим другачија слика. Млади играчи су, поред вољног момента, технички и играчки напредовали, сазрели и делују озбиљно. То се пре свега односи на Ивана Перовића, који је прошле године играо само кад неко баш забрља, а у Новом Саду био је стожер на пријему, али још више луцидан и прецизан у нападу. Исто важи и за

НОВИ САД - Хала: СЦ Војводина. Гледалаца: 300. Судије: Баланчић и Давидовић (Београд). Резултат по сетовима: 21:25, 23:25, 25:20, 25:22, 12:15.

ВОЈВОДИНА: Чубрило 17, Мартиновић 2, Струтар 2, Рољић 13, Веселиновић, Врбан 4, Живановић 1, Брзаковић, Бошкочевевић, Мрдак 14, Сијанковић 20, Каиур (либеро).

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Ђировић 19, Јовановић 2, Раговић 11, Перовић 14, Вуловић, Стевановић 8, Илић 1, Ивовић, Чедић 19, Блајковић, Пантелић (либеро), Ојачић.

другог примача, Лазара Ђировића, што може само да радује. Повратник у екипу Владимир Чедић одлично се снашао на месту координатора, осим у појединим тренуцима, и био је незауостављив. Своју успешну епизоду имао је још један од оних од којих се много очекује, Игор Јовановић на месту дијача.

Почетак су Крагујевчани одиграли изванредно, не дозволивши домаћину да се чак ни понада добијању сета. Трећи је донео пад, а четврти је несрећно изгубљен после вођства од 20:17. Новосађанима је тада за руком полазио сервис, нарочито блок, но то је било довољно само за један бод. Луцидном игром у финалу тај бр-ека,

када је носилац био Ђировић, дошло се до прве, више него заслужене победе у овогодишњем првенству.

Премијеру пред својим навијачима екипа ће имати предстојећег викенда, а гост у „Језеру“ је новајлија Бердап из Кладова.

М. М.

Резултати првог кола

Поред утакмице у Новом Саду за викенд су одиграни и остали мечеви првог кола. Последињи су следећи резултати: Млади радник - Сијаршак (С) 3:0, Сијаршак (Л) - Партизан 3:0, Црвена звезда - Рибница 3:1, Ђердап - Железничар 3:0.

У другом колу састају се Раднички Кредит банка - Ђердап, Сијаршак (С) - Железничар, Рибница - Војводина, Партизан - Црвена звезда и Млади радник - Сијаршак (Л).

КОШАРКА

МЗТ СКОПЉЕ - РАДНИЧКИ 75:83

Напокон, делује

СКОПЉЕ - Хала: СЦ Борис Трајковски. Гледалаца: 2.500. Судије: Раговић и Вовк (Хрватска), Јованић (БиХ). Резултат по четвртинама: 15:15, 17:29, 26:24, 17:15.

МЗТ СКОПЉЕ: О. Стојановски 6, Мијајловић 7, Грнчаров 6, Д. Стојановски 19, Гечевски 6, Николовски 8, Чековски 6, Николић, Марковски, Бакић 6, Дејвиц 11, Далман.

РАДНИЧКИ: Миљеновић, Синовец 4, Ђајин 16, Јовић, Брајан - Еменин 15, Бирчевић 4, Борисов 16, Кршиновић 5, Мијајловић, Вајић 9, Воршинићон 14.

Фото: kkradnicki.rs

ЂАЈИН ДОНЕО ПРЕОКРЕТ

КАЗНА управе, отрежњење, сплет околности, све заједно довело

САМОКАЗНИЛИ СЕ

Право по цепу

Уирава Радничкој одлучила се на ријорозан појез не би ли свој такмичарски појон освесћила и привела професионалном нрисћују, одговорности и залагању. Нејосредно пред утакмицу у Скопљу одлучено је да се сви играчи, на челу са стичучим иштабом, казне умањењем њимања и по за 50 посто.

Дакле, посећуло се за највероватније једином мером коју сви одмах схватају. Рег је и био.

је до прве озбиљне партије Радничког у овој сезони и прве победе. Чини се у последњем тренутку, јер у супротном ко зна шта би се издешавало и којим правцем би кренуо брод крагујевачке екипе. Овако, иако ослабљена неиграњем повређених Драгојловића и Марковића, екипа је показала, надамо се, право лице и забележила, на крају се може рећи, рутинску победу.

Преломни тренутак десио се почетком друге четвртине, када је гост стегао одбрану, а у нападу био довољно прецизан да се одлепи. Убележена серија 9:0 показала се пресудном и та разлика, са мање или више осцилација, остала је до краја сусрета.

Радује чињеница да је екипа и у тренуцима када је ривал прилазио

АБА ЛИГА

4. КОЛО: МЗТ Скопље - Раднички 75:83, Задар - Олимпија, Целевита - Црвена звезда 68:66, Игокеа - Сплит 79:64, Солнок - Будућност 50:75, Партизан - Широки 65:62, Крка - Цибона 69:67.

Игокеа	4	4	0	296:261	8
Целевита	4	3	1	303:282	7
Партизан	4	3	1	297:276	7
Крка	4	3	1	278:264	7
Будућност	4	2	2	291:269	6
МЗТ Скопље	4	2	2	286:295	6
Сплит	4	2	2	298:313	6
Олимпија	3	2	1	229:225	5
Цибона	4	2	2	290:293	5
Широки	4	1	3	286:298	5
Црвена звезда	4	1	3	315:329	5
Раднички	4	1	3	289:310	5
Солнок	4	1	3	282:319	5
Задар	3	1	2	234:240	4

5. КОЛО: Раднички - Солнок, Цибона - Задар, Широки - Крка, Будућност - Партизан, Сплит - МЗТ Скопље, Црвена звезда - Игокеа, Олимпија - Целевита.

И ЂАЈИН У СТРОЈУ

Крпљење рупа

ТРИ стартна пораз, а више конфузија у игри у екипи Радничког, приморали су управу и тренера да кроз само такмичење додатно ојачава редове. Тако је на алармантном месту плеја доведен искусни Александар Ђајин, потекао у Партизану. Професионалну каријеру градио је у клубовима широм Европе, а последњу је провео у љубљанској Олимпији и Турк Телекому.

Овај интернационалац стар је 30 година, висок 186 сантиметара, а има српско и словеначко држављанство.

М. М.

ПРВА „А“ ЛИГА - Ж

Црвене кренуле победом

ПОСЛЕ паузе у првом колу, кошаркашице Радничког победом су стартовале у новој сезони Прве А лиге. Као гошће, савладале екипу Челарева резултатом 69:66.

Само у првој четвртини „пиварке“ су направиле разлику од шест поена (21:15) да би их већ у наредном периоду игре „црвене“

престигле и на одмор отишле са 33:29.

У наставку, у такозваној пенал завршници, наше девојке биле су сигурне и заслужено тријумфовале.

Најефикаснија у дресу Радничког била је Николина Миличи са 19 поена, уз седам скокова. Одлично је одиграла и Јелена Првуловић, најбољи по-

јединац утакмице, и осим 13 кошева имала и 10 скокова и шест асистенција.

Играчице Шумадије биле су слободне, а још јуче одиграно је и треће коло. Раднички је угостио Беочин, а Шумадија је ишла Србобрану.

За викенд иде дуел „црвених“ са Црвеном звездом у Београду, док Шумадија, у суботу, у хали „Парк“, гости екипу Челарева.

С. М. С.

МУТА ИЗРИЧИТ

Не преговарам

УОЧИ утакмице у Скопљу македонски медији пустили су вест да је тренер Радничког Мирослав Николић најозбиљнији кандидат за преузимање националног тима те земље, те да се са њим увелико преговара о ангажману. Међутим, после дуела Мута је демантовао такве најаве.

- Искрен сам човек, па ћу вам одмах рећи. Нисам преговарао ни са ким, а о таквим стварима први пут сам чуо када смо стигли у Скопље. Можда сам кандидат, али лично нисам упознат са тим, нити ме је до сада нико контактирао - објаснио је тренер Крагујевчана.

М. М.

ПРВА „А“ ЛИГА (Ж)

2. КОЛО: Челарево - Раднички 66:69, Беочин - Шабац 55:65, Јагодина - Србобран 78:64, Врбас - Стара Пазова 84:70, Црвена звезда - Студент 95:56, Шумадија је била слободна.

Црвена звезда	2	2	0	172:122	4
Шабац	2	2	0	145:124	4
Јагодина	2	2	0	151:132	4
Србобран	2	1	1	146:149	3
Врбас	2	1	1	155:152	3
Студент	2	1	1	120:149	3
Раднички	1	1	0	69:66	2
Челарево	2	0	2	135:149	2
Беочин	2	0	2	109:129	2
Стара Пазова	2	0	2	136:161	2
Шумадија	1	0	1	68:73	1

Треће коло играно је јуче.

4. КОЛО: Шумадија - Челарево, Врбас - Шабац, Јагодина - Студент, Србобран - Стара Пазова, Црвена звезда - Раднички. Слободан је Беочин.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Зайаг“, 9. коло: Полећ (Љ) - Бане 1:2, Рудар - Вујић 4:0, Раднички (Кл) - Шумадија (А) 0:1, Слобода - Јасеница 1911 1:1, Победа Белошевац - Крушик 1:0, Железничар - Слоја (ПМ) 0:2, Сељак (М) - Млади радник 0:0, Мачва - Партизан (ББ) 2:1.

Табела: Слоја (ПМ) 17, Јасеница 1911 16, Мачва 16, Шумадија (А) 15, Млади радник 15, Рудар 15, Победа Белошевац 14, Крушик 14, Бане 14, Сељак (М) 11, Полећ (Т) 10, Слобода (Ч) 10, Партизан (ББ) 7, Вујић 7, Железничар 6, Раднички (Кл) 3 бода.

10. коло: Јасеница 1911 - Победа Белошевац (субота, 14.30), Бане - Партизан (ББ), Млади радник - Мачва, Слоја (ПМ) - Сељак (М), Крушик - Железничар, Шумадија (А) - Слобода (Ч), Вујић - Раднички (Кл), Полећ (Љ) - Рудар.

Зона „Морава“, 10. коло: Славија - Мокра Гора 1:2, Слобода (Г) - Полећ (Т) 0:1, Омладинац (НС) - Таково 1:2, Шумадија 1903 - Орловац 1:0, Омладинац (З) - Карађорђе 2:2, Јошаница - Водојажа 1:0, Пријевор - Тушин 1:2, Мешалац - Трејча 1:1.

Табела: Јошаница 20, Шумадија 1903 19, Таково 19, Мокра Гора 19, Карађорђе 18, Тушин 17, Полећ (Т) 15, Омладинац (НС) 14, Слобода (Г) 13, Трејча 12, Орловац 12, Мешалац 10, Омладинац (З) 9, Водојажа 8, Пријевор 8, Славија 5 бодова.

11. коло: Трејча - Славија, Мокра Гора - Слобода (Г) (субота, 14.30), Водојажа - Пријевор, Таково - Шумадија 1903 (недеља, 14.30), Тушин - Мешалац, Карађорђе - Јошаница, Орловац - Омладинац (З), Полећ (Т) - Омладинац (НС).

Прва градска лига, 10. коло: Маршић - Слоја (Д) 2:1, Партизан (Ц) - Шумадија (Ч) 1:1, Шумадија - Сељак (МП) 2:2, Арсенал - Виногради (ДБ) 6:0, Јединство - Сушица 2:2 (прекид у 60. м.), Гава - Корићани 0:2, Будућности - Ердољца 1931 4:1, Јадран - Колонија 2:2.

Табела: Колонија 25, Арсенал 22, Корићани 20, Сушица 17, Јединство 17, Будућности 16, Јадран 15, Маршић 14, Партизан (Ц) 12, Шумадија 11, Сељак (МП) 10, Виногради ДБ 9, Шумадија (Ч) 7, Гава 7, Ердољца 1931 6, Слоја (Д) 4 бода.

11. коло: Ердољца 1931 - Јадран (субота, 14.00), Шумадија (Ч) - Шумадија, Колонија - Партизан (Ц), Корићани - Будућности, Сушица - Гава, Слоја (Д) - Јединство, Виногради ДБ - Маршић, Сељак (МП) - Арсенал (недеља, 14.00).

Друга градска лига, 10. коло: Младоси - Србија 2:3, Бајремар - Сељак (Ц) 5:0, Добрача - Азбесић 1:1, Борац - Кушолово 0:1, Бошунце - Младоси Теферич 1:2, Слоја (Л) - 21. октобар 1:1, Кременац - Шумарице 2008 2:2, Хајдук - Кошунџак 3:2.

Табела: Бајремар 25, Србија 24, 21. октобар 19, Кушолово 19, Кошунџак 19, Слоја (Л) 18, Хајдук 17, Бошунце 14, Младоси Теферич 14, Младоси 11, Добрача 9, Кременац 8, Сељак (Ц) 7, Борац 6, Азбесић 5, Шумарице 2008 2 бода.

11. коло: Шумарице 2008 - Хајдук (субота, 14.00), Кошунџак - Бајремар, 21. октобар - Кременац, Младоси Теферич - Слоја (Л), Кушолово - Бошунце, Србија - Борац, Азбесић - Младоси, Сељак (Ц) - Добрача (недеља, 14.00).

Трећа градска лига, 7. коло: Ђуриселац - Спери момци 2:1, Жежељ - Застава 1:1 (прекид у 56. м.), Трмбас - Шумадија 1934 2:6, Велика Суубина - Спуденац 2:2. Слободан је био Дивосићин.

Табела: Шумадија 1934 18, Спуденац 12, Жежељ 10, Велика Суубина 9, Ђуриселац 7, Застава 6, Дивосићин 4, Трмбас 3, Спери момци 2 бода.

8. коло (недеља, 14.00): Спери момци - Дивосићин, Шумадија 1934 - Велика Суубина, Застава - Трмбас, Ђуриселац - Жежељ. Слободан је Спуденац.

ФУДБАЛ

ЗЛАТИБОРСКИ ЗАЛЕТ

Јавор као нада

ДОШЛО ВРЕМЕ ДА СЕ „ПОМОЛИМО“

ПРИ повратку са петодневних припрема на Златибору, фудбалери Радничког савладали су екипу Јавора у Ивањици са 2:1. У питању је био, додуше, само пријатељски сусрет, али победа „црвених“ је веома важна како би напакон исто учинили и у првенственом дуелу.

Прва прилика за такво достигнуће Крагујевчанима се пружа већ у суботу, када на „Чика Дачу“, од 14 и 30 сати, стиже екипа Доњег Срема.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА (Ж)

4. КОЛО: Раднички (К) - Црвена звезда 30:30, Миленијум - Железничар 19:20, Књаз Милош - Јагодина 21:32, Раднички (С) - Наиса 25:23, Утакмице Нопал - Макс спорт и Раднички (Б) - Зајечар играју се 24. октобра.

Јагодина	4	4	0	0	114:85	8
Зајечар	3	3	0	0	120:64	6
Миленијум	4	3	0	1	124:97	6
Железничар	4	3	0	1	104:99	6
Раднички (К)	4	2	1	1	110:110	5
Црвена звезда	4	1	1	2	107:117	3
Макс спорт	3	1	0	2	76:79	2
Нопал	3	1	0	2	67:112	2
Наиса	4	1	0	3	101:110	2
Књаз Милош	4	1	0	3	105:119	2
Раднички (С)	4	1	0	3	98:123	2
Раднички (Б)	3	0	0	3	84:95	0

5. КОЛО: Јагодина - Раднички (К), Зајечар - Миленијум, Црвена звезда - Раднички (С), Наиса - Нопал, Железничар - Књаз Милош, Макс спорт - Раднички (Б).

СУПЕР ЛИГА (М)

5. КОЛО: Напредак - Раднички 24:20, ПКБ - Колубара 28:28, Југовић - Црвенка 23:23, Металоластика - Зајечар 22:20, Рудар - Војводина (јуче), Црвена звезда - Врбас 27:25, Железничар - Партизан (јуче).

Војводина	4	4	0	0	116:92	8
Металоласт.	5	4	0	1	131:118	8
Партизан	4	3	1	0	122:111	7
Зајечар	5	3	0	1	143:140	6
ПКБ	5	2	2	1	139:138	6
Раднички	5	3	0	1	125:124	6
Колубара	5	2	1	2	153:141	5
Црвенка	5	1	2	2	124:126	4
Врбас	5	2	0	2	119:127	4
Напредак	5	2	0	2	127:139	4
Ц. звезда	4	1	1	2	103:112	3
Рудар	4	1	0	3	102:107	2
Југовић	4	0	1	3	97:106	1
Железничар	4	0	0	4	99:119	0

6. КОЛО: Раднички - ПКБ, Партизан - Врбас, Војводина - Црвена звезда, Зајечар - Рудар, Црвенка - Металоластика, Колубара - Југовић, Железничар - Напредак.

РУКОМЕТ

(Ж) РАДНИЧКИ - ЦРВЕНА ЗВЕЗДА 30:30

И да се хвале и да жале

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 100. Судије: Василијић (Ниш), Здравковић (Лесковац). Седмерци: Раднички 4/4, Црвена звезда 3/3. Искључења: Раднички 16, Црвена звезда 18 минути. Црвени карџон: Танић (Раднички).

РАДНИЧКИ: Ђосић, Јовановић 1, Кеврешан-Мачужић, Танић 2, Спешановић 8, Радосављевић 6, Чаировић 1, Кнежевић, Милић 2, Дабовић, Тошовић, Балаћ, Кукић-Радојичић 8, Филиповић, Обућина, Сивољковић 2.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Чолић, Марич 6, Рбровић 5, Јевремовић 4, Радовић 7, Лежаја, Михајловић, Мистирић 6, Селмановић, Домби, М. Милојевић, Миличевић, Мићковић 2, Ј. Милојевић.

ПРАКТИЧНО изгубљену утакмицу крагујевачке рукометашице умало у последњим секундама нису претвориле у победу. Ипак, шут Степановићке је одбрањен, па је крајњи скор дуела Радничког и Црвене звезде остао егал - 30:30.

Прво полувреме, мало је рећи, било је права катастрофа по домаће. Београђанке су играле одлично, за разлику од наших представница, те су брзим контрама и полуконтрама непогрешно

во кажњавале несхватљиве грешке „тигрица“. Веома брза и течна игра у 21. минуту донела им је огромну предност (14:5), што се до одмора тек незнатно изменило - 18:11.

Далеко ангажованија игра у фази одбране, Крагујевчанкама је почела да даје резултате у наставку сусрета. Мало по мало сустигале су вођство ривала, да би после изједначења на

САЊА СВЕ БОЉА

30:30, првог у мечу, умало оствариле и тријумф.

Пето коло Супер лиге Радничког доноси гостовање екипи Јагодине, стопроцентно успешној у досадашњем току првенства.

В. У. К.

ОД ЧЕТВРТАКА ДО ЧЕТВРТАКА

ПЕТАК

ОДБОЈКА (Ж): Сметс 5 - Војводина (Нови Сад), сала „Артем“ (19.00)

СУБОТА

ФУДБАЛ: Раднички 1923 - Доњи Срем (Пећинци), стадион „Чика Дача“ (14.30)

КОШАРКА: Раднички - Солнок (Мађарска), хала „Језеро“ (17.00)

ОДБОЈКА (Ж): Крајуј - Обилић (Београд), сала ОШ „Стијанислав Сремчевић“ (19.00)

РУКОМЕТ: Раднички - ПКБ (Падинска Скела), хала „Језеро“ (20.30)

НЕДЕЉА

РВАЊЕ: Раднички - Спартак (Суботица), хала „Језеро“ (11.00)

НАПРЕДАК

- РАДНИЧКИ 24:20

Реално

УЗБУДЉИВО И НАКЛУПИ „ЦРВЕНИХ“

КРУШЕВАЦ Дворана: сирпшова. Гледалаца: 500. Судије: Мошорински и Панџић (Зрењанин). Седмерци: Најредак 2/1, Раднички 3/1. Искључења: Најредак 8, Раднички 4 минути.

НАПРЕДАК: Рагошевић, Јовановић 7, Браковичић 2, Ђирковић 2, Михајловић 1, Милановић 2, Рагојевић, Шукић 2, Станојичић, Арсић, Миловић 3, Пешировић 2, Цамић, Сисајић 1, Зубић 2, Андријевић.

РАДНИЧКИ: Пешировић, Костић 8, Пралица 5, Рагеновић, Јанићијевић, Филић, Мандић 1, Лекић, Стевановић, Миланчић 2, Симић, Милошевић, Томић, Гемаљевић, Босић 1, Рајичевић 3.

ОЧЕКИВАЛО се да ће на гостовању крагујевачком Наплетку, Раднички дочекаати тешка борба за бодове. Домаћи су сасвим добар тим, па ни почетни полет који су имали „црвени“ због берићетног првенственог старта, није много помогао. Доживљен је пораз - 20:24, не тако убедљив, ни резултатски ни по игри, али довољан да наш тим полако приведе средини суперлигашке табеле.

Мада, имали су Крагујевчани своје светле тренутке на овом сусрету. Добро су се држали током првог полувремена, са малим осцилацијама прилично равноправно, ушли у наставак такође наоштрени да и даље пружају озбиљан отпор, али их је период између 40 и 50. минута извео из таквог такта. Наиме, вођство „црвених“ од 12:11, у том временском простору претворио се у мањак од четири голова (17:21), па је тиме и елан сласоа, што је Наплетку добро дошло да ипак мирно приведе меч крају.

Ништа мање квалитетан није ни наредни ривал Радничког, ПКБ из Падинске Скеле. Разлика је само у томе што се сада игра на паркету хале „Језеро“.

В. У. К.

БОКС

Успешни у Крушевцу

ШЕСТО коло регионалне лиге Боксерског савеза Шумадије, одржано у суботу у Крушевцу, донело је доста успеха боксерима Радничког. Победе крагујевачком тиму донели су Никола Букелица, Лазар Станојевић, Ненад Васић и Стефан Јовановић, противнике нису имали Себастијан Анђелковић, Вукашин Грујић и Немања Митровић, док је ринг поражен напустио само Вук Копривица. Наредно коло на програму је почетком новембра.

Пре тога Раднички планира да поводом октобарских свечаности, 28. овог месеца организује „Дан бокса“. За сада се још увек не зна какав ће изглед приредба имати, али најближе реализацији је сусрет старих ривала, Радничког и Лознице.

М. М.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Згромљени Медведи

ОДЛОЖЕНУ утакмицу другог кола јужне групе Националне лиге Србије у Бору, Дивљи Вепрови добили су убедљиво, резултатом 57:0. Златни Медведи сломљени су већ у прве две четвртине, када су Крагујевчани били више него убедљиви, док је у наставку разлика само одржавана. По деоницама изгледали су то овако: 22:0, 23:0, 12:0, 0:0.

У недељу је последње коло такмичења по групама. У Крагујевцу долази ривал за прво место у групи, које обезбеђује лакшег противника у полуфиналу такмичења, чачански Анђоски Ратници.

М. М.

КУГЛАЊЕ

Нишлије - аут

ПАУЗИРАЛИ су куглаши Водовода и протеклог викенда. Наиме, нису отпутовали у Ниш на меч петог кола против Чаира, јер је ова екипа иступила из такмичења.

Други представник у истом рангу такмичења, крагујевачки Пак Промет, поражен је у Београду од Технохемије са 7:1, а једини бод гостима донео је Јовановић.

Следе нови дуели, Водовод гостује Рудару из Костолца, а Пак Промет Смедереву.

С. М. С.

ШАХ

Кадети на делу

ДРУГО кадетско првенство Шумадије у шаху, одржаће се ове суботе у просторијама ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић“. Почетак је од 10 часова, а играће се у пет категорија: до 8, 10, 12, 14 и 16 година старости.

Право учешћа имају ученици свих школа са територије Шумадије, а сваки од такмичара у обавези је да обезбеди стандардну шаховску гарнитуру и исправан шаховски сат. Пријављивање је на дан турнира, од девет часова, уз неки од важећих личних докумената.

В. У. К.

FITNESS SHOP
OLYMPIA
SPORTSKA HRANA №1
Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

OD 15. - 31. OKTOBRA 2012.

ОКТОВАРСКА АКЦИЈА

H&O
Kragujevac
TC Plaza,
Bulevar kraljice Marije 23,
tel 064/ 82 137 93

1.
ARTIKAL
-10%

SVAKI
NAREDNI
ARTIKAL

€30%

**МУШКА, ŽENSKA &
DECIJA KOLEKCIJA**

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 18. до 24. октобра

Четвртак
18. октобар

СТАЊЕ СТВАРИ

20.00	Станје ствари
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Кухињца р.
10.30	Путујуће приче р.
11.00	Документарна серија: Путовање кроз време р.
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Кућица у цвећу р.
13.00	Музички програм
14.00	Комунални сервис р.
15.00	Цртани филм
15.30	Раскрића р.
16.00	Вести
16.05	Неми сведок р.
17.00	Мозаик
18.00	Књижевни магазин
18.30	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Станје ствари
21.00	Неми сведок
22.00	Хроника 2
22.30	MegaTop
MUSIC	
23.30	Атлас
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставка програма ТВ Крагујевац

Петак
19. октобар

МОЈА ШУМАДИЈА

17.00	Моја Шумадија
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Кухињца р.
10.30	Књижевни магазин р.
11.00	MegaTop
MUSIC	
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	АБС шоу
13.00	Музички програм
14.00	Станје ствари р.
15.00	Цртани филм
15.30	Атлас р.
16.00	Вести
16.05	Неми сведок р.
17.00	Моја Шумадија
18.00	Fashion Files р.
18.30	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Људи од 100 петљи р.
21.00	Неми сведок
22.00	Хроника 2
22.30	Кад камете...Образовање
23.30	Илузиониста р.
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставка програма ТВ Крагујевац

Субота
20. октобар

ДОКАЗ

23.00	Доказ
08.45	Најава програма
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Хоризон р.
10.00	Кухињца
11.00	Нокаут р.
11.30	Улови трофеј р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг у гостима
13.00	Палестина 1,део р.
13.30	Кућица у цвећу
14.00	Shopping avantura
15.00	Документарни програм
16.00	Вести
16.05	Ситна риба
18.00	Људи од 100 петљи р.
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Лек из природе
20.30	Илузиониста
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	АБС шоу
23.00	Доказ
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставка програма ТВ Крагујевац

Недеља
21. октобар

ШУМАДИЈСКИ ПРАГ У ГОСТИМА

12.05	Шумадијски праг у гостима
08.45	Најава програма
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Најомењше животиње р.
10.00	Биографије познатих
11.00	Велики школки час - пренос
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг у гостима
13.00	Палестина 2,део
13.30	Агро дневник
14.00	Раднички - ПКБ (снимак рукомет, утакм.)
16.00	Вести
16.05	Експозиција/Хитфаксу 1,део
18.00	Нокаут
18.30	Улови трофеј
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стаклено звоно
20.30	Најомењше животиње
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	Култура
23.00	Експозиција/Хитфаксу 1,део
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставка програма ТВ Крагујевац

Понедељак
22. октобар

СПОРТСКИ ПРЕГЛЕД

19.30	Спортски преглед
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Кућица у цвећу р.
11.00	Кад камете...Образовање р.
11.55	Хит дана
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Стаклено звоно р.
13.00	Музички програм
14.00	Шопинг авантура р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	G.E.T. Report
16.00	Вести
16.05	Неми сведок р.
17.00	Мозаик
18.00	Све о животињама
18.30	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Спортски преглед
20.00	Раднички - Доњи Срем (фудбал, снимак утакм.)
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија: Путовање кроз време
23.30	Раднички - Соњак (снимак кош. утакмице)
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставка програма ТВ Крагујевац

Уторак
23. октобар

СУГРАЂАНИ

20.30	Суграђани
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Све о животињама р.
11.00	Документарна серија: Путовање кроз време р.
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Агро дневник р.
13.00	Музички програм
14.00	Раднички - Доњи Срем (фудбал, снимак утакм.) р.
16.00	Вести
16.05	G.E.T. Report
16.35	Илузиониста р.
17.00	Мозаик
18.00	Ноге на путу
18.30	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Патрола 92
20.30	Суграђани
21.00	Неми сведок
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија: Путовање кроз време
23.30	Биографије познатих р.
00.00	Вести
00.35	Хит дана

наставка програма ТВ Крагујевац

Среда
24. октобар

КОМУНАЛНИ СЕРВИС

20.00	Комунални сервис
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Ноге на путу р.
11.00	Документарна серија: Путовање кроз време р.
11.55	Хит дана
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Култура р.
13.00	Музички програм
14.00	Патрола 92 р.
14.30	Суграђани р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Супертегнолгија р.
16.00	Вести
16.05	Неми сведок р.
17.00	Мозаик
18.00	Путујуће приче
18.30	Мобил Е
18.40	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Комунални сервис
21.00	Неми сведок
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија: Путовање кроз време
23.30	Скривена камера
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставка програма ТВ Крагујевац

■ филм   □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs